

OBRAZY

PODRAZY

A

SPOLUŽÁCI

Ivo Tomášek

OBSAH

NEMOCNIČNÍ POKOJ	3
TOULAVÉ MYŠLENKY	8
DOPIS Z AMERIKY A STRÝC PEPI	13
POTLAČENÉ GENY	20
Z MAMINÁČE KRIMINALISTOU	24
PO HODECH BÝVÁ...	36
VÍTKŮV KÁMEN	41
ING.JERONÝM ZMIZEL	47
INTELIGENTNÍ ZEDNÍK	49
CO SE TO DĚJE ?	55
VÝSLECH	59
POODHALENÍ	72
O PÁR LET POZDĚJI	79
ODHALENÍ	112
<u>HISTORKY ZE ŽIVOTA - (VYPRÁVĚNÍ SPOLUPACIENTŮ)</u>	
PITNÝ REŽIM	120
VOJNA A DIVADLO MALÝCH FOREM	123
BYLO NÁS ŠEST	128
HANBA BÝT SLUŠNÝM ČLOVĚKEM	131

NEMOCNIČNÍ POKOJ

Teplý letní podvečer na cestě z Jizerky k Protržené přehradě na Bílé Desné. Nikde nikdo, sem tam poskočí pár ptáků po větvích a unaveně pípá, sojka dává na vědomí okolí, že v revíru je nezvaný host. Jen komáři, ty přelétavé transfúzní stanice, se náramně činí, bez ohledu na úmorné vedro.

Jizerské léto! Většinou trvá od úterý do čtvrtka, jen se neví, který prázdninový týden.

Tentokrát léto kralovalo déle, již podle unaveného výrazu přírody.

„Je načase se trochu osvěžit; spláchnout pot a ochladit komáří bodance!“

Voda v Bílé Jizeře se jen tak líně sunula. Rozkročený na dvou kamenech, pod nimiž se daly smočít ruce tak nejvýš po loket, začal se človíček oplachovat.

Co to? Ruce najednou nejdou vytáhnout z vody.

Na nespisovné výrazy – něco mezi úlekiem a vztekem, reagoval jakýsi hlásek, který vycházel odněkud zpod těch kamenů.

„Drž hubu a spi!“

„To jsou asi ta piva navíc, pak takhle člověk blbne!“

Ale narovnat se, to nešlo, ať se činil sebevíc.

A zpoza kamenu – cosi kouká! Něco mezi žábou a člověkem, jenže spíš je tam víc toho lidského.

A ono se to najednou začalo zvětšovat a zvětšovat až...až si koukali do očí; člověk skrčený jako za trest a to zelené skoro na špičkách.

„Těbuch hastrman!“

„Grüss Gott, nebo radši dobrej podvečer,“ řeklo to stvoření se širokou pusou.

„Ne moc dobrej, když je tady člověk jak na mučidlech!“

Mokrý mužíček s lítostí i nasupeností v hlase: „Nebud' drzej vůči staršímu, kterej tě takhle může klidně nechat skrčenýho až do soudnýho dne! Tady panujou trochu jiný zákony, víš?!“

„Tos teda zvolil přátelskej způsob!“

„Zavři už hubu a spi,“ znělo odkudsi jakoby v dáli, ale děj pokračoval.

„To víš“, odpověděl mokrej mužík, „k některejm jednáním je třeba tu druhou stranu nějak přimět!“

Usmál se: „Když mi ale slíbíš, že mě aspoň vyslechneš, tak tě zbavím tyhle skrčeniny!“

„Ale nejdřív mě pusť – při tom povídání přeci nemusím bejt jako v železech ne!?“

„Krucifix, už chrápej a dej pokoj!“ zaznělo z odkudsi z dálky...

„Vodník mě drží“!

„My tě asi taky přidržíme, ale kazajkou a zacpeme ti pusku, abys furt neřval!“

Najednou zůstalo jen ticho zastrčené ulice, nasávající otevřenými okny pozdně jarní atmosféru, kterou jen občas narušuje hlasitý hovor opozdílů, sem tam i neartikulovaný opilecký zpěv a projíždějící dvou či čtyřkolá vozidla.

Při přejíždění retardéru světla vytvářejí zvláštní, kubistické obrazy. Stíny a polostíny na bílém; jiná barva se vyskytuje jen na tabulkách za postelemi. V tuto chvíli jediný bdící, ale jen spíš nesměle a zcela dezorientovaně tápající, má – jak nám prozrazuje zbloudilý paprsek špatně seřízeného reflektoru, na té černé cedulce napsáno nějakou chemickou značku před jménem Josef. Příjmení v tom světelném mžiku zaniklo. Zbývající 4 spolunocležníci zatím zůstávají anonymní.

Josefovi to nějak ne a ne sepnout: Tělo bolavé, Jizerky, žízeň, vodník a tohle? Snažil se pohnout, ale nešlo to. Že by ten vodník?

Koutkem oka pohlédl na deku, kde ležely.. jedna ruka jen s nějakými náplastěmi, ale ta druhá celá zafačovaná!? A kolem nějaké dráty a hadičky, a ještě budíky – tedy přístroje!

Márnice to není, v nebi bych tohle všechno - tak asi špitál!

Kdysi dávno byl v nějakém podobném také. Jednak se tam narodil – ale to si pochopitelně nepamatuje, pak asi jako desetiletý záček ležel ve špitále se spálovou angínou.

Josef se snažil pohnout – ne, ta bolest! To asi moc nechybělo a neskončil bych ve špitále, ale v márnici!

Dumá a prověřuje jiné možnosti pohybu. Skoro nulové. Všechno bolí, celé tělo!

A co Marta, ví vůbec kde jsem? Asi ne, když ani ...kdyby ta hlava aspoň tak.. . A za chvíli byl zase v limbu.

Probral se až za chvíli, ale myšlenky ho táhly na ženský pokoj infekce, kam tenkrát pro nedostatek místa umísťovali i děti.

Léčebný proces nejsou jen samé injekce; zvláště, když se kluk ocitne v jedné společnosti s dobře rostlými pětadvacítkami a ještě v zorném poli zrcadla. „Otoč se!“ Slyšel vzdychky, když se vizita chystala k prohlídce a nastávalo „nahore bez“.

Kluk se rád točil, neboť tohle by neviděl ani v nepřístupném filmu. To tenkrát byla ve špitále zábava!

Kolikátého asi je a vůbec – jak dlouho jsem tady?

„*Nehekej furt*“, zaznělo od jednoho, původně chrápajícího, ale na chvíli probuzeného spolunocležníka.

Ale ten za chvíli chrápal znovu a tak Josef v klidu navázal na předchozí rozjímání.

Takže špitál, kdyby tu byl alespoň Dušan – někde tady v tomto kraji je... nedávno mi to říkal jeden...kdo mně to nedávno říkal!??

Jó, bály, tancovačky a předtím taneční!

V nich třeba ta cikánka! Byla moc hezká, tuším že z ekonomky, ale tenkrát!? Dušan – převaluje Pepa myšlenky v bolavé hlavě. Co asi kluk dělá.?

Před léty byl primářem – přímo ve fakultní nemocnici; kam ho asi vítr zavál? Má být v nějaké malé nemocnici – co kdyby byl tady? Ale to je blbost! Tenkrát se nám ta cikánka moc líbila – oběma. Ani my jsme jí nebyli lhostejní. Smím prosit?

Starty, to jsme měli dobré; při dívčích volenkách 2x zašla za mnou – ještě po letech chtěl Pepík nadmout hrudník, ale nějak ho to tam víc zabořilo.

„*Už nech toho hekání vole!*“ *Ozvalo se odkudsi naproti.*

Zafáčovaný Josef cosi odpověděl – tedy spíš zamumlal a pohroužil se do svých, trochu poskákaných a prapodivně propletených myšlenek.

Při dalším povelu tancmajstra – jsem zase vystartoval o fous rychleji – ale jásat se nemá předem.

Jemné, „ligové“ fotbalové ťuknutí o patu – a skončil jsem po té podlažní jízdě až s hlavou pod sukni.

Takle vyšmejdit parket!

Kdyby mohl, Pepík by se oklepal i po letech; ta ostuda!

Neomylně to byla Blanka! Ona tam totiž urostlejší dívka nebyla.

Ale na tu mohutnou postavu byla obdivuhodně mrštná.

Polka byla o jejím vzpěračském umění – povytáhnout, připomenout nutnost zamrskat nožičkami, postavit na patřičné místo a tak dokola.

Oproti jejím asi 105 kg já měl těch svých 72; ale těch 105 mám už taky, vzpomíná zpoza fází náš rozdejřenec, se šklebem, vzdáleně připomínajícím úsměv.

Prču si ze mě dělali ještě dlouho po tanečních. Dušan sbalil cikánečku, známost dlouho netrvala.

Tatík, později šéf posádky a razantní matinka z Balkánu mu to rychle vymluvili. Dušan...jako bych slyšel jeho hlas - po tolika letech? Asi ve snu s tím vodníkem!

Co von to ten hastman říkal? Ale v momentě byl zase v říši snů..

Pak ho Tuňka vodil všude možně -... Vlaši, Pytlácké kameny, poklad...to je...

„Tak jakpak se máme pane doktore?“

„A von mně to jasně neřek, kde to je!“

„Co ti neřek? Kdo ti neřek?“

Pepa se konečně probral : „Co já to blábolil?“

Ten bílý človíček, a jeho hlas: „Kdepak, v nebi ještě nejsi Josefe!“

„Zaplaťpánbu, reaguje, takže ho můžete odpojit a odvést.“

Byly tam ještě nějaké další bílé pláště, pak se povídalo cosi o bezvědomí...

Pepa se rozhlížel, jako když nadloube volovi. „Co je? Já měl asi nějaký kec, že?“

„Ale my jsme na ty patientský bláboly zvyklí, – a tys byl zřízený, jako kdybys prošel mlátíčkou!“

Ten bílý plášť, to je přece Dušan! Tuňka, poklad, Dušan.- a za chvíli zase spal jako dudek.

„Dobré ráno pánové“, zaznělo mezi dveřmi od anděla předčasného buzení – soudil Pepík podle udivených pohledů, klouzajících z hodinek na sestru.

„Dneska je budíček o trochu dříve, musíme to urychlit; hygienu i snídani! Pan primář bude dělat vizitu dříve – pak má neodkladné jednání na kraji.“

Stejně tam budou mlátit prázdnou slámu a my se z toho máme posrat, ulevil si polohlasně jeden z těch čtyř „na půl huby“, když sestra zavírala dveře.

Ty se však hned rozrazily a dodala...a pane Šulc, před hodinou byl u vás na kontrole Dr. Luciak – to jste se zrovna prý probíral, tak dneska vám konečně sestra udělá hygienu; pochopitelně na lůžku!

Remcala to evidentně rozhodilo, znejistěl, zrudl a zrozpačitěl.

Trapné ticho přerušil černovlasý, vysoký, trochu dopředu nahnutý padesátník : „Tak dem; hygiena je pověra, ale pravidelná stolice, dává červeň na líce, tý je potřeba!“

Mezi tím se pánové sbalili a odšourali – každý podle svých možností.

Za chvíli se spolunocležníci vraceli a Josef jen slyšel, jak ten nejmladší – remcal, zřejmě bodrý selský chlapec, plný elánu povídá:.. „, a tomu už se to nelíbilo a říká: Ištván, něhaj ten píč, něidě o morál, ale kárta lepí!“

Tak tenhle vtip znám už asi 30 let, pomyslel si Josef a svěřil se do péče sestry, jejíž příchod nějak příliš nevnímal, ačkoli by ji ani 2 statní chlapi neobejmuli – to už je jak při tý polce tenkrát v tanečnících!

Z hygieny byl nakonec více schvácený Pepa; už pociťoval hlad, takže snídaně, (ačkoli podle reakcí spolunocležníků asi denodenně stejná), v něm zmizela jak váleční veteráni v krytu.

Spolunocležníci se stravovali především z vlastních zásob, zbylých po návštěvách.

Tak to já si hned tak nepřilepším, přemítal Josef.

Netrvalo dlouho a zase ono „dobré ráno pánové;“ tentokrát z několika úst. Vizita jako na koni.

Čtvero odpovědí neznělo zdaleka tak koordinovaně a ten selský synek servilně přidal „pane primáři.“

Ten to vzal jaksi hákem, takže se Pepík dověděl s čím kdo marodí.

„Pane doktore, vy jste nějakej rychlík – vám se to všechno hojí, jak kdyby vám bylo dvacet! Pan doktor Luciak mě informoval.

Jó, volal syn a kromě něho o vás projevují zájem z policie – no kvůli té nehodě!“

„Takže si pokecáš se šerlokama,“ nahnul se nad Pepou Dušan.

Pepův nechápající pohled rozptýlil: „Něco jim tam nehraje, ale není to nic proti tobě; pozítří mám službu, tak pokecáme – buď klidnej!“

Pepa jen zasípal „a co ty tady?“

„Já tady občas vypomáhám vytahovat lidi hrobníkovi z lopaty Pepíku – ale tys zas až tak daleko nebyls, tys jen přešlapoval na cestě ke krchovu!“
„Nějak rychle se to dověděl tvůj syn; pozdravuje Tě a o pár hodin později volala manželka z Francie – no tvá, nekoukej jak špatně vyvoraná myš - taky tě moc zdraví a přeje brzké uzdravení!
Obě čísla mám uložená; ten tvůj mobil je na tom podobně jako jeho páníček!“

Jen se za vizitou zavřely dveře, začali se chlapi bavit o známostech, evidentně naráželi na setkání dvou bývalých spolužáků; docela s neskryvaným, nepřejícím podtextem.

„Ano, jsme spolužáci od 7. třídy do maturity!“ Se špatnou artikulací, potrženou rozmrzelostí, reagoval Pepa.

Pak si chlapi začali vyprávět historky „ze života,“ které Pepa příliš nevnímal a proto jsou uvedeny za tímto příběhem.

TOULAVÉ MYŠLENKY

Nejdříve to vypadalo, že i Pepa usne, snad i chvíli spal, ale pak se mu začaly hlavou honit prapodivné myšlenky. Takové ty ťuky na nepříjemné příhody, situace. Snad i dříve se občas, na chvíli nějaké objevily, ale s takovou úporností jako tady ve špitále, snad nikdy.

Co ta nehoda?

Jak vypadám, to si dokážu už představit. Ale co auťák?
Pořád jakoby chodili kolem toho maléru jako kolem horký kaše?!

Marta? Za těch – to už je 36 let jsme došli pomalu až k rozvodu. Kdoví, co bude až zjistí, že má doma mrzáka, nebo polomrzáka.

To podle toho, jak se podaří rehabilitace. To je to správné slovo, teď se používá furt a všude.

Rozpadlé plaňkové ploty, ohraničující dětství, omšelé zdivo vzpomínek; všechno se Josefovi začalo vracet.

Chaoticky a i proto se tomu chvílemi bránil až úporně.

Třeba rodiče; narodili se v secesi, vrchol prožívali mezi oběma válkami; první prožili jako děti, druhou coby dospělí.
Pak komunisti, socialistický realismus.

V dětství běhali mezi tiráky zvanými formani a ke konci svého života se dívali na přistání na Měsíci; to pro ně byl taky pěkný nářez!

Na chvíli mu ten výraz zarazil myšlenkové postupy, které skutečně nebyly příliš rychlé.

Asi jsme dnes zřejmě adaptabilnější, nebo lhostejnější; taky už jsme si prožili fůru kotrmelců, jako naši předchůdci, ale na rozdíl od nich, určitě ochotněji přejímáme styl mladých... strojení, mluvy – i uvažování.
Jenže ty domácí kotrmelce, ty se snášíjí hůř – ne, ty se prostě nestráví.

Bezděčně otevřeš knížku na začátku, těsně po úvodní kapitole:
Matka v nažehlené, naškrobené, sněhobílé zástěře, pořád taková neklidná, ustaraná – no ona to spíš byla bezradnost, úměrně stoupající se synkovým věkem.

Přeskočíš pár kapitol, během nichž se něco dozvíš o svých blízkých, i o životě a srovnáváš.

Znáš už skoro celou knihu – jen blížící se závěr zatím zůstává nejasný. Ten vlastní. Její už je pár let dopsaný.

Druhá nejmladší z 5 sester - to bylo fakt přebuchtíno a o klukách, jejich problémech ani neměla ánunk. Ani nemohla, když jí v jedné hádce fotítk - v domnění, že si hraju venku řekl, „že si blbec neměl brát třicetiosmi letou pannu, že podle toho ten život vypadá.“

Z pěti holek nejméně úspěšná – nesamostatná, gympl nedodělala – že prý musela doma pomáhat.

Ale to musely všechny, kromě jedné.

Zřejmě na to prostě neměla. Všechny se dobře vdaly, jen ona zůstávala na ocet. Že prý vedla otcí kšeft, ale to byl jen její únik – k práci a parádě. A taky snům o princí. A ti asi nebyli na skladě.

Zástěra, občas vařečka v ruce – ani vlastně nevím, jestli jako atribut velitelky domácnosti, nebo spíš jako pádný argument, i když to taky dost často připadalo v úvahu.

Ted' ty prorocky vykulené oči: S nikým se neper, zdrav starší lidi, nos baret, neskákej uhřátý do vody, nepij studenou vodu, nekamarad' s Liborem, Joskou; kamarádit můžeš tak ještě s Václavem odvedle. To je sice jednoduchý, ale slušný hoch, každého zdraví.

Pak ještě vyjmenovala všechny možnosti újmy na těle i na duši a milostivě mě propustila na 1-2 hodiny ven.

Ani ona, ani otec ale nestrašili - duchy, čertem, policajtem – ona stačila otcova pádná ruka, nebo rákoska.

Ale zase jsem se netřásl v noci u hřbitova, potmě ve sklepě. Jenže já se vlastně stejně bál!

Bál, pořád bojím - vlastního selhání!!

To byly příchody domů!

Ty kecy, když jsem přišel s rozbitým kolenem (poté důkladně drhnutým vatou, namočenou v lihu), s roztrženými kalhotami nebo košilí, celý ušpiněný. „Já ti to koupila z posledních peněz, takhle to nemůžeme finančně vyniknout!“

Bodejt', když jsem musel si jít hrát v tom, v čem jiní chodili v neděli – jen abych se lišil!

Ty řeči byly horší než vydatný nářez od otce; „já si tě vypůjčím“ – a vypůjčil.

Tím ale pro něj byla věc vyřízená, zatím co matinka o tom řečnila ještě dobré další dvě hodiny.

Nikdy nic nebylo dobré – ani to, co se podařilo – nebo z valné většiny! Vždycky omílala ten nepodařený zbytek, jako by na něm stál svět. „Mohlo být ještě lepší a kdyby ten či onen neměl smůlu, byl by lepší než ty!

No vidíš, já jsem ti to říkala! Já tě varovala! Já tohle Pepičku znám, to jako... tyhle příběhy z černé kroniky od konce mocnářství až po – no po konec války - tam, kde se ten její čas zastavil.

Války - tedy té druhé.

„Já to myslím dobře! Oni všichni ostatní si jen hrají na účastenství, to všechno ale je jen tak na oko. Jen já to ale s tebou myslím skutečně dobře!“

Jako Švejk, na všechno měla několik příhod ze života – samé mravokárné, které vyprávěla ještě před smrtí, když jsem jí jezdil uklízet. To bylo na psychiatra! Ještě že večer si člověk mohl u piva pokecat s kamarády.

Kam mě ty myšlenky jdou, to jsem si asi pořádně narazil tu svou palici, vždyť už to беру rozvláčně jako ctěná matka...

Když selže fotr, je to špatný. Když selže matka, je to bolestný; pár hezkých vzpomínek se pak jen nesměle krčí někde v koutě.

Babráci se nemají ženit, ani vdávat!

„Vede – li slepý slepého, oba spadnou do jámy!“

Ne ne, ještě není konec. Nakonec se přece sestříhají nejlepší části filmu, zvaného život! Ty první díly ovšem byly občas hororové.

Tak aspoň spát, snad alespoň ty sny budou milosrdné!

Sny ale odpovídaly myšlenkám před usnutím.

Ten pitomý sen o krádežích rodinných cenností se mu zdál už – to se ani spočítat nedá, - no s touhle hlavou určitě ne...přemítal Pepa, když se z polospánku dostával do reality.

No a zas ten Tuňka – co on to vlastně chtěl?

Nebo já jemu?

Co to žvanil o tom pokladu u Pytláckých kamenů?

Poklad, poklad – poklad Smiřických – ale to je...ne to není jen tak. S někým jsem o tom přeci...poklad Smiřických, jen si tak krucifix vzpomenout!

Chlapi hráli karty a asi byli předtím kouřit; čich mu tedy slouží dobře i po té nehodě.

No a u cigára je k tykání docela blízko! Ti starší si koukám tykají, remcala drží na distanc!

A ten poslední sen! Dřel jsem v nějakém výkopu coby nádeník - zatím, co ostatní si pili pivo – ta žízeň!

Levou, relativně zdravou si sáhl po sklenici čaje. Je to děs, ale žízeň zažene.

Tak jak jste se vyspal, pane doktore? Hned zvesela remcal.

Asi mu šel list, - nebo že by už tušil termín odchodu domů?

„Tak nám taky něco veselého řekněte!“

Pravda, nějaké příběhy mám v zásobě, ale pořád mě bolí hlava i pusa, - vždyť já se bojím trochu víc olíznout, aby mně nevypadly zuby! Ještě že nám tu dávají...

„Ty kejdany, to předžvejkáný žrádlo žejo“ – vskočil do toho opět remcal.

Ano měkkou stravu, jinou byl asi zatím nemohl, ale další Pepova slova pánové v zápalu karetního boje nevnímali.

Pepa se opět ponořil do svých myšlenek.

Tak ani tentokrát nebudu na srazu ze základky; tři funusy během půl roku!

A z té slavné jedenáctiletky? Je to divné, ale nějak mě ani nezajímá, co kdo a kde... No ono to vlastně ani není s podivem, spíše opak by byl pravdou!

Bylo tam dost prazvláštních situací ... jak že to říkala babička? „Starý hříchy činěj novou hanbu.“

Něco se dá zaplašit, ale měl bych si to nějak urovnat, zpracovat, dostat to ze sebe.

Co tak se z toho vypsát!? Ale kdy? V hlavě se toho honí dost, ale jen najít trochu času!

Já zatím jen sem tam nějaké příležitostné veršičky k Vánocům, narozeninám...

Co jsem to chtěl tady v tom koutě?

Něco asi ano, proč bych jinak sem jel, ale ta děsná záře! Úplně bolavá, oslepující! Pak už nic – a předtím taky, to je děs!

Jak má člověk něco vysvětlovat druhým, když sám si poradit nedokáže, ani...

Asi to bude o té kovářovic kobyle a ševcově ženě! Ale to sem nepatří..

A k tomu zrovna ti největší rypáci mají máslo na hlavě.

Co jsem to jenom chtěl?

Kdepak, to táta.... škoda jen, že jsme si začali rozumět až v závěru jeho života!

Byl sice vzteklý jak čert – jako celá Šulcovic rodina, ale byl férový.

Z deseti dětí – asi nebyly tenkrát prezervativy.

Otcův táta se z kočího vypracoval na úředníka na dráze. Asi byl pracovitý, prý i dost šikovný; na různá řemesla. Prý si sám ukul vrata, dělal si nábytek i dveře.

Při tý své šukavosti se potom musel ohánět, aby se rodina udržela!

Když to na něj přišlo, vyhnal všechny ven a babičku do postele.

Nekouřil, nepil a kdyby nebylo té nějaké divné chřípky během Protektorátu, asi by se dožil víc jak těch 86.

Fotřík byl jako dítě nedochůdce; slabý a věčně churavý – zřejmě, když ho nevzali na vojnu.

Nejchytřejší z rodiny, proto ho dali na studia. Po studiích měl dost kamarádů – prý nezkazil žádnou zábavu.

Kamarádil s každým, koho považoval za kamaráda, bez ohledu, jestli to byl Čech, Rakušan, Žid, nebo Němec.

Často vzpomínal na Bedřicha, s nímž se potkal.., to už jedno kde. Jeho táta snad začínal v Jižních Čechách s firmou „Kůže hadry“ a firemním vozidlem byla dvoukolová kára.

Ale začátkem republiky prý už kupoval nějaký velký dům na Praze 1.

Ale kvůli tomu se nekamarádili; prostě si padli do oka.

Táta i Bedřich se často toulali po vlastech českých.

Jasně, párkrát táta vzpomněl, jak kdesi na Broumovsku je zastihla dosti rozsáhlá henleinovská demonstrace.

Jakmile Němci začali natahovat pravice a řvát „Heil Hitler!“, ti dva hrdinové spustili: „Halp liter!“

Tenkrát dostali nakládačku, že prý týden jen sledovali vybarvování modřin.

Na začátku okupace táta Běďu nějaký čas schovával.

Po jeho odchodu po něm zůstal vyšívaný kapesníček s monogramem BF. Nikdy do něho nesmrkal a měl ho na památku. Občas říkal, „chudák Běďa, von asi prolít komínem, ten útek se mu určitě nezdařil.“

Za války byl táta jako inženýr chemik v Kralupech.

Po náletu ho vytáhli z trosk a nějaký den byl v bezvědomí; to já teď taky, sakra, jestli to bude mít podobné následky!?

Naštěstí teď mně hned nepošlou do práce jako tátu; jen se trochu otřepal a už ho hnali...

A to se otci vymstilo. Prasklá lebeční kost špatně srůstala a postupně se na ni utvořil nádor – naštěstí nezhoubný, ale nějak se tam moc roztahoval.

Po válce byla naše neurochirurgie v době kamenné, ale asi jiné zbylí nebylo, musel pod kudlu.

Tenkrát jsme se loučili, já byl malý kluk, ale vytušil jsem, - i když táta to nesl hrdinně, že se třeba vidíme naposledy. Jo, to jsem byl ještě kluk!

To musela být hrůza! Při plném vědomí, jen s místním umrtvením. Nebyly tenkrát „budíky“ a tak lékaři museli sledovat reakce jaksi přímo.

Po operaci byl 20 dnů v bezvědomí a pak už do práce nikdy nešel. Dokázal se až do svých 80 let soustředit, diskutovat, malovat, hrát na housle, ale jen krátkodobě – obdobně jako všichni s mozkovou dysfunkcí.

Léky na to také nebyly, jen sem tam nějaké lázně - a z hlediska státního rozpočtu lék nejlevnější – hojivý čas.

Prostě to tátovi nešlo, i když akademik Petr (dej mu pánbůh věčnou slávu), se snažil, seč mohl a fotřík byl jeho – no řekněme prominentním pacientem.

DOPIS Z AMERIKY A STRÝC PEPI

Když se po létech naši stěhovali, v novém bytě, při ukládání do knihovny, vypadl z jedné, dlouho nepoužívané knihy dopis.

Adresovaný otci.

Dokonce z USA. Pod lupou se zjistil rok podání: 1949.

Začínal :
Milý Bobane !

Pak tam bylo, že žije v Americe a že se dověděl, že fotřík má závažné zdravotní problémy.

Jak se to mohl dovědět?

Jo a že mu potřebné léky pošle. A že má kluka a holku. Davida a Ester. A co on, jako táta, že o něm ví, že je ženatý.

*S pozdravem Béd'a s adresou (která už je v nenávratnu)
Boston, nějak začátkem září 1949*

Otec odepsal. Nečetl jsem ty 4 hustě, oboustranně popsané listy.

Odpověď přišla asi za rok, to dceři bylo pět, takže v roce 72. Česky, ale už zdaleka ne češtinou roku 49.

Psal David, že změnili adresu a dopis bloudil asi měsíc po Bostonu. Jeho táta se dočkal odpovědi po nějakých 30 letech, asi týden před náhlou smrtí.

Matka asi v době, kdy byl otec v lázních, došlý dopis zastrčila s tím, že si určitě na něj vzpomene při otcově návratu.

Nevzpomněla a ani si nevzpomínám, že by se nějak vyjádřila, i když jinak měla vždycky řečí habaděj!

Táta si s Davidem psával k Vánocům. Nevím proč, ale po otcově smrti zůstala v jeho pozůstalosti jen Bedřichova původní, bostonská adresa, kterou jsem zase já někam založil, a dosud neobjevil.

Jo, tak tohle bylo kamarádství! Jak se to tam za mořem Béd'a o otci dověděl, to bych rád někdy zjistil.

A pak že Židi...

Na jedné straně se jich někteří naši lidé ujímali, skrývali je, jiní je udáním poslali do koncentráku, jen aby se zmocnili jejich majetku!

Jak to táta říkal?

Jo, že s nějakými kamarády, většinou ajznbónáky, ukrývali uprchlé vězně a dopravovali do vězeňských transportů nějaké potraviny a vodu.

To je zajímavé – nikdy za to nic nechtěl, žádnou výhodu, ani to nedával nikdy k dobru. Já to snad za celý život od něho slyšel jen 2x.

Pořád se považoval za obyčejného člověka. Vždyť by k tomu malému důchodu by byla každá koruna dobrá!

Otec se zřejmě nechtěl přihlásit k odboji kvůli té pofidérní společnosti ambiciózních lidí předvoje, ohánějících se zásluhami, které třeba ani nebyly.

Partyzáni za pět minut dvanáct a koncentráčníci, kteří ovšem tam byli za zlodějiny a kriminální činy. Ne všichni, ale často tihle ti byli po válce nejaktivnější.

Ale jako v každé době, byli i tací, co dokázali narovnat hřbet.

Jo, tak si moct aspoň narovnat hřbet - já tady snad chcípnu na skrčeninu!
A v tu ránu zase usnul.

Probudil se po trhaném spánku a myšlenka zase zabloudila jinam:
Měl jsem rád strýce Pepiho, to nebyl posera – a uměl vyprávět!
Strýc Pepi – to byl štramák vzhledem i charakterem.

To jeho manželka, to bylo zcela něco jiného. Úplná hokyně – když mě jako kluka kousla ta jejich nevrlá potvora, takový pes podvraťák, kříženec hada se slepicí, tehdy prohlásila: „Pusinko, nevylomila sis zoubček?“

A ten jejich synáček Mirek, když k nám přijel na prázdniny, tak nás vyplenil jak pluk švédských vojáků za třicetileté války. Tohle a támhleto nejedl, mně dvakrát sežral husí játra, naložená v sádle..

Ale Pepiho jsme měli všichni rádi, vždycky měl v zásobě nějaký příběh.

Proč vlastně přemítám zrovna o nich..ta hlava? Už vím! To jednou vyprávěl, čeho byl svědkem:

Když se kdysi po válce volily lepší zítřky, do volebních místností, často naráz, vpochodovali pracující z jednoho podniku, nebo celá ulice atd..

Tomu se říkalo volit manifestačně, ale pochodem to nekončilo; volilo se bez plenty. Protože když se volí lepší zítřek, není se za co stydět.

Vzpomínal na jednoho Němce, opraváře kol a šicích strojů. Pořádně česky neuměl, kdejaký fušer na něho koukal s patra.

V 50 letech, kdy si někdo byt' potichu a pod peřinou zazpíval : „Máme Prahu stověžatou a v ní Martu prdelatou...to byly sankce!“

A kdy za „věděl, ale nepověděl“ bylo Xlet Jáchymova, tak právě v té době byly na severu jakési regionální volby.

A v téhle atmosféře se objevil starej Wurm a že jestli by mu někdo z volební komise „nepůjčit ten tužka, že si to nechat doma“.

„Na co soudruhu potřebuješ tužku,“ ptali se přiškrceným hlasem volební komisaři vyděšení z předtuchy toho, co bude Wurm vyvádět.

Mezitím Wurmovi půjčil tužku jakýsi strejda a na opakovaný dotaz komisařů jim odvětil: „Na co asi, abych mocht ten ksindl tady škrtat!“

„Co tím myslíš soudruhu?“

„Co si jako tento, co? Mně se fičítá, že sem bojovat ve Wehrmacht – já muset! Já nebýt žádnéj fašoun, to by mě fodsun za granz– ale co týhle tady?“ A začal číst jména na hlasovacích lístcích: Soudruh A. B..

„Ten byl v koncentráku soudruhu,“ vskočili mu do řeči komisaři.

„Jo, ale protože krad a co s ním bejt v tom lágr, tak žíkat, že fon práskat!,“ nedal se Wurm.

„Tak dost soudruhu,“ řval na něho zase nějaký jiný.

„Depák dost, fono jich tady fíc!“

„Tendle třeba, ten vítat Němec – ne jako mě, ale armáda ve 39. já na to koukat!“

„Jo, ale tys soudruhu pak byl v tý armádě taky!“

„Ja, co vy furt? Já muset, i dyž se mně nechtěl, ale já sem Němec ale tydle nikdo nehonit na fítání armáda!“

A jmenoval tuším asi ještě dva, co byli podle něj partyzáni za 5 minut 12.

„No a tendle poslední XY?“ „Ten nemít nic takofího, to teda nicht, ale fon nemít ani nic v ten hlafa.“

To se už do volební místnosti hnali příslušníci SNB; Wurma strejda dlouho neviděl.

Zachránili ho prý psychiatři, ale to znamenalo, že „si to musel odsedět v blázinci.“

Jeho vystoupení bylo tak šokující, že nikdo s psychiatry nepolemizoval o duševním zdraví bývalého frontáka.

Ani v té době to snad nemohlo být vnímáno orgány činnými v trestním řízení jinak, než jako naprostá sebedestrukce, tudíž něco jako sebevražedný pokus.

Určitě vím, že mu nepřeskočilo; jen nebyl posera. Tohle také byl úplně obyčejný člověk? Kde byli ti všichni tehdejší neobyčejní? Možná ještě mezi těmi psychiatry.

Jak vůbec někdo vůbec může říct „obyčejný“ člověk?

Taková máma samoživitelka, když dobře vychová děti, tak bez ohledu na společenské postavení, přece není „obyčejnou ženskou“.

Obyčejný - to zavání čímsi zastaralým, „jetým“ – tedy vyšlým z módy, nebo jaksí téměř bezcenným, nebo s minimální užitkovou hodnotou. Třeba věci: mezi těmi „obyčejnými“ se léta válely třeba i skutečné starožitnosti.

Starožitnosti, co to vůbec ten Tuňka, to nějak s těmi...ale to nebyly starožitnosti..., to byl poklad.

Starožitnosti jsou často jen pouhou veteší, jenže časem se stanou zájmem sběratelů. V aukční síni pak už jsou věcmi neobyčejnými - i cenou; v řádech mnoholetých příjmů „obyčejných“ lidí.

To jo, sběratel, no už to nějak...to já jsem taky.

Ale co já jsem to v té Lhotě dělal?

Doprčic, ta paměť mizerná, ne a ne naskočit!!

Starožitnost... tu určitou dobu byla ona věc harampádím, proto byla zcela správně označena jako obyčejná a pak, když se poznalo, že to tak není, zase zcela správně, se stala starožitností.

Ale ano; ta neobyčejnost už byla v té věci jaksí zakleta, ta věc neobyčejnost už v té době zajisté obsahovala – jen jsme obyčejně tu neobyčejnost hned nedokázali poznat.

To je kostrbatý - až mě z toho bolí hlava – nojo ten hlafa!

Ale lidé, kteří s noblesou snášeli ztrátu neobyčejnosti a i v tom davu obyčejných se neztratili, nezešedli. A tím i trochu dělali osvětu slušnosti – někteří.

Právě v této době byla část zcela obyčejných lidí nazývána předvojem.

Na čas se z holičů, krejčích, zedníků, horníků – vesměs vlastním cechem nepřilíš ceněných, tak z těch lidí - řekněme řemeslně slabě průměrných, se stali politici, výrazně podprůměrní.

Pak se opět vše změnilo a těmi mizernými politiky jsou dnes lidé s chemickými značkami před jménem i za ním.

Ti už ale nejsou předvoj, ale celebrity, které jsou neobyčejně placené a tudíž neobyčejné.

Obyčejný člověk nechť se spokojí se vším obyčejným, tedy napůl vetešnickým. Stejně ale ta neobyčejnost je dána především duchem.

Kurnik, kam jsem se to až dostal?! Vyjelo z Pepy.

„Á, pan doktor se probudil!“ „Do špitálu, pane doktore, do špitálu! Jste v péči našeho vyspělého zdravotnictví!“

„O té vyspělosti mně ani nemluvte!“

„Ale copák – dyť jste s panem Dr. Luciakem kamarádi?“

„Spolužáci a to je trochu rozdíl!

Ne že bychom se dřív nekamarádili, ale naše cesty se rozešly – čistě pracovní a již 40 let jsme se neviděli – až tady.“

„Tak jo, ale proč se vám nezdá to naše zdravotnictví jaksi vyspělý – dyž vo tom furt mluvěj, jak se tady máme!“ Přidal se ten, co vyzýval ráno k odchodu na toaletu.

„Víte, když vás několik – na sobě nezávislých lékařů po 17 let úporně léčí každý na zcela něco jiného a všichni dohromady se ani náhodou netrefí alespoň do okolí toho problému, tak se nedivte, že tenhle spolek jako celek vnímám coby filiálku pohřební služby!“

„To je dobrý, co doktor, to komplic funebráka,“ zvesela remcal.

„Tak dělej, vynášíš!“ .

Remcal byl ale rozjetý: „Pane doktore, kouříte?“

„Jak vidíte pane, nekouřím.

Za prve nemám co, za druhé na pokoji to je zakázané a za třetí nevím, jestli by to po té pauze se mnou nešvihlo!“

„Tak to voprubujem, co říkáte, nedal se remcal. Hele chlapi, já seženu vozejk a vy mně pak pomůžete s doktorem! Tak po večeři!“

K večeři byly nějaké těstoviny, ale hlavně – Pepík už dostal řádnou chuť na pořádné retko!

Kde sehnal remcal vozík, po tom nikdo nepátral.

Celkem pohotově a pohodlně do něj Pepu uložili. Remcal se už vozíku nepustil a společně zamířili do části budovy, kterou lze nazvat labyrintem.

S Pepou to první retko kupodivu nezamávalo a tak že si dají druhé.

Staniční sestra, která sice pospíchala někam jinam, jakmile ucítila kouřové signály a zahlédla partu hic, zabrzdila jak vlk v tom „Jen počkej zajíci“ a jako lítá šelma spustila:

„Zrovna vy to máte zapotřebí – při prohlídce každéj děláte, že ste na smrtelný posteli a jen vypadnete z ordinace, tak si ničíte zdraví!“ Pak se nadechla a dodala:

„A vy pane doktore, nespolehejte na známost s Dr. Luciakem!“

To je semetrika, vyjelo z remcala, když zapadla za roh! A ještě má ty kozy kropenatý!

„Jak by ne, vždyť ona je kropenatá celá, pronesl kdosi z hloučku.“
„A s váma doktore to ani nehne, navázal remcal.“

„Vždyť ono se pohnout, znamená si přitížit! Ještěže při tom kouření je pohybů minimum!“

Dokouřili a tak, jak se Pepa dostal do labyrintu, tak přesně zpětným postupem se vše navrátilo do normálu.

„Tak zítra nás pořádně properou, aby se někoho mohli zbavit a přijmout další! Blbý je, že jakmile zjistí, že máš někde nějakého příbuzného, tak se zdráhají dát sanitku,“ mudroval remcal.

Kdosi se přidal: „Když ne pro nic jiného, tak už jen kvůli tomuhle musíme být s příbuznými zadobře! Jenže teď mně to je platný jak mrtvému kožich; jedny příbuzný mám v Chebu a druhý na Ostravsku!“

Nojo, někdy je taky potřebujem, i dyž starej Chrpa říkal: „Zavři dvěře, dou příbuzný!“ přidal se remcal.

Také se říká „po přízni řízni“, což v tomhle případě neplatí – zapojil i Pepa. „Často ale platí, že hanba být slušným člověkem!“

„To je dobrý“, nadšeně, chraplavě, skoro neartikulovaně se ozval remcal.

...a pomalu se rozběhla a postupně nabývala stále ostřejších forem nechutná debata na téma, kdo že to v této republice „zazdil...“

„Ale pánové, nechte toho!“ Šulc už to nevydržel.

„Akorát že vždycky jen pořádně plivalo na to, co bylo předtím, bořily se pomníky, portréty. Aby se to nové zviditelnilo, aby mělo nějaké opodstatnění, tak se to předchozí muselo řádně dehonestovat – jak jistě z historie víte, ale to teď tady nevyřešíme.“

„Já furt říkám, že Češi se vejdou do každý prdele“ – rozčileně do toho remcal a dodal:

„Todle mě může...“ a něco povídal o defekaci a pak pronesl konstruktivní větu: „dem si rachnout - doktore, já du zas pro ten vozejk, vy chlapi...“ „jo, zase helfnem“ ozvaly se rozmrzelé hlasy spolupacientů.

Zaplat' příroda, ono to nějak jde se přesunovat, tak snad už mně i toho bažanta zbaví a budu se moci procházet po chodbě – co procházet plížit třeba...na umývárnu – to pořádné drbání potřebuju jako to pověstné prase, v klidu na záchod a nakonec si i bez pomoci dojt do toho labyrintu rachnout.

Budu se muset poptat po těch svých věcech. Ale možná že mně pár korun nechali v nočním stolku – vždyť já už se tam mohl podívat nebo si někomu říct, já tady chlapi vykořisťuju...třeba tam bude na cigára a snad i na nějakou minerálku. Toho čaje už mám plné zuby.

Zítřka po vizitě nastanou prohlídky všeho druhu. Doufejme, že dobře dopadnou. A nakonec tady taky bude i Dušan, přemítal Pepa.

Tentokrát žádná sestra nevyrušila čmoudovou seanci, na níž se už v klidu dořešily státní otázky.

Peníze Pepa v nočním stolku měl, zřejmě žádné nechyběly, dokonce tam měl uložený i rozmlácený mobil.

Remcal se rozhodl, že Pepovi zítřka něco nakoupí – „no především retka, žejo doktore?!“

Ale nákup Pepovi předal na dvoulůžkovém pokoji, kam byl Pepa nečekaně převezen – prý z primářova nařízení.

Návštěvy pro Pepu zůstaly prázdným pojmem.

POTLAČENÉ GENY

Pozdravoval ho Jaromír, bývalý klient, kterému zafáčovaný právník pomohl v 90. letech vysoudit docela slušné peníze. Proč ne, když mu patřily? A co se k tomu ještě dověděl!

Začal podnikat s kamarádem z dětství a jeho otcem, kteří ho docela nestydatě okradli. Takže je otázka, zda je to dlužník, nebo kamarád. To se člověk kolikrát dozví věcí!

Jak ono to tenkrát vlastně bylo?

To byl ještě Jaromír novomanžel, seděl v místní umakartové putice; sice omláčené z mnoha urputných diskuzí, ale čisté a na poměry jednotného putykářství 60. let; takové domácí.

Seděl sám u malého, ke zdi přiraženého stolku pro tři a podle typického ošívání se, evidentně na někoho čekal.

Zanedlouho k němu přisedl chlapík – takový ten šíbr, co mu ujednocené poměry evidentně nevyhovují, ale zároveň se v nich dokáže docela dobře pohybovat.

Chvilku se spolu bavili; hovor zanikal v přirozené hladině hospodského hluku.

Najednou se Jaromír pomalu napřímil a se ztuhlým pohledem přerušil hospodské ševelení. „Tak vy říkáte, že celou manželčinu rodinu .. že je vokradli?“ „A to mě má místo peněz uchlácholit, nebo naštvat?“ „Ne tak nahlas“, ale potom už bylo vidět jen vemlouvavé úsilí staršího muže. Chvilku se ještě bavili a pak se starší muž odporoučel. Jaromír vypil dalších asi 6 piv, která evidentně ze žalu ještě „přicementoval“ několika tajtrlíky rumu, takže když si to šněroval domů, roztrpčeně mumlal.

„Prachy vracet, to nééé, ale jobovkškyt, to si to moh necháát! Táák voni, no to se na to v.., voni ho vokradli a von jim ještě dával prachy na to, co jeho škyt...nevlastní fotr prochlastal a prohrál...Tři baráky v pr...zaostala jim holáááá...“

Kdesi z pološera do toho zaznělo: „Čoveče, seš tak zrychtovanej eště z tý svatby, nebo se tím chlastem vyhejbáš manželskej povinnostem?“

Mirkova odpověď byla taková vstřícná – něco o líbání.

Jak ho přivítala doma novomanželka a s čím v ruce, se později právníkovi nesvěřil. Konečně, v té době se řešilo aktuálnější téma.

Jaromír, kromě snahy po navrácení neoprávněně přivlastněných peněz, se začal pít i po rodinné historii své manželky; což s přibližováním se k roku 1968 šlo stále lépe. Navíc jak předtím podnikal s vykutáleným spolužákem a jeho otcem ve stavebnictví – především při opravách historických objektů, k nimž patřila muzea a archivy.

V jednom, pro něho dosti důležitém, pracovala jeho spolužačka.

A kupodivu dokázal Jaromír vytáhnout i něco z toho šíbra a šířitele jobovek – bývalého spolumajitele firmy a spolužákova otce.

V poměrně klidném období těsně po přelomu století, Rakousko – Uherská monarchie byla docela stabilní stát. Mnoha pracovitým lidem umožnila tzv. „udělat se pro sebe,“ ale mnoho lidí také vyhnala do Vídně dělat něco pro druhé – ano, zedníky, posluhovačky ...

Když příroda obdaruje řekněme takovou hezkou „sedmnáctku“ v nadami, které trhají šňůrky u šněrovačky a to trhání se uskutečňuje v jarní Vídni, kdo by si toho nevšiml? To nemůže přehlédnout ani mladý, zdravý, hudební virtuos. Nepřehlédl a asi té šněrovačce nemusel příliš pomáhat; ale pomoc při řešení následků se jal řešit velkoryse.

Pro budoucí mamínu byla daleko větší, než obvyklá. Slíbené peníze za mlčenlivost, na potřebné výlohy, včetně na zajištění řádného rozvoje potomka vyplatil; něco hned a zbytek postupně.

Ale budoucnost těhotné mamíny vzala pevně do rukou její matka.

Babičce čekatelce se sice vzdělání vyhýbalo jako čert kříži, ale z hlediska hokynářských dovedností byla na tom víc než dobře.

Okamžitě z Vídně přesunula dcerušku k jakýmsi vzdáleným příbuzným, bydlícím v odlehle osadě, kde dívka porodila.

Společně s příbuznými zajistila ženicha, aby se dcera s dítětem v silně katolickém městě objevila již vdaná.

Práce kvapná, málo platná, jak se ukázalo později.

Korespondenci, která od otce jejího dítěte chodila na adresu jejího trvalého bydliště, po řádném přečtení matinka vesměs likvidovala, ale na některé odpověděla. Přesněji; nechala dopis napsat své druhé dceři.

O penězích však rozhodovala sama.

Nic nedbala na to, že finance měly sloužit k zabezpečení maminy a jejího potomka; když se ukázalo, že potomek je syn, biologický otec přísun peněz ještě zvýšil.

Babička novopečené maminy ponechala něco financí na nejnnutnější výlohy a s těmi ostatními začala hospodařit sama.

Asi jich nebylo málo, když se z nich postavily dva poschod'ové baráky a k tomu hotýlek – přibližně jako 3 vily dohromady. A zbytku užívala s druhou dcerou ještě mnoho let po dostavění poslední nemovitosti.

Narychlo sehnal manžel, který neprošel příliš důkladným výběrovým řízením, měl též jisté nároky.

Babičce hokynářce nezbylo, než se dohodnout, že k jednomu baráku se věnem dá i druhý a hotýlek bude napůl – napůl mladí, napůl babička s druhou dcerou. Tohle chasníkovi vyšlo. Nevyšlo mu však něco, čemu se sice věnoval pravidelně, důsledně – ale neekonomicky, jak bychom dnes řekli.

Samotný alkohol by na zruinování rodinného majetku nestačil – již proto, že tenhle postarší novomanžel nebyl zvyklý příliš platit za druhé. Ale čertovy obrázky, ty dokáží pořádně zahýbat rodinným majetkem!

Lehce nabyl, lehce pozbyl!

Když je se svatbou i majetek, to se dají prohrávat peníze v jednom tahu!

Když padnou úspory, je tady barák – ten velký, z něhož se přestěhují do menšího.

Zatím funguje hotel, v němž pan spolumajitel také něco může prohrát, bankovní dům ještě půjčí.

„Zachránil“ se jednoposchod'ový dům, v němž byla vývařovna a krámk.

Synek Václav, který se narodil díky nepevné šněrovačce, se měl čile k světu; dobře se učil, projevil se i muzikálně, ale především musel pomáhat v tom karbanem zdecimovaném hospodářství.

Václavův talent již záhy odhalil jakýsi místní šumař, ale na toho bankrotující manželský pár nedal. A nedal ani na úpěnlivé prosby německého faráře ze Sudet, který hudbě rozuměl a který dopisem žádal, aby Vaškovi, po návratu domů, bylo umožněno další studium - pokud možno hudební.

Hoch byl totiž na handlu v Sudetech, kde záhy zaujal místního faráře zájmem o vzdělání a hudebnosti.

Farář ho okamžitě začal učit a využívat na kůru a s hospodářem, u kterého byl hoch ubytován, se dohodl, že ho nebude zaměstnávat a nechá ho cvičit na housle. Na klavír docházel Vašek cvičit na faru.

Asi rok poté, co se vrátil z handlu, byl dotázán vzácně střízlivým, dýmajícím skorofotrem a rozpačitou matinkou: „Čím bys chtěl být hochu?“

„Já bych chtěl studovat,“ vysoukal ze sebe úspěšný školák Václav.

Rodinný tunelář – jinak otčím to vyřešil : „Václave, ty půjdeš do učení! Na kováře seš slabej, ale jako zámečník... ty seš takovej šikovnej!“

Václav svěsil hlavu a sklapnul kufry.

Šikovný byl, zanedlouho po vyučení se zařídil pro sebe, oženil se, po deseti letech manželství si sedmičlenná rodina žila docela dobře, ale mohla by určitě výrazně lépe. Kdyby!

Kdyby si jeho matka a otčím s pravidelností končících týdnů nevypůjčovali (na věčné splátky) peníze od syna na suroviny, aby udrželi v chodu skomírající živnost, které soustavně při karbanických seancích pouštěl žilou karbaník diletant a též milovník „veržínek“.

Václav i přes odváděné „desátky“ přece jen našetřil dost peněz, z nichž by mohl rozšířit podnik, postavit vilu. Zůstalo u plánů – přišlo znárodnění a s ním odchod matinky a otčima do důchodu a záhy na věčnost. Rodinné poměry se ustálily.

Konec příběhu? Možná – ale přece jen dodatek.

Václav občas vzal jen tak náhodou do rukou housle a zahrál. Doma, ale i v dílně, při různých významných událostech a později, po znárodnění, pro radost sobě i známým.

Všichni nevěřičně kroutili hlavou, kde se pan mistr mohl naučit tak skvěle hrát - „a jak to má v sobě“, takhle bez cvičení? Nemluvě ani o prstech, které v kovovýrobě trpí.

Jedna z pravnuček onoho virtuosa - jakoby mu z oka vypadla a Jaromírova dcera je výrazně výtvarně nadaná.

Václav se také pídil, leccos se mu v náznacích doneslo.

Nikdo z rodiny ale nepromluvil – tedy k věci. Vždycky ho jen dobyli: „ To nemáš nic pořádného na práci, než se starat o blbosti a klepy?“

Příliš to sice nic nedokazuje – ale tajemství většinou přitahuje víc, než celá pravda.

Jaromír po několika stáních spor s bývalými společníky vyhrál, peníze dostal..

Jaromír,- to už není tak důležité, ale co Radim? Zatím nic, což je trochu zvláštní, blesklo Pepovi bolavou hlavou.

Z MAMINÁČE KRIMINALISTOU

Radim Plšek, přemítal Pepa.

O pár let mladší.....stejně ho spíš vidím s maminkou za ruku, a s úsměšky spolužáků za zády.

Byla s ním pořád a všude; vyprovázela ho do školy, chodila mu naproti.

Takový ten mamínáč, jedináček, posera.

Snad před ním měli Plškoví děvče, ale to nějak brzy zemřelo, tak se soustředili na vymodlené dítě, které masivně rozmazlovali. Nebo to tak alespoň vypadalo. Pořád nemocný, samá úleva, snad ani cvičit nemohl; taková to byla chourota.

Pak snad nějaký čas ministroval, ale najednou do kostela přestal chodit – za čas i rodiče. Krátce nato jsem ho viděl v pionýrském, svazáckém – najednou čumím, on Plšek coby policajt!

Sice v sousedním kraji, ale ne zrovna ledajaký; on dal i jedné z kauz pracovní název „Klička“. Snad podle v té době slavného brazilského fotbalisty Garinchy. *(Poměrně malého, s nohama křivými doleva, jako dvě c, ale s úžasným zrychlením, po jednoduché kličce doleva. Každý obránce věděl, že ta klička přijde, ale nevěděl kdy.)*

Tehdy ani Plšek nevěděl, jak se vzájemně propletou dva na první pohled zcela nesouvisející případy: Ona „Klička“ a plzeňskou policií rozpracovaný případ s pracovním názvem „Obrazárna“.

Jak ono to vlastně bylo?

Dám já to vůbec při té své hlavě pomlácené dohromady?

Nojo, ta „fotbalistická“ kauza začala tím, že nějaký šmudla týral policajty ve třech okresech jednoduchými, ale účinnými fintami, kterými 18 x se sám obsloužil v krámech, jejichž pojmenování si vykládal po svém.

A aby nerušil běžný provoz, vždy v nočních hodinách.

Policajti vymýšleli všelijaké fígle, hlídkovalo se bez ohledu na šarže a přesčas, přibraly se i posily. Verze stíhala verzi; v prvních asi 3 případech se docela vážně uvažovalo o „fingovačkách,“ neboť tamní vedoucí už měli nějaké šmouhy z minulosti.

Pokud se týká stop a informací nic moc – tedy spíš nic.

Asi tak po 6. ráně, se začalo intenzivně hlídkovat, kontrolovat takové ty na první pohled pochybné existence; všude a pořád – a pořád nic.

V těch třech okresech nadávali všichni: Ti co museli sloužit, i ti, kteří si zapomněli doma doklady.

Nadávalo podsvětí, že se narušil jakýsi nepsaný smír, všichni ti vyrušení milenci (často i v nejlepším).

U těch se buď potvrdilo to, co se dříve jen tušilo, nebo – považte, vůbec by nikomu nepřišlo na mysl, „že von s touhletou!“

V Čechách se nic neutají!

Postupně všemi dotčenými okresy téměř svorně neslo, že policajti nejsou jenom blbci, ale taky pěkný kurvy, „který rozvracej rodiny.“

Den, tři dny, týden akce jako řemen – a nic.

Ale vždycky, když se hlídkování odvolalo, „rána“ tu a nebo onde, ale pokaždé v některém z těch tří okresů.

Když už počet oněch vloupání se začal blížit patnácti, vytvořil se pracovní tým z kriminalistů, sloužících v oněch zlodějem soužených okresech.

Nejdříve se myslelo, že jim bude velet některý z okresních šéfů, nebo některý ze šéfů kriminálky. Ale těm se do toho evidentně nechtělo.

Okresní šéfi si to na kraji zařídili a tak řízením akce byl pověřen již zmiňovaný Plšek, což v zasvěcených kruzích nebudilo přílišnou důvěru, protože se Krajskou správu dostal teprve nedávno a většině zúčastněných byl velkou neznámou.

Já – pátrá v paměti Josef, já jsem ho pořádně zaregistroval, až když jsem skoro vycházel školu! Tenkrát nic moc, jen ty drby kolem něho a jeho rodiny.

Ale když jsem se sním sešel jako s poldou, učinil na mě Plšek velice dobrý dojem.

Dynamický, charismatický, slušný, společenský člověk, který verbálním projevem, mimikou a gesty, vytvářel přirozené meze společenského kontaktu. Bystrý, nezatelně jakoby ve střehu, nebo v obranném postavení, z něhož potom velice výstižně, dokázal definovat problém, řešit situaci. (To – s ohledem na jeho projevy v dětství, bylo zcela nečekané.

Takový mamináč, ale jak to s ním bylo doma, to mně všechno řekl až později, pro mě byl jako školák na 1. stupni takový „neslaný, nemastný“)

Ale dospělý Plšek nelenil; s kolegy začali důkladněji vyhodnocovat všechny dostupné informace.

Stopy tak akorát trasologické, cosi ze slin, ale s tím se tenkrát nedalo moc dělat. Zjištění, že pachatel evidentně stále nosí různé pletené rukavice, moc nepomáhalo.

Fůra všelijakých informací, ale nic, co by bylo vodítkem, směřujícím k potulnému zloději (nebo zlodějům).

Mezi tím, ale to bylo z nařízení vrchnosti, se prověřovaly možnosti úniků informací ze služeben, ale byl to spíš jen zoufalý čin jakési stínohry.

Opět a znova se probíraly různé informace – a to i z jiných krajů.

Až náhle skupina kriminalistů narazila na hlášení hlídky VB z Klatov. Řidič Žiguli SPZ TU - - - , projel křižovatku na červenou a mizel z Klatov na Plzeň. V autě byli dva - když je hlídka dojížděla, prchající ukázali směr odbočení doleva a zabočili doprava, což ještě jednou zopakovali a hlídce se ztratili. Nebylo těžké zjistit majitele auta: 24letý automechanik ze samoty na Trutnovsku.

O 3 dny později další hlášení z Plzně: dva muži se podezřele chovali v okolí historických objektů, v nichž cenné věci řekněme nebyly až tak dobře zajištěny proti krádeži. A tak ti dva byli požádáni o prokázání totožnosti. Hlídce VB však utekli, nasedli do žigulíka, z jehož SPZ zachytili jen začátek TU. Popis jednoho z mužů padl jako ušitý na našeho automechanika. Druhý muž byl hubený a k autu běžel lehce, jakoby atleticky.

Vytipovali historika z trutnovského muzea, který běhá maratony a přespoláky. Ten že to obhlídne a na špinavou práci bude mít lidi.

Jenže to byly stále jen domněnky.

Ale je ostuda, že si sami nedokázali poradit s obyčejným zlodějem, který je navíc sám.

Jen se tam nají, něco pobere, a nikdo nic neví, nikdo nikoho neviděl a nikdo nepřijde se žádným nápadem!!

Škody jsou čím dál větší a určitě to všechno nejde jen na vrub toho lupiče, ale na své si přijdou i vedoucí nebo personál prodejen!

Plšek, opřený o rozhozené jízdni řády, grafy, náčrty alternativ, rozvážil situaci; „bud' je to genius, nebo nebetyčný blbec, který se chová při své omezenosti bohorovně, že si na něj sedne i to příslovečné štěstí. Vždycky udělá ránu, když se tak důkladně nehlídá.“

„Nojo, ale vždycky, jen když se nehlídá“ - přidal se další z party kriminalistů a dodal : „A co jsme u těch případů našli na místě? Většinou svíčku, jak kdyby tam kradla nějaká svíčková bába a v posledním případě u vylomených dveří pohozený lístek do kina ve Dvoře Králové.“

Podle odkapaného vosku na svíčkách se odhadlo, že se na místě činu zdržuje tak kolem jedné hodiny.

Vypáčené dveře - nebo vyříznuté sklo, pohyb po prodejně nebo skladu končí v kanceláři vedoucího, kde se nají, většinou plechovky a skleničky nechává na místě - ale bez otisků, jen s pachovou stopou, která stejně končí po pár stech metrech.

Krevní skupina zjištěná; chodí v sešmajdaných kotníčkových botách, nejspíš důchodkách, nebo tuleňkách.

Ale co je hlavní, vždycky ty rány jdou za sebou a pak pauza. A pořád jen ve stále stejném okruhu měst Trutnov, Červený Kostelec, Jaroměř, Hradec Králové. To je přece podle trasy ČSD!

To jo, ale ani operativci ve vlacích nic podezřelého neviděli! Ledaže by kradli študáci, nebo ty svíčkový báby!

Plšek usoudil, že to vypadá na někoho, kdo není a nemůže být vůbec podezřelý! Třeba nádražák!

Když pojede v uniformě, tak to má zadarmo, nebo za hubičku a ani ve městě není moc nápadný!

Hoši z obvodních oddělení se přece sháněli po neznámém takovým způsobem, že to vypadalo, že se jedná o typického gaunera. A to si přeci každý představí zarostlého, smradlavého lumpa!

No jak se tedy ptali všichni policajti? Určitě nějak takhle: Paní, pane, neviděli jste tady někoho takového podezřelého?

Proto odpovědi byly takové, jako otázky; lidi skutečně takového, na první pohled gaunera, neviděli.

Že se někdo – třeba v nádražácké uniformě promenáduje po městě, pro ně nic neznamená. No tak mu skončila šichta ! A pořád ještě mezi lidmi platí, že to je státní zaměstnanec. Prostě takový člověk vypadne lidem ze zorného úhlu.

Další opatření následovala. Skoro půl měsíce „nikde ani ťuk“. Památnou noc z 27. na 28. října 1965 sebral Plšek Vodsed'álka a odjeli do Jaroměře.

Díky známosti s místním děkanem (která se datuje nějak od konce 50. let, když Vodsed'álek jako začínající policajt chytil pachatele kostelní loupeže i s lupem), získali v církevním objektu místečko, odkud měli náměstí jako na dlani. Kromě toho se tam pohybovali i esenbáci v civilu, kteří věrohodně splynuli s davem.

Jak už to v takových případech bývá, dlouho nic. Potom, až kolem půlnoci se objevila silueta člověka, evidentně s čepicí.

V pološeru, kam se jen odrazem dostávalo sporadické světlo nárožní lampy, bylo vidět nádražáka, s koženou brašnou přes rameno, odhadem mezi čtyřiceti až padesáti.

Potom se pomalu vracel pod podloubí, ale záhy se objevil znovu a šel podle děkanství a kostela; už bez nádražácké brigády, v takovém tom napůl civilním, napůl ajznboňáckém oblečení – v takovém tom „služebním“ civilu. Zamířil do hospody, od níž to bylo do zadní části potravin přes dvě zahrady, kolem nichž teklo Labe.

Úplně jednoduchou trasu nezvolil; dovnitř jakš takš, ale s lupem ven, to nebude mít lehké!

Vysílačka, která tehdy byla asi tak na úrovni: „Orel, orel - tady hrdlička, jak mně slyšíš? Slyším tě mizerně, ale vidím tě dobře“ – ovšem tenkrát fungovala.

Plšek s Vodsedálkem se přesunuli k samoobsluze, zatím co do hospody vešli jiní dva kriminalisté v civilu.

Nádražák nikde, což se dalo vysvětlit „odskočením si,“ ale když ani po 10 minutách nádražáka nebylo, vmanévrovali vrchního do kuchyně.

Tak jak už to bývá, pingl se chvíli vykrucoval, ale oni to bývají bystří hoši – záhy zjistil, že mu bezprostředně hrozí průšvih jen potud, pokud hned neřekne, kde je ajznbon.

„Jó, dal si 1 pivo, kávu a vykouřil tak 2 cigarety.“

Když už se jeden z kriminalistů dost nevráživě vyhrkl „a co dál?“ Pingl jim tajuplně sdělil, že ajznboňák si to rozdává o 2 patra výše se servírkou, která má momentálně volno.

U pivečka si ti dva policajti počkali na dovádívce ajznbona a předvedli ho na obvodní oddělení.

Za necelou hodinu tam zásahovka s Plškem přivlekla jiného ajznbona s lupem ze samoobsluhy.

Byl tak o 20 let mladší než ten z hospody. Trvale bytem ve Dvoře Králové a tvrdil, že pracuje v depu v Hradci. Jenže si spletl čas přítomný s minulým.

Rychle, bez výmluv přiznal ránu, při níž byl přistižen právě v okamžiku, kdy se soukal ze skladu směrem k řece, kde měl pod břehem přichystanou kradenou lodičku.

Ale ty předchozí rány zapíral, jak kdyby mu šlo o život.

Samotné chycení při činu – alespoň tehdy, byly dostačující vazební důvody a navíc krevní skupina odpovídala zajištěným stopám z předchozích vloupání.

Pikantní na tom bylo, že ti dva ajznoňáci byli strýc se synovcem a že navzájem vůbec nevěděli o svých mimoslužebních aktivitách. On to vlastně úplně přímý vztah nebyl, šmodrhalo se to nějak přes koleno. Ale to všechno se vyjasnilo až během zadržení – tedy přesně do 48 hodin, po které mladší ajznbon střídavě trávil čas mezi výslechy a celou předběžného zadržení. Staršího po několika hodinách propustili, protože se ničeho nedopustil.

Mladý ajznbon původně pracoval v depu, ale těsně předtím, než začaly ty rány, ho vyhodili od dráhy, „tak se nějak žít“ musel.

Uniforma mu zůstala, na trati ho průvodčí znali a kdo by si stále ověřoval průkazku? A že na dráze už nepracoval, to se skutečně na uniformě poznat nedalo.

On sice pracoval, ale v posteli nějaké potřebné a ta, dokud to s ním šlo, ho živila – často i z toho, „co jako nakoupil“ pro domácnost. Po nějakém čase měnil angažmá.

Je jasné, že těch 48 hodin esenbáci nezaháleli a ptali se ho na všechno možné i nemožné.

Vybavení náležitostí k domovním prohlídkám u milosrdných milostpaní by bylo zdlouhavou záležitostí a proto to kriminalisté zkusili vyřídit přívětivě nejdříve s poslední bytnou a pak dalšími dvěma.

Urostlá paní, tak si lze v rámci klíše představit statkářku, kterou skutečně byla do onoho času znárodnění.

Teď obývala cosi, co na jedné straně traktu připomínalo stavení a ten zbytek byl jako hrad po husitských válkách.

Ale bylo důležité, že madam pustila kriminalisty všude, i do nebezpečných prostor napůl propadlých chlévů a kůlen, kde se skrývaly předměty doličné.

Ani její předchůdkyně nebylo třeba dlouho přemlouvat a to ani ke svědeckým výpovědím.

Pokud si dobře pamatuji, tak dostal trest ve spodní hranici, který si z větší části odseděl.

Ale to není až tak podstatné. Než si ho odseděl, a proč tak málo, bylo asi v příčinné souvislosti s dotěrnými otázkami kriminalistů.

Lupínek pochopil, že „spadla klec“ a že teď jde o jeho kůži, která by nemusela být až tak pošramocená, pokud...

Že znal všechny možné a nemožné gaunery, nebylo nic divného.

V jedné volné chvíli, kdy se opratě výslechu povolí a vypráví se třeba o kopané, nebo rybách, milý ajznbon začal vyprávět, jak na vojně s jakýmsi – no na jménu nezáleží, jsme kradli benzín a pak jsme si užívali s holkama.

Bydlí poblíže Trutnova, teď v poslední době kamarádí s nějakým nóbl pánem – taky je podle toho nafoukanej. Snad to je nějaký doktor, nebo co to minule povídal! No a peněz má prý taky dost.

A už se to začalo trochu propojovat.

Starý ajznbon měl trvalé bydliště na samotě. Většina lidí z okolí pracuje – tedy alespoň tenkrát pracovala v textilní továrně, v níž v těch letech zářila jakási hrdinka socialistické práce.

(To je zajímavé, přerušil Pepa tok vzpomínek – že jsem nikdy neslyšel třeba „srab socialistické práce“ – ale hrdinů, těch pár bylo).

Ale především to je houbařská oblast, kam Plšek v minulosti občas zajížděl při cestě na návštěvu příbuzných.

Vzhledem k tomu, že polapení nádražáci byli příbuzní – „i když jen přes koleno“ a v podsadě se nestýkali, přece jenom toho ještě dost zůstalo neobjasněno a bylo lepší to všechno ještě zavčas obhlédnout.

I u toho staršího.

Ten z radosti, že je z toho nočního dobrodružství venku, souhlasil s policejní návštěvou.

Stavení nic moc, mládenecký čurbes; páté přes deváté: knihy, některé rozečtené, většinou odborná, historická literatura, neumyté nádobí, sem tam mezi tím poházené nářadí.

Na první pohled nic, co by mělo kriminalisty zajímat.

Až na jednu maličkost. Na spodním okraji stolního kalendáře bylo tužkou napsáno Jindřich - ale ta telefonní čísla vedle, ta měl Plšek velmi dobře fixovaná.

Ajznbon zpočátku, že neví, že snad, možná, asi – prostě výmluvy.

Následovala klasika; „špek za špekem“ se valil na ajzboňáka, který nakonec šel raději „s pravdou ven“.

Zpočátku hovořil jen o Jindřichovi a tak pak Plšek přidal zbytek - Dr.Svoboda. Jojo, byli jsme spolužáci, nakonec ze sebe vysoukal ajznbon.

Ajznboňák, pocházel z úřednické rodiny v Pardubicích.

Reálné gymnázium dokončil v 37. roce a na VŠ si dlouho nepobyl, Němci je zavřeli.

V roce 45, když byly opět otevřeny vysoké školy, nešel dokončit práva, což by asi tehdy šlo poměrně rychle, ale nastoupil na filosofickou fakultu UK v Praze, se zaměřením na dějiny. Nebyl ještě rozhodnutý, zda na soudobé, nebo se bude věnovat některému ze starších období.

S tím si opravdu lámat hlavu nemusel.

Národně socialističtí studenti, k nimž tíhnul, po „Vítězném únoru“ vytáhli do boje proti militantní lůze.

Ale dopadlo to přesně tak, jak to známe: Komise, prověrky, výhazov...

Vypadl s řadou ostatních studentů.

Nevím, zda byl takový altruista, nebo uvažoval „teď já tobě, pak ty mně,“ prostě zachránil jistého pana Svobodu.

Něco vzal ajznbón na sebe, na něco mu poskytl alibi jiní – nebo ještě něco, ale pro to nemám důkazy – zkrátka, Svoboda ze školy vyhozen nebyl.

Před masivním sypání popela na hlavu prozřel dějinnou nutnost vedoucí úlohy dělnické třídy a tak nejenže dostudoval, ale díky svému stranickému nadšení postupně překotně přeskakoval funkční zařazení, až se dostal do Historického ústavu ČSAV, kde si udělal doktorát.

Snad tenkrát opsal výsledky nějakého výzkumu, ale každopádně výzkumu, týkajícího se obrazů, vzniklých za pobytu malíře Petra Jana Brandla v Kuksu. Jestli si tím pomohl k doktorátu, nebo se to týkalo nějaké odborné publikace, to už ...to už je vlastně jedno.

Nato pan dr. potichu zmizel v Muzeu dělnických tradic; tam zřejmě průšvih nevalil. Zejména, když se tam nikdo nehrnul a to ani z těch průměrných.

A pan dr. - i přes to všechno, byl zřejmě odborníkem na slovo vzatým.

Co ho zaválo na severovýchod Čech, to také už ví asi jen on sám.

Náš vyhozený študák se šel na 2 roky očistit do dolů, potom PTP a za čas se „vypracoval“ na hradlaře u ČSD. Dokonce snad byl i na takovém tom velkém, z něhož se na projíždějící vlaky kouká jako z hradní věže.

Ale i tam měl zase nějaký průšvih, po němž se pohyboval na různých hradlech v jakémsi půlkruhu od krajského města.

A tam ho také, jakoby čirou náhodou, objevil pan dr.Svoboda, když jel do Žírče na jednání o záchraně Braunova Betlému.

Závory dole a pan doktor se jakoby náhodou šel projít kolem nich a jakoby náhodou narazil na ajznbona.

Ten sice bývalého spolužáka rychle poznal (on se za ta léta příliš nezměnil), ale chvíli dělal „mrtvého brouka;“ v minulosti už si kvůli němu zažil dost a vpodstatě i kvůli němu teď točí klikou u šraňků.

Takže se dlouho na Svobodovo „ahoj“ tvářil neutrálně - a když se bývalý spolužák ještě více přiblížil, zahrál náramně překvapeného; dělal, že pozvolna nabývá paměti, ale i protihrač hrál svou hru jako národní umělec.

Ahoj Lojziku, jsi přece Alois, to snad není možný?!

Lojza odpověděl, že to je úplně jedno, jestli tady zvedá klacky Lojza, nebo Vendelín.

Ale přáteli, na to Svoboda, vždyť jsme spolužáci!

Jak se to vezme, jen tak přes rameno nato Lojza.

Když vlak přešel a bývalý spolužák začal zvedat závozy, začal Svoboda znovu: „No vidíš, už máš volno, vláček přešel, tak můžeme pokecat!“

„Nemůžeme, ty tu vadíš u přejezdu a já musím být v boudě.“
„Do kolika tu jsi, já se stavím, vtíral se doktor.“

Po 18. hod. se stavitel a ajznbona odvezl na pořádný gáblík do místní hospody. Náhle se zjevivší spolužák dal Lojzovi hned v úvodu najevo, že kdo pozve, tak platí a že nezapomněl, že Lojzovi toho přece jen z minula dluží a že nastal ten správný čas, kdy je třeba taky vracet.

Po 3. pivu a 2. štamprleti si ajznbona postěžoval, že holt teď už tu historii může dělat jen amatérsky.

„Neboj, já ti pomůžu,“ chlácholil ho rozšafný dr.- dyť ti říkám, že nastal čas, abych zase něco já udělal pro tebe.

Po dalších několika pivech i tajtrdlících, se všechno zdálo tak jednoduché! Ajzbon zapomněl na výhazov ze školy, na ten očištec, točení klikami u přejezdů a najednou tady byla světlá budoucnost – určitě hodně přitažlivá, než ta současná, plakátová.

I kdyby to jen z poloviny byla pravda, co mu tady dr. nabízel, tak to by byl přece blbec, aby to odmítl!

A konečně - ty všechny události už jsou dávno za námi a třeba se v Jindrovi hnulo svědomí!

Určitě co dělá, není všechno čistý, ale když by mě dostal do muzea, tak proč bych po tom pátral, nebo se tím nějak žral?! Možná i školu bych si mohl dokončit – no teď už vlastně udělat celou znova – ale proč ne?

Ani si přitom nevšiml, že si Svoboda jeho místo bydliště nechal jen zběžně vypodobnit a už kul pikle. Nedošlo mu, že na to, co mu o své zastrčené chaloupce sám řekl, toho o ní bývalý spolužák ví nějak příliš moc... „dá se tam zajet autem, návštěva není nápadná a kdo by tam po čem pátral? No snad jen po nějakém pytlákovi, ale těmi oni přece nejsou.“

Svoboda jakoby „mimoходом“ pustil, že se zabývá nějakými pracemi soudobých, neuznaných umělců, kteří mají tu smůlu, že kamarádili s některými, nepřilíš prosocialistickými kumštýři a režim se jim za to mstí. „A to víš – nakonec na svý kůži, co režim dokáže a dodal – „když skopčáci jsou po tom jako diví, tak to tady nech zahálet!“

„A dneska- dyť to znáš, „lidi sou závistiví a kvůli tomu, že si necháš udělat na autě nový lak a napráskaj tě policajtům, že šmelíš. K tobě nikdo nezabrousí a když mě necháš na krátkou dobu pár věcí u sebe, tak nebudeš škodnej!“

Udělal delší pomlku a jakoby ledabyle se zeptal : „Kolik máš na dráze – no tak průměrně?“

„No, kolem dvou...“

„Tak vidíš – klidně můžeš ještě počítat s dalšími třemi..! A kde je najdeš? Na kolejích? A to myslím za každou várku a ta je nejmíň jednou za měsíc! Ne, neboj se, po mně nejdou, ale člověk by neměl pokoušet náhodu a proč bych při tom ještě nepřilepšil kamarádovi?

Konec konců ti dlužím hodně ze studií, tak aspoň trochu na revanš! Zatím jen penězi, za čas místem – a to další, však uvidíš!!

Kdepak hochu, já nezapomněl, jak ses mě zastal v těch pitomejch letech!“

„No a co když u mě něco najdou?“

„Co by našli? Díla současnejch autorů, který si autoři můžou dát komu chtěj! Prodat ne, to musí jít přes malou, nebo velkou komisi na kraji.

Ale když třeba od mistra dostaneš vobrázek, tak na tebe nikdo nemůže. Anebo, že k tomu obrázku děláš povídání – třeba k chystaný výstavě!!“

Jak se postupně propíjeli večerem, ajznbon podléhal čím dál víc...

Kriminalistům Lojza přiznal, že u sebe měl asi 4 „várky.“ Za jednu ještě nedostal zapláceno.

O co šlo neví, bylo to řádně zabalené a určitě v tom byla i nějaká past na jeho spolehlivost, tak se raději do toho nedíval. „Určitě tam byl nějaký chyták, tak jsem to nechal být.“

„Jo vlastně, docela věrohodně se chytil za hlavu, - ještě jednou, to byla větší, dost těžká bedna, řekl bych, že by to mohla být nejspíš socha.“

Ale v té době, to už jsem si čistil pomalu boty na rohožce před dveřmi případu, v němž jsem zastupoval velice chytrého a mohu říci i vzdělaného zedníka. Jojo, to byl cílevědomý autodidakt!

Co ten se zakrátko naučil o malířích, technikách atd..! Klidně bych mohl pracovně nazvat případ „Vzestup a pád inteligentního zedníka.“

Stejně se ale myšlenky vrátily k Lojzovi, že ho „zmákli“ esenbáci a jenom kriminalisti to asi nebyli. A jak dokáže náhoda zahrát! Měli na něho ne sice moc, ale v tehdejší době by to na kriminál bylo zcela určitě.

Stoprocentně mu neopomněli zdůraznit, že napomáhání k trestné činnosti je také trestná činnost, něco o spoluúčasti, atd.. Ve slepé uličce byl zřejmě chycen.

A zase náhoda – příbuzní sice rozdílných příjmení, ale každý navázán nějak na jednoho z podezřelé dvojice, jezdící v žigulíku.

V tisku se tehdy uvedlo jen to nejnnutnější. Série vloupání objasněna, začáteční písmena jména a příjmení pachatele (který se ke všem vloupačkám doznal) a že jinou trestnou činnost neměl.

Plšek se pak se stejnou vervou vrhl na případ „Obrazárna“.

V celé republice už bylo moc případů krádeží cenností z muzeí, galerií a kostelů. Začala se bouřit církev, že stát nechává znesvěcovat kostely, ředitelé galerií a muzeí se svorně ptali, co dělá SNB?

Navíc to šlo i za hranice – formou žádostí o spolupráci – a přitom jsme se chlubili, že tady de facto kriminalita je na ústupu.

Takže časem do toho zapojili i onu neoblíbenou složku, v té době – na rozdíl od 50. let, obsazenou už odborníky. Ti ve spolupráci s kriminalisty slavili úspěchy.

Nezanedbatelná část ukradených cenností se začala postupně vracet na svá původní místa tu z ciziny, dohledaná tamějšími kriminalisty, jindy z tuzemských tajných úkrytů.

V těchto již vzájemně navazujících případech ještě nějaký čas pracoval Plšek jako kriminalista.

Pak se nějak vytratil ze scény, ale jeho duch – nebo spíše rukopis, se kriminálkou nesl dál.

Tresty zloděje neminuly; ale skoro všichni z těch jmenovaných i nejmenovaných aktérů vyšli z kriminálu na podmínku. Většina z nich neopomněla kriminál navštěvovat dále, ale až po „smysluplné amnestii“ se všichni měli možnost sejít na svobodě.

Ovšem jen na krátko – přece „dobří holubi se vracejí.“

Mladý ajznbon si po 90. zařídil živnost – vymáhání dluhů. Ale postavit takovouhle živnost jen na pověsti jakéhosi nepolapitelného zloděje, to je jaksi málo.

Jeho úspěšných 18 ran – tedy 17 a poslední už neúspěšná, bylo dle psychologických testů hodně velkou náhodou. A náhoda je mrcha! Na chvílku se přitočí a pak se ještě rychleji nadlouho otočí zády.

A k vymáhání dluhů, pokud to nechce podnikatel dělat jen s pádným argumentem v ruce, vyžaduje určitého fištróna. A kde nic není, ani smrt nebere. Jaksi paradoxní je fakt, že v té jeho firmě pracovali i někteří z těch, kteří ho předtím honili – nějaká cechovní, policejní hrdość jim mohla být ukradená. Vpodstatě se aktéři z jedné či druhé strany barikády neztratili.

Svoboda je majitelem starožitnictví a pokud vím, tak se nějak dobře znal s jistým Drápalem, jinak spoluvězněm zedníka - autodidakta Karla.

Starý ajzbon je v důchodu a chodí na univerzitu 3. věku. Onu servírku si nakonec vzal – ale ona se s ním po několika letech rozvedla. Řidič Žigulíku se z toho jezeveckého brlohu u Trutnova vypařil i se svou milou tehdy ještě do SRN, kde žije dodnes. Irma jako Němka neměla s občanstvím problém a řidič se takto svezl s ní.

Když jsme se později s Plškem potkali, evidentně nebyl ve své kůži, což jsem přičítal jeho ne právě utěšené rodinné situaci, o níž se letmo zmínil. To už jsem zastupoval Karla, zdatného zedníka – autodidakta.

Karel s Radimem – posunuje myšlenky Pepík.

Plšek se ale vycajchnoval tím zásahem v Jaroměři! Zřejmě v tom našel logiku a pak už jen vsadil na onu proměnnou. Už proto, že v den –D- všechny, téměř zákonité souvislosti jakoby přestaly platit; den –D- byl výjimkou, kterou ale Plšek „uchopil za pačesy.“

Poohlédl se po společném jmenovateli, který umožňoval mladému ajzbonovi pokračovat v samoobslužném systému v tehdejší majetku v socialistickém vlastnictví – a to i při střídání partnerek.

Kromě jedné z těch dam, které obšťastňoval, všechny bydlely v polorozpadlých usedlostech, ale pracovaly ve 2 textilkách, zajišťujících širokému okolí výděly. Žádná z nich neměla dítě ve své péči, i proto mohly pracovat na 3 směny. Tím se vysvětlují ony vesměs 14 denní pauzy! Odcházel, jen když měly noční.

Kromě Plška, ostatní kriminalisty zřejmě zmátly ty 3 nebo 4 rány v 1. a 2. týdnu, kdy měl být klid. Ale to mohla mít příslušná milostpaní „šichtu navíc,“ nebo odjet k mamince – nebo mladej právě měnil usedlosti. To jsou ta šťastná řešení!

Plškovi prostě nelze upřít, že tu akci zvládl skvěle i se svou učitelskou aprobací český jazyk – ruční práce. Lehký závoj tajemství určitě neuškodí.

A zřejmě v době, kdy „měl našlápnuto,“ i štěstíčko si sedlo v pravý čas. A tehdy, aniž by to tušil, se nějak potichu plížila na scénu sestřička smůla. Jenže v tu chvíli vypadala zlatavě, třeba jako med a možná, že i tak sladce chutnala – chvilku určitě.

Služební úspěch vedl k povýšení a tehdy i dosti lukrativní nabídce služby v nejmocnější složce Sboru národní bezpečnosti.

Teprve později jsem se dověděl, že se ještě jako okresní formát zúčastnil několika akcí, týkajících se „pokladů.“

Zase ten poklad, co se mně tak vtírá, ale nic víc, jen pořád ta dvě slova!?! Pepa si v duchu zaklel, ale pokračoval v někdy plynulém, jindy trochu krkolomném posouvání myšlenek.

Akci „Bílá hora“ Plšek nevelel, ale leccos se dověděl - vždyť v archivech byli pečení – vaření!

A co to tenkrát říkal?

Že rychtář na mučidlech přiznal, že poklad složili do podzemí zámku?! Dvacet sedm vozů, to se nedalo jen tak zazdíť, - blbost, to mučení nebylo kvůli tomu. To nemuseli mučit rychtáře, to jim řekl každý, kdo ty cennosti skládal - to je přece jasné.

Ulil si třeba jeden vůz – ale kam?

A proč by Smiřická skládala majetek 5 km od hranic s Kladskem, když tam už byla de facto v bezpečí?!

Když skládali – což je nepravděpodobné, tak ...že by si ulil něco doma, ve statku? To asi ne, ale přímo na zámku, nebo poblíž?

Ta podzemní chodba, ještě nedávno – ve II. světové válce, ta původně přece vedla až za myslivnu.

Pak se po válce propadla, ale nikdo se podle Plška – alespoň co o tom říkal, nikdo se tam po tom nesháněl?! Když už Plšek chtěl, tak ho přesunuli ...a stal se krajským formátem!

A co ty staré štoly pod kopcem? – určitě starší o dobrých 100 let než ta událost – v té době už byly opuštěné!

Plšek „služebník“ a Plšek občan, to jsou dvě – až diametrálně rozdílné kapitoly. Myslím že tak, jak rozuměl světu mužů a zejména, jak dokázal být předvídavý (kdy snad věděl, co který lump udělá, ještě dřív, než to věděl ten dotyčný sám), – tak tenhle člověk příliš nerozuměl ženám.

Nebo spíš to nějak nepovažoval za nutné, se tímto okruhem zabývat – „jakoby ho to zdržovalo.“

PO HODECH BÝVÁ ...

To mohlo být v 90., nebo 91. - v Dlouhé ulici.

Ona to přece až taková náhoda nebyla, dává si to pomalu dohromady Josef.

Vždyť to bylo nedaleko advokátní kanceláře!

Já se díval do výlohy obchodu Břenda a on už přešel, pak se vrátil s hurónským „Dobrý den pane doktore, jste to přece jenom vy – a co tu děláte? Vy jste taky kutil?“

Pravda, nějak se ten hurónský řev příliš nehodil k jeho osobě – ale říkám si: Je doba sejrovejch úsměvů, tak to asi patří k tomu. Vyměnili jsme si vizitky; asi tak za měsíc mně telefonoval.

Poprvé jsme se sešli v hospodě U váhy na Smíchově, kde to bylo jen takové povšechné klábosení.

Já byl tehdy spíše naladěný relaxačně a tu bdělost a ostražitost jsem určitě z poloviny nechal doma.

Ale za chvíli jsem pro ni poslal.

Zpočátku pár situačních bonmotů, pár krátkých, úsměvných příhod ze života – ale nebylo to ono dřívější, řekněme proporcionálně vyvážené chování; chyběla skutečná uvolněnost. A na to mám čuch.

Neuplynulo ani dalších 14 dnů a Plšek si se mnou dal schůzku v jedné tiché kavárně – vinárně – abychom prý měli klid na povídání. Byla jako stvořená k důvěrným rozhovorům.

Dřívější vedoucí byl nyní pan majitel a ta kavárna – vinárna byla – ano, to byla ta, v níž jsme se sešli s ing. – pán Bůh ví, jak se ve skutečnosti jmenoval.

A v té osvěžovně mě Plšek požádal, zda bych ho nezastupoval v kauze Plšek – Plšková. Ano, kauze rozvodové, se vším tím dělením majetku.

Ve stručnosti mně seznámil s oněmi 25 lety společného života s milostpaní.

Tam jsem si poprvé vyslechl u „chodícího pomníku úspěšného policajta“ to, co se při odhalování soch neříká.

Časem, při dalších setkáních, jsem tu chybějící část mozaiky doplnil.

Tam jsme si řekli, že když jsme skoro „z jednoho hnízda,“ že bychom si mohli tykat. Ono v pozdějším věku se nějakých pár let rázem setře.

To by člověk neřekl, jak může zmařená dětská láska zatočit se sebevědomím a co horšího, jak může ovlivnit další život!

Zejména, když se do toho „naveze“ neomylná „souška uška“ – tedy soudružka učitelka a s příslušným despektem duši mrzačícími kecy rozmázne ty dva jako blbce a vyvrhele - kteří, místo aby se odpovědně připravovali na budování naší lidově demokratické vlasti, zabývají se záležitostmi, na které mají víc jak 10 let času!

Baba – znal jsem jí, to byla..ale ne, ona fialová je přece jenom Milka.

Když taková souška k tomu měla ještě vděčné publikum, ve své servilnosti se předhánějící v lámání v pase!

A když souška exaltovaným přednesem místních ochotníků přečetla zabavená psaníčka!

Pravda, některá nechala přečíst dvěma premiantům třídy.

V době, kdy třídní nepřátelé ohrožují naši zemi, si ti dva z 3.b udělají ze školy cuchcárnu! Píšou si zamilované dopisy!

Ještě se to probralo v ředitelně, na schůzce SRPŠ a bylo to tak na vystěhování z té přiblblé obce. V tu chvíli určitě přímo debilní; já jsem shodou okolností chodil také do „b“, jenže o pár let dříve a v sousední obci, kde to ale nebylo o nic lepší.

Navíc, když měl u učitelky škraloup už od první třídy. Prý jim řekla : Děti namalujte zážitek, který bude charakterizovat školu, třídu...

No a milý Plšek namaloval třídu a za katedrou čerta – vystihl to sice dobře, ale baba byla mstivá.

Také jsem v duchu a často i nahlas lál dospělým, že se nedokáží držet zdravého rozumu !

To bylo nějak začátkem 50. let v dříve silně katolické oblasti!

Vyvlastnění živnostníci museli předstírat, že za socialismus jsou ochotni položit i život, „prozíraví“ – pokud to šlo, vskočili rovnýma nohama do KSČ a ti, kteří měli ještě nějaké svědomí, nebo povědomí o tom, k čemu byli dříve vedeni, se plížili při zdi do kostela, aby lidi neřekli, „že kašlou na pána Boha.“

Skalní katolíci před mší semleli živé, mrtvé, pomluvili především toho, kdo tam nebyl a šli si poslechnout slovo Páně.

Potom báby všechno dopověděly v místní cukrárně, kde se po svatém přijímání cpaly jako protržené, mezi tím, co jejich manželé mazali karty a svaté přijímání zalévali pivem a kořalkou v nedaleké putyce.

Plšek to měl kapánek složitější proto, že nejen chodil do kostela, ale on i ministroval!

A také bedlivě poslouchal pana faráře, který byl velmi dobrým vypravěčem, ale především člověkem – taky ho záhy zavřeli, což Plšek komentoval: „Vždycky vodejdou ty dobrý – a zůstávaj furt jen ty kurvy!“

„Když zavřeli pana faráře, já jsem to Pepo vobrečel! Ale hlavně ti řeknu, že v týhle době mně bylo nějak divně – ze všeho: Ze školy, z lidí kolem kostela, který nebyli tak přesvědčený, ale chodili tam proto, aby ty jejich drnohryzecký sousedi je nepomluvili, že se z těch komoušů podělali.“

„Ale často zrovna tihle sousedi se hnali do partaje, do všelijakejch socialistickejch hnutí. Tomu jsem jako malej kluk vůbec nerozuměl.“

„Já neměl žádněj záchytnej bod; všude faleš. Lidi předposraný dřív, než vůbec někdo řek, že by si měli pšouknout! Ale je fakt, že tenkrát byla doba zlá a dlouho platilo: „Kdo nejde s námi, jde proti nám!“

Nojo myslel jsem si tenkrát“ Má cenu mu předkládat, kam on sám se v životě zasunul?

Jako kdyby to tušil : „Já vím Pepo, že si říkáš: Dyt' von je stejně taková kurva jako ty vostatní, když – když se nakonec k těm komoušům dal a sloužil jim!?“

„Pro pochopení ti to všechno musím říct! Ne, nechci, abys chlácholil moje svědomí, já jen chci, abys, - i když to půjde těžko, ty moje úvahy a kroky nějak pochopil.“

Tak jsem tedy poslouchal, uvažuje Pepa; Plšek tenkrát povídal:

„Co se stalo, vodstát se nemůže, ale já nikdy nebyl zjištěný, nebo kvůli své kariéře jsem nikoho nepotopil, nebo jiným nelez po hřbetě nahoru.

Je fakt, že mně dělalo dobře, když mě šéfové chválili, ale já chtěl především, aby vychcánkové a lumpové neotravovali slušný lidi!“

Možná třeba i proto, že když ho doma tak cepovali ke slušnosti... když musel on, tak ať musí i oni!

Pak ještě dodal: „Vím, cesta do pekel je dlážděná samými dobrými předsevzetími! Svým způsobem jsem to ověřil vlastní praxí!

Já jsem docela brzo nabyl přesvědčení, že v té kriminalistice můžu být dobrý – je fakt, že s tím učitelováním jsem si tak jistý nebyl.“

„A jak říkám – a to asi dvakrát zdůraznil, myslel jsem, že v každém režimu je nutno honit zloděje, násilníky a podvodníky!“

Pepovi se i vybavilo, jak říkal : „Já si nechci stěžovat, ale když chybí nějaký pevný bod, tak ani sebelepším pajcrem nepohneš s kusem šutru, natož s lidským osudem!“

Tenkrát se tak zvláště zamyslel, jakoby myšlenky tahal z hlubin času.

Plškova máma; kdysi měli – no řekněme takovou manufakturu na nějaký speciální zboží – tedy textilní.

Plšek tehdy byl taková živá lékařská příručka všech nemocí.

Matka sice mohla jít pracovat, ale to hledala všechny možné výmluvy, jen aby se z toho vykroutila.

Její otec podnikatel, ona se vdala proto, že pan komerční ing. byla dobrá partie.

Nějak v tom dobrém rozmaru přehlédla, že ten koncentrák nepůsobil nijak léčebně a otec mu zemřel v době, kdy se zvaly paní, dívky – ba i bývalé dámy do pracovního procesu – tzv. „zapojit se.“

Kvůli tomu se přece nevdávala, aby byla fabřindou! Ona po pravdě nebyla ničím: Gymnázium ukončila s odřeným hřbetem, pak se chvíli doma flákala ke stravě a nakonec šla dělat nějakou účetní.

V tomhle si naše matky mohly docela dobře konkurovat – pomyslí si Pepa...

Po smrti manžela paní Plšková začala všechny své, otcovy a já nevím koho ambice – promítat do Radima.

Jak on to říkal?

„V době, když se u mě nemoci střídaly jak hokejisti, hrající na 4 formace, tak jsem se na odpor nezmohl. Nebyla energie. Takže do školy se mnou, po škole čekání na mě, - aby mě něco neofouklo.

Soudružky učitelky – pokud se některá objevila (ony si pak dávaly pozor, aby se neobjevily), se vždycky zeptala na chování a prospěch.“

Občas syčák Jarník pronesl: „Jo abych nezapomněl - paní Plšková – na záchod chodí pravidelně!“

Navíc jsem měl od lékaře zakázán tělocvik - vlastně směl jsem jenom prostná. Dříve omluvenky s tímto zněním – ať již od rodičů či lékaře, byly předmětem hlubokého opovržení – „chcípák a ještě simulant!“

(To dnes jaksi patří k bontonu mít nějakou tu alergii, nebo prostě něco a nemuset cvičit.)

Dnes také zadnice většiny 14 letých dívek jsou dvojnásobné, než stejné partie jejich matek. Ale to sem nepatří vyčetl si v duchu odbočku Pepa..

„Když jsem chodil tak do 5.třídy, začal tenkrát Plšek z jiného soudku, jsem odmítal chodit do kostela. Vůbec ne kvůli pochopení vedoucí úlohy dělnické třídy, ale prostě proto, že mně – jak už jsem říkal, bylo ze všeho nevolno.“

„Nejdřív matka řádila jako černá ruka, ale pak jí asi někdo z příbuzných naznačil, že ty její ambice, promítnuté do mě, by nemusely vyjít, pokud budu pravidelně docházet do místního kostela a nota bene ještě ministroval.“

„A najednou to šlo šupem: Matka s rozhodností, kterou prosazovala setrvání v zajetých kolejích, začala činit opatření pro můj vstup do Pionýra.“

To jsem ovšem také odmítal, protože jsem v tom viděl stejnou jalovinu, jako v kecání bab před kostelem.

Proto mě do Pionýra přihlásila sama, po některém ze SRPŠ.“

„Že otec byl koncentračník, nepadalo příliš na váhu, protože on tam nebyl jako komunista, nýbrž jako Sokol, což pro tehdejší předvoj dělnické třídy to byla stejná svoloč jako vykořisťovatelé.

Jarník moje šátkování komentoval, že díky svému pevnému zdraví budu velkou voporou Pind'oura – jak se této organizaci mezi dětmi říkalo.“

„V té době jsem se zcela soustředil na to, abych si vylepšil kondici a nebyl příležitostným otloukáčkem a pravidelným terčem pro mě bolavých, nicméně značně pravdivých narážek a vtipů spolužáků.

V místním potoce jsem se začal otužovat, což při matčině zjištění mohlo být příčinou její srdeční zástavy.“

„Začal jsem i běhat – no běhat! 20 – 30 m a myslel, že z toho chcípne.

„Ale vztek který se mnou lomcoval, byl silnější než viry, bakterie a fůra zbytečné péče mé starostlivé matky.“ Tak nějak to říkal.

„Takže zcela přirozeně z toho vyplývá, že jsem se stal egocentrickým a soustředil se na to, stát se tygrem třídy.

U jiných přirozený zájem o dívky a jejich nejdůležitější partie u mne jaksi ustoupil do pozadí a ke slovu přišlo mučení těla.“

„Nebudu napínat. V 7. třídě jsem postupně vybuchal všechny kluky ve třídě – a pak si nikdo z vrstevníků nedovolil křivou poznámku, nebo úsměšek.

Duševno v té době šlo do pozadí – učení mu šlo samo a po letech si o něj už nikdo hubu neotíral.

V té době se ale přesto něčeho bál. Krachu při balení holek. Sem tam jsem s nějakou chodil, ale to mně vždycky musela dotyčná sbalit.

Vážněji se ženami začal až po VŠ, v době jednoroční prezenční služby.

Tam ho sbalila nastávající a současná rozvodová.“

Potom se chtěl vrátit do rodného města, což by bývalo asi tak nejjednodušší – ale najednou že v tamní škole měli plno.

Pak manželka oznámila, že bude chovat, tak nějak ten učitelský plat nebyl nic moc. Navíc kamarád ze studii na VŠ a později parťák na vojně, ho přemluvil, aby šel na kriminálku, že by to tam měl dobré. Jako učitel by měl „pod palcem“ mládež.

Chvilí váhal, ale když za ním přišel i kádrovák, slibující hory doly, černej les, včetně bytu, rozhodl se.

Tak tedy kriminálka, kde měl poměrně brzy v rámci okresu řadu dobrých výsledků a ty vedly dál, až na Krajskou správu.

Tak nějak to povídal.. v té době jsme se poprvé spolu pracovní sešli...

VÍTKŮV KÁMEN

Pepovi neobsazené místo ve dvoulůžkovém pokoji mu nikterak nevadilo, přesto přemýšlel: Je to protekce, nebo je v tom něco jiného? To ukáže až čas.

Nakonec ho ty myšlenky uspaly.

Když se probudil, napadlo ho: Dušan je zaplat' Pán Bůh tady; a až ten vachcamraj skončí, snad si mě nechá dovést do svého kamrlíku, meditoval Pepa. Proč ti policajti se o mě tak zajímají? Copak vím? Asi kvůli té dopravní nehodě.“

Ale vzápětí to Pepovi začalo šrotovat..

Ne, to ne, - vlastně ano! Až teď si uvědomuju, že jsem byl ve Lhotě na setkání s přáteli – ale vůbec si nemůžu vzpomenout, kdo tam byl a proč to bylo. Ať se snažím jak se snažím, vidím jen v mlze ten hostinec a nějaký surrealistický obraz jakoby zarámovaný stromy a pak děsně bodavé světlo.

Večeře nějaká zemlbába, ale hned po ní se objevil Dušan se zřízencem. „Naložte prosím tady pana doktora, já se na něj ještě podívám – přivezte ho do mé kanceláře!“ A rychle zmizel „To se máte doktore, tam u spolužáka bude nějaký gáblíček žejo“, smočil si zřízenec. Tady se asi nic neututlá, řekl si v duchu Pepa a nahlas jakoby nic „No, neškodil by, ale to asi nehrozí!“ Jo, říká si Pepa – gáblíček, jako obídek ve Frymburku! Nebo večeře na Vítkově kameni! Tam byl Dušan taky ...

Hele Pepo, přivítal ho ve své kanceláři Dušan, myslel jsem si, že si pokecáme, ale musím za chvíli na sál – taky z dopravní nehody, tak mě omluv, že jsem tě nechal převézt a za chvíli že pojeděš zpět. No jestli chceš, tak si zakuř. Dvakrát Josefa nemusel pobízet. „Pepo, co to bylo za tak složitou nehodu cos měl, že furt ty policajti otravujou? A řek bych, že se někdy ty jejich dotazy ani ty nehody nemůžou týkat!?“ „Jaký dotazy Dušane?“

„Hele“, jakoby neslyšel otázku : „Alkohol jsi žádný neměl, auto to máš teda podle jejich fotek na sračku, ale nakonec ty si na tom byl skoro stejně jako ta halda plechu. Na mně vyzvídali, kdo ti volal a kam jsi volal ty.“

„A taky se mně nezdá, že na úrovni pravý kapsy u košile jsi měl rozbitý mobil, ale na tom místě na tvém těle skoro nic – pomalu nejzachovalejší část tvého hříšného těla! Nějak tě moc sledujou. V čem to chlape jedeš? Doufám že ne v nákejšech drogách, to bys mě - to snad Josko ne!?“

„Ale Dušane, v ničem nejedu – tedy občas tady ve vozejku, - třeba si zakouřit, ale já člověče nic nevím, já si nic nepamatuju.“

„Jen snad to, že jsem přijel na ten sraz do hospody, že jsme se tam chvíli bavili, pak nějaká alej, světlo a pak už nic, - až tady.“

Doktór Luciak, na sál!

„Tak zatím Pepo čau a určitě si pokecáme!“

„Díky moc Dušane“...Dušane...

Pepa z toho byl nějak vedle.

Proč si ho zval Dušan do pracovny, když už skoro musel vědět, že půjde na sál? Nebo to nevěděl?

Nebo si chtěl být jistý, že náš rozhovor nikdo neuslyší?

Co tuší, když já nic netuším, tedy - tušit začínám, ale vzpomenout si pořádně nemohu?

To asi nemá cenu dál přemýšlet; buď paměť naskočí, nebo ne a pak při výslechu mně něco připomenou - ale to už ho zřízenec zase skládal na postel.

Dušan, nejenže ta cikánečka, ale i pár vandrů. Morava, Jižní Čechy.. Tenkrát ten Vítkův kámen.

Několikrát se o něm po revoluci hovořilo, že Vítkův kámen byl v období od padesátých do konce osmdesátých let zcela nepřístupný – nedobytný...zkrátka ani myš...

No my s Dušanem víme své, my tam přece i přespali.

Bylo nás pět, podobně jako těch Poláčkových, ale na vandy jsme jezdili jen čtyři; pátého rodiče na cesty nepouštěli a ani nebylo kam ho posadit. Docela se divím, že pouštěli mě!

Jezdilo se na dvou motocyklech: Dvěšestpadesátka pérák měla depo v jedné ze stodol zdruštevňeného minikulaka, který měl na tandemu syna vojáka z povolání – Dušana.

Stopadesátku ČZ řídil syn bývalého autodopravce a majitele autoopravny, který se nechtěl nechat zestátnit a zatímco i s manželkou zato vyfasovali 15 let, o syna se plných 7 let staral strýček, jinak podplukovník ČSLA.

Na tandemu jsem mu seděl já.

V této sestavě jsme jezdili všude možně, ale nikdy jsme nevynechali Šumavu. Ono to bylo i o zakázaném ovoci, které nejvíce chutná.

Leccos se sice o ní dalo dozvědět z různých zdrojů, ale na mapách od 50. let byla větší část Šumavy „hic sunt leones“, ti lvi byli ale především na odznáčcích čepic vojáků Pohraniční stráže.

O všech těch tajemných místech, včetně Vítkova kamene jsme nejednou hovořili, ale podívali jsme se tam jen díky náhodě.

Bylo to nějak v srpnu, nakonec si vzpomněl Pepa v klidu postele. Utábořili jsme se v seníku nedaleko Frymburku.

Tam jsme nikomu nevadili. Jednak po odsunu Němců oblast dosídlili lidé, kteří k těm místům měli vesměs značně lhostejný vztah; často i „čím zapadlejší kout, tím záhadnější existence.“

Něco jsme si u seníku uklohnili, občas jsme zavítali do místní osvěžovny, byť tam byl stále se opakující výběr tří teplých a asi čtyř jídel studených.

Soužití s místními probíhalo v pohodě až do doby, než se Dušan zakoukal do dívky, která byla na prázdninách u strýce; shodou okolností pocházela z rodné vísky Dušanova otce.

Jejich sblížení nezůstalo bez odezvy. Jisté nevraživé pohledy místních mladíků, ale zejména jednoho svalovce, jsme tehdy zaznamenali již po prvním, rádoby náhodném setkání „skoro“ krajanů.

Asi 5. nebo 6. den pobytu se Dušan vypravil do Frymburka o něco dříve. My tři zbývající hladovci jsme dorazili do hospůdky spásně jako Blucher k Waterloo. Hospodské zápletky mají v obdobných případech téměř stejný scénář a tak záhy byl Dušan v úzkých.

Místním ani nevadilo, že na 3 nebo 4 sice již podnapilé, ale statné mladíky je sám jeden, pouze se židlí v ruce.

Šli jsme kamarádovi hned na pomoc, ale to zase místní ze svých řad vyrovnali původní přesilu a jen se zrychlila amortizace vnitřního vybavení.

Ne, nebyl to ústup, byl to přímo úprk, který nám zajistil patřičný náskok ke sbalení se a kvapnému odjezdu.

Zpět do vnitrozemí se nám nechtělo a tak jsme se za hrází vydali po pravém břehu jezera, proti proudu Vltavy.

Po chvíli putování napadlo Vaška, řidiče péráku, odbočit do lesa.

Autodopravcův syn Karel, s tvrdšími životními zkušenostmi, byl opatrnější; rezavá a několikrát prostřílená zákazová dopravní značka dávala tušit možné nepříjemnosti.

Jenže furianti bývají tvrdohlaví. Vašek slezl z motorky - a do šrotu zralou značku otočil onou unavenou sdělovací částí směrem do lesa.

A jelo se dál; pár dalších, obdobných dopravních značek, osazenstvo obou motorek minulo bez povšimnutí. Možná to bylo okolní přírodou, možná emocemi narostlými křídly i vyšponovanou naivitou.

Zbytky gotického hradu, na jehož věži byla vojenská hláska, nás sice nakrátko vrátili do reality, ale opravdu jen na čas.

Že jsme vjeli do vojenského, byť v tu dobu nezajištěného prostoru, nás tehdy skutečně nikterak nesušovalo. Ba naopak. Při pohledu dolů, po mírně se svažující louce bylo vidět hemžení; po louce pobíhali vojáci do půl těla, ozbrojeni ručním zemědělským nářadím.

Karel zapomněl na drsnou převýchovou vypěstované zábrany a zvolal : „Kluci, tady přespíme!“

Po polní cestě jsme zajeli ke stromořadí, poblíž něhož stála dvě neutěšená stavení, ale s celkem slušně vyspravenou střechou.

Motorky jsme zaparkovali za nimi, poblíž mlází a zběžně okoukli terén. Sice to všude zapáchalo hnojem, ale i přesto jsme si mysleli, že se jedná o nějaké sklady - když všechny dveře a okna byly zavřeny na petlici. Silná vůně sena z louky a předzvěst spaní pod střechou nechaly zapomenout na obavy, oděry a jiné nesrovnalosti.

U stavení blíže cesty se celkem snadno dalo dostat na půdu, kde už nějaké seno bylo uskladněno. Za chvíli tam byly přeneseny všechny věci a se začínajícím podvečerem jsme venku rozdělali oheň a ohřáli si nějaký konzervový guláš, kterého na rozdíl od chleba moc nebylo.

Kolem 22,00 hod., když oheň dohořel, jsme pečlivě uhasili poslední jiskérky a uložili se ke spánku.

Spalo se náramně – až do chvíle, než nás vzbudilo svícení do obličeje, vrčení psa a výzva k předložení dokladů - podložená namířenými samopaly.

Pohraničníci začali zhurta, ale jakmile si přečetli místa narození a zejména trvalých bydlíšť, viditelně zmírnili. Krajané.

Byli z toho vyjukaní zrovna tak, jako my; ještě napůl omluvně sdělovali, že si musí doklady opsat a podat o tom hlášení.

Na můj dotaz, jak dlouho o nás vědí, bezelstně odpověděli, že pes vyčmuchal zaparkované motorky při jejich současné rutinní obchůzce. Zřejmě nebýt psa, snad až do rána bychom mohli spát v klidu.

Na závěr hlídka sdělila, že teď je všechno zase pod proudem a tak abychom zůstali kde jsme.

To znamená, zeptal se Dušan, „že kdybychom chtěli za kopečky, tak se to včera klidně mohlo podařit?“

„Při troše kliky jó, suše odpověděl desátník, ale držte vo tom hubu!“

To jsme slíbili a spali až do ranního řevu, na jehož původce se šel podívat Karel: „ Kluci, musíme dolů, nákej zupák si nás žádá!“

Zupák byl brunátný - z nás a podle dechu i z chlastu. Středně vysoký, dosti obézní major.

„Vy stě chceli opustit našu socialistickú republiku!“

„Ale prd“ .. , další už zestátněný autodopravce ml. nedořekl.

„Těraz hovorím ja! Vy stě sa vlúpali do vojenského objektu! Něhovortě, hovortě až sa ja vas budem pýtať! Těraz hovortě!“

No nevím, povídám, „jak v době kosmických letů můžou bejt takovýhle ruiny vnímaný jako vojenskej vobjekt?“

„Vy stě něveděli, že stě vo vojenskom priestore?“

Všichni najednou jsme řekli NE s tak blbým výrazem, který major neviděl snad ani u svých podřízených.

„A čo tuná robíte?“

„Jsme na vandru!“

„A vedía o tom rodičia?“

„My jsme zhruba trasu řekli a tak 2x týdně voláme domů,“ sdělil vojenský potomek Dušan.

„A čo robí vaš otěc?“

„Právě přebírá funkci velitele posádky v“...S majorem jako by to mělo praštit.

„Vy těraz končíte študia na vysokej škole, čo? A kam pojděte vy“ - a ukázal na mně.

„Na vojnu“ odpověděl jsem klidně.

„To vam zariadím, že tu vojnu naozaj buděte mať, aj keď len jednoročnú!“

„Všetkým čtyrom zariadím vojnu, aj kedy buděte hocigdě!“

A ak tie svině dostanú hociakú chorobu, tak vas něchám súdně stiehať!“

Po nějaké, vzhledem k situaci poměrně krátké proceduře, nás z objektu až na silnici u přehrady doprovodila motorizovaná hlídka.

Tak jsme alespoň vyluštili záhadu vojenského objektu za cenu pro tu dobu dosti nepříjemných poznámek, zanesených do osobních materiálů místně příslušné Okresní vojenské správy, v nichž je zpochybňována naše turistika pouze z hlediska poznání rodné vlasti.

Chorobu ty svině zřejmě nedostaly, protože o tom zmíňka ve vojenských materiálech není.

Poctivě jsem si však odsloužil 12 měsíců jako desátník absolvent, protože těch celkem 42 dnů basy jsem pro její stálou přeplněnost nenastoupil a tudíž ani nemusel nic nasluhovat.

Později následoval rébus pro Okresní vojenskou správu: Na cvičení jsem nebyl, proto mě povýšit nemohli a tak jsem to nedotáhl ani na podpraporčíka – čemž se Pepa docela s chutí zasmál.

Proč se to tak semlelo ví asi jen ten nejvyšší; když mně bylo kolem padesáti uznali, že desátník JUDr. je blbost – tak se tam nějak dohodli, že mi přidělí hodnost rotného – což měl každý bez maturity, když podepsal vojnu. Nakonec mně ale dali o šarži výš, tedy rotmistra; rtm. JUDr. Josef Šulc. Pro důstojnickou hodnost bych prý musel dělat důstojnické zkoušky. Tak jsem alespoň rarita. Nojo, jsme holt jsme v Čechách v počátku 21. století.

Vašek ještě nedávno hospodařil na vrácených majetcích; Karlovi se nic vracet nebude, neboť ani on se už nemůže vrátit z míst, odkud není návratu. Vaška předběhl o plných 30 let. A právě on měl dvě nebo 3 fotografie, dokazující pobyt ve vojenském objektu. No a Dušana mám na dosah. Zůstali jsme už my dva. Dosah...na dosah, čeho?

Ing. Jeroným ZMIZEL

Proč se mně myšlenky honí kolem toho inženýra?

Člověk se často musí oprostít od jakýchkoli sympatií, nebo antipatií - i když pravda, někdy to jde těžko. V tomto případě jsem musel potlačovat sympatie, i když začátek byl trochu neobvyklý. Jedno dopoledne, když jsem v kanceláři osiřel, kdosi rázně zaklepal a aniž bych dal k tomu souhlas, vstoupil.

Muž tak 40 – 45 let, uhlazený, dobře oblečený. Omluvil se, představil a podal vizitku; tedy jenom papír rozměru vizitky, obsahující titul, jméno, příjmení a dvě telefonní čísla. Ta zřejmě na rozdíl od písmenek, budou pravá.

Haló efekt mu vyšel – měl to zřejmě řádně nacvičené.

Hned dal najevo, že mu není radno příliš oponovat, ale v logické rovině „možná i něco snese“. Jak pracovně říkám „kriminálník ve fraku“.

Vizáží spíše z nějakého amerického nebo italského filmu – společenský, inteligentní gauner.

Omluvil se asi v tom duchu, že by cosi rád, ale jen mezi čtyřma očima a jen tak letmo naznačil, že by nás ani nikdo nemusel spolu vidět.

„Víte pane doktore, já když někam vkročím, tak s jasným cílem. O Vás jdou jen ty nejlepší reference!“

„Pro právníka nejlepší vizitka,“ říkám.

„Na rozdíl od vás, pokračoval, já se obejdu bez publicity!“

„Tudíž chcete leccos diskrétně, právně ošetřit, rozumím – li tomu dobře,“ vskočil jsem mu do řeči.

„Velmi dobře pane doktore – reference nelhaly!“

„Já zase určitou nadstandardní diskrétnost a loajalitu dokáži řádně ocenit – ano, obrázky na velice kvalitním papíře - ale nejsou to diplomy.“

„A jak si pane inženýre naši spolupráci představujete?“

„Pane doktore, někteří mí přátelé se občas dostanou do nesnází. Nakonec se skoro vždycky ukáže, že to udání, nebo jiné podezření, je zcela liché, ale zbytečně to čerí hladinu.

A přítomností kvalitního právníka se jaksi předejde zbytečným přehmatům ze strany orgánů činných v trestním řízení – říkám to správně, že?“

„Velmi správně právnicky a konec konců i logicky,“ odušil jsem.

„Ano, takže když dovolíte pane doktore, já s vaším svolením využiji v případě jakési krajní nouze vaší laskavosti ať již v pracovní, nebo mimopracovní době, což ovšem náležitě ocením.“

Jak se nadechoval, chtěl jsem.. ,ale on hned pokračoval: „Pokud takto využiji vašich služeb, tak v pracovní době dvojnásobek běžně účtované ceny, v mimopracovní době ve všední dny trojnásobek a taktéž o svátcích a vaší dovolené – tam ještě asi něco přitlačím.“

„Hradím veškeré výdaje s tím spojené a samozřejmě prémie podle výsledku.“

Věděl, že udělal dojem a to i přesto, že já už z té své profesní deformace mívám i v napjatých situacích obličej hráče pokeru.

To tenkrát bylo, usmál se Pepa zpod fáčů.

„Ona - ta jakoby vizitka, to je spojení na vás pane inženýre?“

„Ano; osobám, které se vám ozvou na těchto číslech, těm můžete zcela důvěřovat. Jim, pokud hovor nepřepojí, můžete ve stručnosti sdělit o co jde a většinou se i lze s nimi dohodnout na dalším – schůzce apod.. Samozřejmě, že konzultace vám budu též platit.

Můžete se spolehnout, že já s vaším jménem budu zacházet, jak příkazuje katechismus. Nebrat v tomto případě přítelovo jméno nadarmo.

Mějte se moc hezky pane doktore a těším se na spolupráci! Na schodech slyším, že je trochu rušno, – takže poroučím se!“

Rychle jsme se rozloučili a ing. Zmizel – jak se náhle objevil, tak i zmizel. Pán Bůh ví, jak se skutečně jmenoval!

Už ani nevím, kolik dnů uběhlo od jeho invaze do kanceláře – a najednou telefonát, že ing. potřebuje schůzku.

Zastrčená kavárnička na kraji Bráníka byla asi prověřeným místem schůzek; tam jsem byl později i s Plškem.

„Pane doktore, stal se malér. Víte, využíval jsem služeb jednoho mladého člověka. On pro mě leccos udělal, tak bych rád, kdybyste se v jeho případě angažoval.“

„Povídejte pane inženýre!“

„Máte zítra ráno něco důležitého?“ Otázal se velitelsky inženýr.

„Mám dopoledne dvě schůzky, ale ty mohu ještě dnes odvolat.“

„Tak, tak – nevím totiž, jak se to protáhne. Z dobře informovaných zdrojů je víc než jisté, že zítra esenbáci půjdou zatknout Karla Mareše, toho již zmíněného mladého muže.

Žádná vražda, žádný přepadení, pane doktore, jen ho podezřívají z nějakého neoprávněného obohacování. Nafoukli to - asi něco má, ale tak na přečin! Holt někdo na něj donášel a jiný někdo má potřebu z toho udělat velký případ.“

„No a vy byste chtěl pane inženýre, abych byl při tom, nemýlím –li se.“

„Nemýlíte pane doktore - to aby – nebojte, skočil mně do řeči, vím co myslíte. Nebylo by vhodné, abyste na ně čekali s Karlem. Takže, až pro něho přijdou, manželka řekne že je tam a tam, oni tam pojedou, mezi tím dá vědět vám a on se vrátí domů. Když si pro něho přijdou, tak se tam nějak objevíte. Budou dva, takže se určitě nerozdělí – ale utíkat jim dlouho nebude. Jednak by se naštváli, potom to není Karlův styl; no prostě by nepomohl sobě, rodině, ani mně.“

Dal jsem najevo, že tak nějak jsem si to představoval.

INTELIGENTNÍ ZDEDNÍK

Vymyšlené to bylo dobře, ale život všechno trochu převrátí.

Karel sice tam a tam byl, jenže to hnízdo měli policajti obšancované, ale zřejmě ne kvůli Karlovi.

Jeden z přítomných Karlových známých, který tu policejní past zjistil před ním, se rozpomněl, že ten dlouho vymáhaný dluh, mu – tedy Karlovi, právě v ten moment může splatit; dolary, markami, librami.

Předá je, vyrovná dluh...stejně by mu je esenbáci při šťáře sebrali a Karlík, ať si s nimi dělá, co chce..

Jenže Karel z toho hnízda vyklouzl, s cizí měnou v kapsách a s policajty za patami.

Tenkrát se hledělo na to, aby nebylo moc humbuku. V souladu s tím muselo probíhat i zatýkání.

Možná chtěli zatýkat na chodbě, ale Karlík penízky donesl pěkně domů. Při zatýkání jsme v bytě udělali takový zmatek, že se Karlovi podařilo předat peníze mně, aniž by to kdokoli zpozoroval. No a já poté, co zmizeli policajti i s Karlem, jsem je „do šušně“ vysázel jeho manželce.

I tímhle vstupem jsem si zajistil potřebný díl důvěry, která se časem jen rozšiřovala a prohlubovala. Nedalo mně moc práce Karla přesvědčit, že pro obhajobu je třeba znát objektivní pravdu. Mnohokrát jsem zažil, že tím, že si něco klient nechal pro sebe, si nakonec „zavařil“ natolik, že už nebylo co obhajovat. Je to přece i kus psychologie.

Záhy jsem zjistil, že s tímhle přirozeně inteligentním zedníkem je milo povídat, i když ve stísněném prostředí vazební věznice a později výkonu trestu.

Přesto dokázal barvitě vyprávět, jakoby byl na pódiu Národního divadla, o své poměrně strmé kariéře v rámci „šedé ekonomiky, bující ve stínu budovatelského úsilí poctivých dělníků, rolníků a pracujících inteligence.“

Je jasné, že jedna z prvních otázek „zahřívacího kola“ směřovala k jeho rozhodnutí spolupracovat s lidmi z oblasti „oné šedé ekonomiky.“

„Víte pane doktore, žijeme ve společnosti, která se honosí, že je spořádaná. V této spořádané společnosti, si na všechno, i na to, na co máte ze zákona nárok, můžete pořídit čekárnu. Sliby, pak jen čekání, i po doručení všimného... No a v obchodní společnosti dosud všechno fungovalo. Od vrchnosti - jak vy říkáte - z té šedé ekonomiky, jsem se žádné levoty nedočkal.“

??? Tázavě na něho koukám.

„Ten, co mně splácel dluh, ten k nám nepatřil.“

„A toho inženýra, jak jste mi říkal, toho neznám. Asi je v té hierarchii dost vysoko – mně úkoly a peníze předával úplně někdo jiný. Ale to já blíž nebudu rozebírat.“

„Já ani nechci,“ skočil jsem mu do řeči.

„Jenom mohu konstatovat, že za těch měsíců, co jsem pro ně něco udělal, je zajímavé moje starosti, moje soukromí. Ne z hlediska kádrování – to vlastně asi taky, ale když onemocněl kluk, zajistili lékaře, když mně kiksla elektrika, byl tam během chvíle elektrikář.“

Když jsme se dohodli, že peníze budou do dvacátého, tak většinou byly sedmnáctého, osmnáctého, nikdy po dvacátém. Prostě zajistili servis.

Tady žebráte na národním výboru o něco, na co máte jako občan nárok, slíbí vám termín a co?!

A teď vím pane doktore, že po dobu, co budu bručet, že když žena bude mít potíže s čímkoli, - když jí nepůjde elektrika, nebo jí nepoteče odpad, tak že to bude během dne vyřešený...

Vo tom jsem přesvědčenej a dám na to krk!“

„A vy pane doktore, když si objednáte řemeslníka?“

„Já si pane Karle běžné věci dělám sám a proto mám pošetřený čas a nervy taky. Ale jsou i problémy, na které nestačím a pokud se týká oficiálních žádostí, tak s vámi plně souhlasím. Proto ve zcela výjimečných případech volám známého kutila vedle s baráku; takový dovedá všeuměl a odvádí poctivou práci.“

Po 8 měsíční vazbě byl soud týkající se spáchaných trestných činů příživnictví, nedovoleného podnikání, podvodu, spekulace - vše v souběhu a spolupachatelství.

Odvolali jsme se a původní trest 7,5 roku nepodmíněně (prvotrestanému), byl snížen o 25 měsíců.

Měl toho zadokumentováno dost a skutečně to od začátku vypadalo na tak 7-8 let. Jenže se nám podařilo snížit škodu „o odstavec níž“ a pak systematicky po částech ukrajovat další přitěžující okolnosti.

Byl jsem mile překvapen výsledkem i Karlovou reakcí.

To už jsem za ním jezdil do Minkovic rok starým Saabem, který mně přenechal jak řekl „za skvělé služby.“

Manželka prý papíry nemá a když něco bude potřebovat, má na taxi, nebo v nejnutnějším případě jí odveze někdo „z firmy,“ jak říkal.

Za Karlem jsem potom jezdil dál, protože se rýsoval další průšvih; i když docela rád - osobní sympatie zatajit nejdou...

V té době zbývalo do dalšího rozsudku ještě pár měsíců, ale již docela dobře jsem si mohl dát dohromady Karlův životopis.

Značný kus byl ve spise, s nímž se má každý obviněný právo seznámit dříve, než se stane obžalovaným, zbytek mně ochotně doplnil.

Karel v době povinné školní docházky měl fůru zájmů, jen zájem o školu nějak pokulhával.

Výhodou bylo, že ačkoli měl dost všelijakých průšvihů, snad jen jednou ho vyšetřovali esenbáci, jinak se to odbylo 2, - snad jednou i 3. z chování – za drzosti.

V 8. a 9. třídě průšvihy ustaly a začal se zajímat o různá kšeftíky. Koupil levně kolo, dal ho do pořádku a s mírným ziskem prodal.

Když se rozhodovalo o tom, čím bude, rodiče – sami nevyučení, spatřovali spásu v učebním oboru zedník.

Karel se vyučil bez problémů, absolvoval vojenskou službu, z níž se vrátil jako desátník a s řidičským průkazem na všechno možné. Dokonce ho na vojně lanařili, aby se stal pěstí dělnické třídy a hráží proti imperialismu a vojnu tzv. podepsal.

To komentoval: „Zase takovej blbec a lajdák jsem nebyl, abych musel být vděčný za takovouhle nabídku!“

Po vojně si našel místo u tehdejšího OPBH, - samozřejmě jako zedník. Ono té zednické práce bylo jen trochu, jak on říkal „na takovejch připrcávačkách“ – něco někde začístit po instalatérech a podobně.

„No a když jsem byl na tom bytáku,“ vzpomínal, tak jsem si vyhlíd jednu takovou docela velkou podkrovní místnost.

Dalo se tam dodatečně udělat i sociální zařízení. Pak jsem v té práci pro OPBH dělal jako drak. Nějaký ten materiál se dal docela klidně ulejt a za nedlouho jsem si upravil z toho podkroví docela slušnej bejvák.

A tam za mnou jednou ráno přišel kámoš ze školy. Taky už sedí - a pod paží měl obrázek tak 30 x 40 cm, perokresba Vojtěcha Sedláčka. Kdyby prej se za něj dalo získat tak čtyři stovky, že by ho prodal.

Tak se běž poradit do starožitností, říkám mu a on že ne.

„Tys ho někde ukrad ne?“

„Dušoval se že ne, že to je kvůli tomu, že o umění nic neví a že by tam vypadal jako blbec. Ať si to rozmyslím, ale že peníze potřebuje – já už přesně nevím, no do několika dnů.“

Vzal jsem obrázek; o Sedláčkovi jsem něco věděl a jen jsem si všechno v hlavě dal dohromady, abych se ve starožitnictví nepohyboval jak venkovan na Václaváku.“

„Nakonec jsem milý obrázek prodal za docela slušný peníze – i když myslím stanovený termín jsem nedodržel, něco jsem si nechal a Milošovi jsem přinesl 700,- Kč.“

Jásal, jaký jsem dobrý, a ještě mně z toho dal 200,-Kč.

Tak vlastně začala moje cesta za penězi, ale i poznáním.“

„Začal jsem studovat všechny možný publikace a tak jsem se za čas stal – snad, možná, i odborníkem na starožitnosti.“

„Ale proč jste se na to nezaměřil profesně - třeba jako prodavač ve starožitnictví - vždyť doplnění kvalifikace by pro vás nebyl problém?“

„No děkuji za uznání pane doktore,“ pravil Karel, „ale já nechtěl být v nějaký strnulý póze prodavače starožitností – mě baví život.“

„Tohle k tomu patřilo taky, především jako zdroj peněz. To já – jak víte ze spisu, jsem koupil třeba omšelý obrázek vod nějakého renomovaného malíře, ale já za čas už věděl, kdo by ho mohl pořádně restaurovat atd...“

Když nic jiného, tak vždycky byly alespoň provize za zprostředkování.

Už holt začátkem 70. let začali bejt některý lidi bohatý a tak kšeft frčel. No a když jednou navíc zapomněla vyklízečí parta, po který jsem šel dělat nějaký úpravy v bytě, v koutě starý vysavač, ze zvědavosti jsem do toho koukl. A víte, co v něm bylo? Představte si pane doktore!“

Skočil jsem mu do řeči „On ten vysavač sloužil jako kampelička ne?“

„Máte pravdu pane doktore, 180 000,-, to není zrovna pakatel žejo? Jenže já, i když jsem zedník, nepiju a kouřím minimálně. Já ty peníze neprohejřil, já je investoval. Je fakt, že v té době mně zedničina už překážela. Tak jsem si najal takovýho docela solidního zedníka – ale to už víte ze spisu.“

Vím, - najal si zedníka, který také nepil, nemluvil nadarmo, ale měl jednu vadu. Srdeční.

Fakt je, že „obchodní“ spojení Karla a starého zedníka trvalo až nečekaně dlouho – 3,5 roku.

Karel vždycky jen dojel na OPBH „odmeldovat splnění předchozích úkolů“, předat „papíry“ a převzít nové úkoly, materiál a podobně. Vždycky starý zedník věděl, kam má jít a co udělat.

Jenže jednou milý zedník – asi se mu tenkrát neudělalo dobře, - někde něco odflákl, pak byl marod a zákazníci, kteří si kvůli opravě vzali volno, čekali marně.

Navíc někteří byli důslední stěžovatelé. Tenkrát to hoch silně podcenil, myslel si, že „to vyšumí“ a také měl již naplánované akce za kapánek větší mzdu.

Když se na OPBH začaly stížnosti množit, holt spadla klec.

Přestože OPBH ani v této situaci nemělo zájem záležitost „rozmazávat“, našel se někdo příčinnivý, který žalovat nechtěl, ale hlásit to z morálního hlediska musel.“

Karel kšeftoval s obrazy, dělal taxikáře smetánce, i lepým děvám, které vozil za nimi k hazardním hrám a převážel zásilky nedostatkového, ale především pašovaného zboží po republice.

Jednou jel z Brna, kde předal tehdy „frčící“ digitální hodinky. Vezl toho tam plné osobní auto a těšil se na svůj podíl, nějakých 15 000,-.

„Na kus žvance“ se zastavil u 7 křížů. Záhy se na něho nabalila jakási dívka. Ano jela do Prahy a protože neměla kde složit hlavu, ustlal ji ve svém opraveném, podkrovním bytěčku. Děvče bylo z Nitry a nějak se nepohodlo s rodiči.

Marika – vyučená švadlena, 19 let, míry nadmíru dobré. Zůstala u něho natrvalo; po roce se totiž vzali – museli.

Karlík mezi tím sehnal lepší bydlení, které si s přispěním starého zedníka opravil a nastěhovali se na Smíchov. 2. poschodí, obchody poblíž, Petřín nedaleko, dvorek s garáží, příjmy stálé a vysoké.

Zpočátku bylo s Marikou vše OK; v Praze se cítila jako na Západě a tak jí vůbec nevadilo, že nemusí do práce.

Jenže Jiříček se vykulil z plen, drbání s maminami z okolí jí už přestávalo bavit. Chtěla mít Karla víc pro sebe. Karlík tedy, aby jí alespoň – jak se říká „zacpal pusu“, jí sem tam bral na večere, nebo obědy do luxusních hotelů. Jiříčka, za slušné peníze hlídala starší sousedka.

To na nějaký čas zabralo, pak situaci uklidnily prsteny, náramky, náhrdelníky, večerní róby, dovolená v Bulharsku, Rumunsku, Jugoslávii, dokonce i v Egyptě. Příběh jako by vypadl z pera amerického novináře „Od čističe bot k multimilionáři.“

Skoro.

Jak byl Karel na jednu stranu opatrný a majetek přesouval do vlastnické sféry svých nejbližších (proto mu nebylo co zabavovat), tak nebyl úplně ostražitý, co se týká posuzovaného, zprostředkovávaného a prodávaného zboží – především starožitného. A také asi sousedé si všimli...

Původně mlhavé obrysy protispolečenského jednání, postupně začaly nabývat reálných rozměrů v podobě Usnesení o zahájení trestního stíhání, dotvořeného rozsudkem Městského soudu pro Prahu 5. V pořadí druhého, protože za jiné podnikatelské aktivity už hačal v Minkovicích. On to byl vlastně jen policií opožděně zjištěný souběh.

„A jak vy jste se dostal k advokacii a jak do Prahy? Pokud vím, nejste rodilý Pražák?“

Nejdřív Pepa nevěděl, má – li reagovat, ale nakonec Marešovi odpověděl.

„Otec ze mne chtěl mít lékaře, matka strojního inženýra a já chtěl být lesníkem. Nakonec je ze mne právník - což na malém městečku znamenalo docela slušné společenské postavení.“

„Jako právní elév jsem řešil problémy různých přivandrovalých individuů. Ta individua se vesměs chovala obdobně, jako jejich předchůdci v dobách zlaté horečky. A to i hodně let po válce.

Snad jen s tím rozdílem, že tady se to odehrávalo s mírnějšími následky, i přesto, že sem tam byla kudla jinde, než v kapse. Ale do divokého západu mělo české pohraničí ještě dost daleko.

Krajina krásná, v Sudetech se mně líbilo; dlouho jsem odolával vábení kamaráda z Prahy.

Jarda především argumentoval větší volností; ano je to hnedle 40 let, co jsem to jel zkoušet – to ještě jako promovaný právník.“

Moje stěhování mělo ale ještě jednu, ne nepodstatnou příčinu.

Zastupování bývalého kulaka... a to jsme měli společné s kamarádem – který se do Prahy pakoval přede mnou.

Proč on ten náš Robert se tady ještě nestavil a jen telefonicky zařídil pozdrav – sice mu ho sestra vyřídila – ale přece.

Je to divné, že by synáček o něho přestal mít zájem – že by si také myslel, že už jsem na odpis?

CO SE TO DĚJE ?

Na jednu stranu byl Pepa rád, že je sám – nikdo ho neruší v rozjímání a teď už ani v hledání příčiny pobytu tady, v nemocnici.

Jen je podivné, že pořád se mu hlavou honí všelijaké myšlenky, ale rodina zůstává nějak stranou.

Bodejť ne, Marta si žije svůj život od té doby, co zajišťoval rodinu.

Děti ale vychovala solidně; Alžběta se sice ideálně nevdala, ale zeťák není zlej.

Jen je to typ badatele, ale kromě biologie..

Pošleš ho na koupi a on se vrátí bez zboží, občanky i peněz.

Jak nám to říkali ve škole? Jo, fachidiot – ve svém oboru třeba i genius, ale jinak nepoužitelný.

Snad není takový vůl i v posteli, snad se. ..asi jo, když mají tři děti – pokud ovšem v rámci občanské výpomoci...ale to je jejich věc.

Robert je podnikavý – kdoví po kom, ale i rodiny si hledí!

Robert, Robert - ale vždyť jsme spolu mluvili – snad ne dokonce před tím malérem?

Že by byl někde na služební cestě; nebo snad ho sem nechtějí pustit, ale proč? Asi ano, asi jsme spolu mluvili; no ano, přece měl převézt ty obrazy!

Nojo! Už jsem doma! Jasně, pak přece přijel do Lhoty...ale proč se teď neukáže?

Faktem je, že mu firma prosperuje; s tou svou realitní kanceláří, rodinu zabezpečuje dobře - za tátova právního přispění!

Na všechny možný voloviny si vzpomenu, ale co bylo těsně před, při a po tom karambolu, no sem tam už cosi prosvítá...

Možná že část toho dalšího naznačí naše statečná policie.

Než bude budíček, tak si zas dám šlofíka..

Ale budíček v dvoulůžkovém pokoji pro jednoho pacienta začal trochu dříve. Přišel Dušan s omluvou, že včera holt nevěděl, že bude muset mazat tak rychle na sál.

Je fajn, že Dušan přišel, zřejmě nejen z jakési povinnosti...

„Hele Pepo, volal tvůj kolega z kanceláře že – zkrátka tě pozdravuje a přeje brzké uzdravení, jako nakonec všichni volající a vzkazuje, že si nemáš lámat hlavu s těmi rozdělanými případy; dohodne se prý s klienty a vezme to za tebe. A syn Robert pozdravuje také, i on ti přeje brzké uzdravení a že by se rád stavil. Ale doporučil jsem mu, aby přišel až po těch policajtech. Oni se tu objeví nějak po vizitě.“

???

„Oni si to přáli, že by nejraději nejdříve s tebou.“

„Já si s rozdělanými případy Dušane hlavu nelámam, já člověče – asi to není normální, já na ně skoro ani nevzdech; naštěstí Knitl je skutečný kamarád.“

„Trápí tě něco Pepo? Nevystrašil jsem tě s těmi policajty?“

„Když jsi s nimi často ve styku, tak z nich asi nemáš lufta, ale přece ses zarazil, když jsem o nich mluvil. Ale je divné, že u tebe chtějí být dříve než rodina, vid’?“ To tě zarazilo, nebo něco jiného?“

„Jen ať přijdou, já si ti Dušane stejně na nic nemůžu vzpomenout.“

„Krávoviny z dětství, ze študáckejch let - no až do té bouračky skoro všechno, ale kolem toho maléru si vzpomínám jen na nějaký strašně silný světlo.“

„No on ti Pepo auťák po nárazu začal hořet – a nejen tobě!“

„Co?“

„Říkali – a psaly to i noviny, že na tom místě byly auťáky dva a ten druhý řidič tam zahynul.“

„Já ti to nechtěl hned říkat - máš starosti sám se sebou, ale teď už bys to vědět měl, když mají přijít.“

„Tos mně to měl klidně říct – ale že by mně to nějak pomohlo se v tom orientovat, to tedy ne.“

„Heleď Pepo, hlavně jsme se snažili tě především dát dokupy...“

„Jestli je někdo mrtvej, tak to je průser, ale ...já si fakt Dušane na nic nemůžu vzpomenout!“

„Není divu brachu, asi to byla rána veliká, ať už od čehokoli, ale nebyl to žádný ostrý předmět – možná od horšího tě zachránilo to polstrování v autě.“

„Ale pořád mi nejde do hlavy, ten tvůj rozbitej mobil! Měl jsi ho na pravé straně, kde máš skoro nejzdravější místo a ten mobil - byl zaflákanej od bláta, než ti ho sestra dala do nočního stolku, tak ho utírala hadrou, takže...sis ho tam do tý kapsy musel dát!“

„Nebo mně ho tam musel dát někdo jiný, vskočil do toho Pepa.“

„Myslí ti to už docela dobře Pepíku, jenže brachu, záchranku tvůj mobil určitě nezajímal!

Sloužil jsem u ní skoro dva roky a tyhle věci nám mohly být ukradený. Tebe našli naštěstí ležet mimo dosah plamenů...“

„Takže ten druhej tam uhořel!“

„Jo - ale to vyřeší šerloci.“

„A ještě něco – asi tě dnes odpoledne navštíví manželka se synem.“

„Volali taky nějací – Dušan sáhl do kapsy a s řádně odtaženou rukou přečetl: Plšek a Mareš, ale těm jsem poradil, aby se dostavili pokud možno zítra, nebo pozítří, že by toho na tebe bylo moc. Nějak ani nejsi moc nadšený!?“

„Díky Dušane za vyřízení, ale ...no zrovna mi nedělá radost ten můj stav. Budou se muset koukat na chromajzla..mimoходом, kdy mě zbavíte těhle fáčů, nebo aspoň části?“

„Víš ty co? Ty se starej o rychlý uzdravování, nehul tady za rohem a ostatní nech nám!

Ale jó, něco ti sundáme, pokračoval už smířlivěji, berle na míru nastavíme a budeš se jen tak belhat, žádný výkony, aby to ta tvoje šiška neodnesla podruhá!“

„Měl jsi otřes mozku a to znamená – tak půl roku bez velké duševní i fyzické námahy! Znáš to, fotbalisti, hokejisti, taky...“

„Jojo, to vím, jen aby ta hlava zase naskočila – třeba až za půl roku, ale pořádně, do těch svých normálních otáček.“

„Neboj, to přijde a ty snad přijdeš i nato, co se dělo kolem toho karambolu.“
„Hele kamaráde, - a Dušan se naklonil nad Pepu, nic si nedělej z hmotné újmy; auto je prý sice zcela na odpis, ale ty ještě ne, tak podle toho jednej!“

„To bylo tak rošmelcovaný, nebo tak rošmelcovaný ještě shořelo?“

„Za bé je pravda kamaráde; ale alkohol jsi neměl, to už je jasný a tak holt nějaká ta pojišťovna ti škodu srovná ne?“

„Asi ano, a ty, nebo vy, mně srovnáte moje rozlámané oudy?!“

„Ty to máš Josko všechno jen zhmožděný, žádnou zlomeninu; jen jsi omlácený jako kdybys vypad z mlátičky, ale nebýt toho otřesu mozku, tak jsi dopadl úplně fešácky!“

„A víš co, za chvíli je budíček, tak ti pomůžu do umývárny a snad dnes po večeři si konečně normálně pokecáme.“

„Docela se na to těším – tedy určitě mnohem víc než na ty policajty!“

„Tos mě potěšil, žes mě zařadil před ně! Ježíšmárjá, ty seš ale těžkej – koukej taky trochu zhubnout, ať nenosíš tenhle zbytečný ranec!“

A s Pepovým ručníkem kolem krku, kartáčkem na zuby atd.v kapse pláště, vlekl bývalého spolužáka do umývárny.

„Já vám pane doktore pomůžu“, hned na chodbě se k oběma hnala ta ukrutná, antikuřácká vrchní, nebo staniční, to je jedno.

„Ále, já to zvládnou sestři, ještě mu přitom dám ponaučení, aby nehulil pokoutně po špitále, to von si rád poslechne, vid’?“

„Jen mu pane doktore promluvte do duše“, hned si baba přihřála polívčičku.

Snídaně normální, tedy v souladu se zajetými kolejemi, vizita rychlá, asi byl primář informován Dušanem.

Výslech

„Tak ne havárie, ale asi srážka“?! Nejhorší je s blbcem. Kdo asi přijde z pánů policajtů?

Ani Pepa nestačil rozběhnout šedou kůru mozkovou, když ho vyrušilo zaklepání, nakouknutí sestry a rázné vkročení uniformovaného policisty se dvěma taškami a rozvážné kroky za ním kráčejícího asi padesátníka v dobře padnoucím obleku.

„Dobrý den pane doktore“, lékaři nám povolili si s vámi popovídat, zahlaholil ten ve folklóru a ten druhý se značně potíšeji přidal „dobrý den a přeji brzké uzdravení!“

Sestra co nakoukla, záhy přišla se dvěma židlemi, které přistrčila k volné posteli; na jednu z nich si podpraporčík odložil obě tašky.

Já jsem podpraporčík Plašil z oddělení ve Slanicích a hned podával ruku a tohle je kpt. Baudyš z kriminálky. Ten rovněž přispěchal se svou pravicí. (*Doufám, že tady nebude střílet jako ten jeho jmenovec – bývalý ministr, v letadle*)

„Tak jakpak se cítíte, pane doktore“, hned po sousedsku Plašil; jak byl zvyklý ze služby na malém městečku.

„Ale pane Plašile, sám vidíte; jak když mě vytáhli z mlátičky.“

„I tak můžete mluvit o štěstí doktore, ten druhý takový neměl!“

„No“, vskočil mu do řeči Baudyš, „když dovolíte, my se tady takhle posadíme, kolega něco napíše – anebo...víte co? Co říkáte, kdybychom to nahráli a pak přepsali? Vy, jak koukám, s podpisem to budete mít horší, ale ona prý přijde sestra, tak bude...“

Plašil zatím přerovnával tašky a pak si sedl na židli, patřící k pokojovému inventáři.

„Já vím, osoba přítomna přečtení a podpisu, takže ty moje klikyháky jaksi zoficiálníte...“

„Tak nějak“, ulehčeně na to kapitán a pokračoval.

„Pamatujete si něco pane doktore z toho předmětného dne?“

Ale když viděl Pepův málo chápavý pohled, pokračoval. „Já vám pomohu: Dopravní nehoda se stala 25. května v pátek v levotočivé zatáčce u Zákoutí; napravo od té zatáčky je prudký svah. Ukažte kolego panu doktorovi plánek nehody!“

Plašil zalovil v kabele a vytáhl spis, nalistoval plánek a dodal: „My vás trochu povytáhneme do sedu, abyste na to lépe viděl, co říkáte doktore?“

„Ale ano, poslužte churavému“, snažil se Pepa mírně zlehčit situaci a zároveň rozpohybovat myšlenky...ale to už seděl a před sebou měl plánek.

Obě auta jela z Běliny směrem na Zákoutí. Auto „A“, Pepovo, bylo naraženo na jednom ze stromů, lemujících zatáčku a auto „B“, toho mrtvého, bylo zezadu zaklíněno do jeho vozu. Asi 30 m po směru jízdy, bylo vyznačeno místo, kde byl nalezen Pepa.

„Říká vám to něco?“

„Já si pánové jen vzpomínám na silné, pronikavé, bodavé světlo, a na nějaký výbuch, žár, ale nic víc.“

„Vy sem jezdíte teď dost často, že pane doktore?“

„Ano, je tu hezky, lidé z větších měst objevili tenhle přírodou obdařený kout a tak...“

„A syn také, že?“ Přidal se Plašil.

„Syn má realitní kancelář a já mu pomáhám s právními otázkami, ale to není přece...“

„A syn tu má chalupu, nedávno ji koupil, že?“ Tlačil na pilu Plašil.

„Ne to není nic trestného“, odušil kapitán, „ale už jste zde poznal některé lidi, že ano?“

„Třeba paní Vápeníkovou!“ Vskočil do toho agilní podpraporčík.

„Třeba; ta chce prodat usedlost, klidně odpověděl Pepa.

„Ale...“ něco chtěl Plašil dodat, Baudyš ho okamžitě přerušil: „Tu tedy znáte a znáte taky Nájemníka ze Zákoutí?“

„To jméno mně něco říká, ale ten nic neprodává, ani nedohazuje...“

„Ale“ - zase chtěl něco Plašil, ale opět ho Baudyš přerušil a trochu nevrle ho sjel zrakem.

„Nevím, pokračoval Pepa, ale když jsem občas obědval v některé z okolních restaurací, tak se tam jeho jméno objevovalo – vesměs v souvislosti s opileckými historkami.“

„To sedí“, nato Plašil.

Baudyš jen povytáhl obočí a s pohledem na konec postele, jen tak ledabyly pravil: „Ale to nebylo vaše auto doktore!?“

„Počkejte, to chcete říct, že jsem ho...to už jste si přece mohli...“

„Ne to vůbec ne, - majitele jsme zjistili“ ležérně nato kriminalista, „to auto je, tedy bylo vašeho syna!“

„Tak to.. no je pravda, že si auta občas půjčujeme, Robert má dobrého automechanika, tak mně tam nechává auto prohlédnout, opravit, oba máme Octávie...“

Ale víte že asi ano? Asi jsem měl Robertovo auto.“

„A co jste dělal ve Lhotě?“

„Jo, to už si vzpomínám; moji známí mají chalupy tady v okolí a ...“

„Počkejte, já asi u někoho z nich přespal, pak jsem něco vyřídil..nojo, měl jsem v hospodě „U špuntu“ sraz, spíš si jen tak popovídat. S Kábrtem.“

„Tím farmářem?“

„Ano, ale to s případem nesouvisí pane Plašile , chtěl nějaké právní rady, abych to upřesnil.“

„A pak vás někdo volal ...“

„Tak tohle fakt nevím...to si vůbec nevybavuji! Ale proč bych jel tímhle směrem?“

„No právě“, vmísil se Plašil.

„To by mě ale pánové také zajímalo!“

„No víte, vono nejde jenom...“ zase se zviditelnil Plašil.

„Nechte toho Plašile“, dost nevrle vyjel na kolegu Baudyš a pokračoval: „Vy jste říkal, že znáte paní Vápeníkovou.“

„Ano pane Baudyš, syn se nějak dověděl, že paní Vápeníková, že nechce být na samotě sama. Stará paní, asi se už i trochu bála.“

„No to oprávněně“, zase do toho Plašil.

„Kolego, staré dámy se často bojí žít o samotě, to je normální, ne?!“ Už zostra Baudyš.

„Pane kapitáne, tohle si pamatuji dobře, na rozdíl od toho času těsně před a dlouho po - no po bouračce samozřejmě ne, ale tohle mohu popsat.“

„Syn Robert zjistil, že paní Vápeníková chce prodat dům. A protože měl zájemce o tuhle lokalitu...“

„Tak jste sepsal smlouvu o smlouvě budoucí a zařídil synovi předkupní právo.“

„Na tom není nic divného pánové!“

„Ale nebývá zvykem, že na místě zaplatíte 100 000 jako foršus – a ještě s dodatkem, že pokud koupě mezi ní a vámi nebude z vašeho následného nezájmu uzavřena, že ona částka zůstává paní Vápeníkové!“

„Ale to zase není nic proti ničemu, právnicky...“

„Ano právnicky ano, navíc, když si chcete pojistit...pro Pražáky to nic není, ale pro tento kraj je to...ano, docela značná suma,“ vskočil do řeči Baudyš, jistě – „pokud by ona prodala usedlost někomu jinému, tak tam bylo psáno, že částku musí vrátit.“

„Ale to přece nesouvisí s bouračkou!?“

„To já jen jak tento kraj znáte, ale skutečně jsme se dostali někam jinam. Říká vám něco jméno Brunner?“ Otázal se a trochu si poposedl Baudyš.

„Ano pane kapitáne. Po tátovi mu zbylo pár obrázků – tehdy ještě ne tak známých, ale později význačných malířů, kterým za obrázek zarámoval jejich díla, která pak prodávali – zejména v době hospodářské krize. Takhle k tomu přišli i hospodští, za stravu, ubytování atd...“

Tady to klidně mohu rozbalit, cítil svoji příležitost Pepa – i když věděl, co bude následovat.

„Vy také sbíráte obrázky že ano?“

„Ano pane Baudyš, ale řádně na smlouvu. Když nevím, přizvu si odhadce – a věřte, že dost často váhám, protože přece jenom raná díla autorů...“

„Jsou trochu jiná než ta zralá že ano...“

Ted' už výslech vedl jenom Baudyš.

„Takže jste koupil v bývalém mlýně a hospodě...“

„Máte dobré informace pane Baudyši, ano koupil a za slušnou cenu.“

„Kolipak to bylo obrazů?“

„Přesně tolik, kolik je psáno ve smlouvě.“

„Co s nimi chcete dělat?“

„Něco si nechám, třeba Sedláčka a Antonína Hudečka, případně grafiku Jindry Šimka,- to ostatní - no asi především to dám restaurovat a – ale to zase není nic proti ničemu.“

„Při vaší praxi a zálibách, to byste mohl znát Drápala?“

„To je někdo z okolí?“ Blbá otázka, ale Pepa získal čas.

„Ne, pane doktore, již v 60. letech známý padělatel...“

„Jo vy myslíte toho Jaroslava Drápala, co se specializoval na staré české mistry?“

„No tak o něm samozřejmě něco vím, ale spíše z doslechu. Ano, to bylo kolem roku 68., když byl propuštěn z vězení, tuším na tehdejší amnestii, tak byl myslím zapletený do nějakých podvodů. Mám ten dojem, že v tom lital – jak se ve starožitnických kruzích říkalo, i nějaký Dr. Svoboda.“

„Ano, to máte svatou pravdu, pane doktore, ale vy jste se s Drápalem nikdy – tedy myslím pracovně, ale nakonec i mimopracovně nikdy nesešel?“

„Ne pane Baudyši, pokud někoho nezastupuji v trestních, nebo rozvodových věcech, tak jaksi soukromě se s takovými existencemi nestýkám.“

Baudyš neznatelně povytáhl obočí a tak Pepa rychle pokračoval... „kromě jednoho, který si to odseděl, ale ten měl spíš na triku šedou ekonomiku jiného druhu, i když pravda občas zabrousil do kultury – ale ten si to už ...“

„Ano pan Karel Mareš je nyní, po těch letech, dle trestního rejstříku již bezúhonný člověk. Je podnikatel, má starožitnosti a o právní stránku se mu stará dr. Josef Šulc, dodal trochu spatra Baudyš.“

„No když si vezmete, co...“

„Já vím, nerušeně pokračoval Baudyš, teď holt máme tu spravedlivě usměrňující, neviditelnou ruku trhu. Chraň pánbůh, nejsem soudce, ani moralista, to já jen...“

„Já vím, odtušil“Pepa.

„Nepotřebujete se doktore napít?“

„Ale ano, když budete tak hodní a podáte mi čaj!“

„Rádi, hned to bude!“

Vstávajícího Plašila Baudyš usadil, nalil čaje a podával doktorovi. „Tou pravou to asi nepůjde, tak to zkusíme ...“

„Nic jiného nezbyvá než levá“

Pepa jaksi neobratně uchopil hrníček, trochu rozlil.

„Ono to levou tak nejde, že pane doktore?“

„To opravdu ne, ačkoli to už týden tady cvičím. A podíval se na pobryndanou příkrývku.“ Když zvedl oči, spatřil Baudyšův pátravý pohled.

„Ten Brunner, to vám nic víc neříká?“ Vrátil se Baudyš zase tam, kde asi potřeboval nejvíc.

„U toho jsem dosud nebyl, ale myslím, že toho už moc nemá, když už pár let prodává – asi taky zkपालňuje obrázky na alkohol ne?“

„No, tak nějak to je“, po dlouhé době do toho vstoupil Plašil.

„Popravdě řečeno, spíše jsem se k němu ještě nedostal.“

„Ale já bych řekl že dostal“ – vycítil příležitost Baudyš.

„To snad bych...“

„Vy si to asi nepamatujete, ale byl jste vylákán k Brunnerovi domů!
???

„My to víme z evidence mobilních hovorů.“

„To jste si kvůli bouračce?“

„Ne kvůli bouračce!“

„Tak tedy kvůli čemu?“

„Vy jste doktore u Brunnera byl, a byl tam i Nájemník, vzpomeňte si. Brunner vás kontaktoval, když jste byl ve Lhotě v hospodě!“

Dokonce jste řekl: „No tak já tam jedu, když myslíte, ale nevím, co bych vám k tomu mohl říct – ale konečně, tady debata už končí tak ano“ – citoval ze spisu Baudyš.

„K čemu, co říct?“

„Brunner se vás ptal, jestli jste se znal s Drápalem.

Vy jste řekl to, co nám, že ne. On nato, jestli byste poznal padělek z baroka.“

„Hm, počkejte, asi to tak opravdu bylo; a já si pořád lámal hlavu, proč jsem odjel ze Lhoty. Tak asi pro tohle.“

„Ano, dokonce jste tam jel 1,5 hodiny před tou bouračkou.“

„Já nic nezapírám, já se jen snažím upamatovat...“

„No oni vás tam pořádně skřípli, ty rány nemáte jen z bouračky pane doktore!“

„Ale co tam?“ Nechápatě koukal Pepa.

„Tam jste přijel, zaparkoval auto před domem...“

A asi vzal klíčky, ale to tak má být, ale zavřel jste auto?“

„Ne, to přesně nevím; trochu mně tam něco nehrálo, klíčky jsem si vzal, ale auto jsem asi nezamkl, asi...“

„Pro případ útěku?“

„Možná, řekl bych, že je to možné.“

„Tušil jste tedy nepříjemnost?“ Po čase se ozval Plašil.

„Říkal jsem vám, že asi ano, nezapírám.“

„Ale proč?“ Tázal se Baudyš.

„Jak bych to řekl...“

„Jak je to po pravdě,“ vskočil do toho opět Plašil.

„To ano, .. no, co se motalo – pokud vím, kolem Drápala...“

„Tak to smrdělo kriminálem, že?“

Ten Plašil mně nějak připomíná rejpala z té kuřácký party, blesklo hlavou Pepovi a tak rychle odpověděl – „no, tak nějak.“

„Tušil jste, že tam na vás budou čekat dva?“

„Že by to bylo možné, jsem asi pane Baudyš připouštěl, ale všechno bylo takové – nepříliš logické, řekněme. Kdyby nehovořil – tedy Brunner – jak citujete telefonát, kdyby nemluvil o Drápalovi, tak bych tam asi jel ve větší pohodě, protože bych si myslel, že buď chce zpeněžit nějaký tip, nebo něco nabídnout z otcovy pozůstalosti.“

„A zatím“, zamyšleně se zeptal Baudyš.

„Zatím nevím, ale asi to nebylo příjemné.“

„To určitě ne, podle ohledání místa činu vás spoutali, nebo snažili se spoutat.“

„To ta nehoda se dostala až k Brunnerovi do bytu?“

„Dostala pane doktore, protože Brunner byl nalezen mrtev a v tom voze za Vámi uhořel Nájemník.“

„A sakra“, ulevil si Pepa „a to jako že já?“

Chvilí pauza a pak Baudyš jakoby zamyšleně: „No nějakou úlohu jste v tom hrál, ale evidentně si vás podali, protože na místě zůstala permanentka PIDu, tedy Pražské integrované dopravy, znějící na vaše jméno a dosti pošlapaná a poničená, jako při nějaké tahanici.“

„Počkejte, tak já tam přijel, ale bundu jsem asi vzal s sebou.“

„Vzal“ – potvrdil Baudyš. „A ten mi asi... já ji měl na ruce.“

„Na levé, nebo na pravé?“ Tázal se dál Baudyš.

„Na levé asi, když pravou otevírám dveře.“

„A tam na vás vybafli dva ožralí...“

„Jak to víte?“

„Brunner měl v krvi kolem 2,5 promile.“

„Ale co chtěli?“ Udiveně koukal Pepa.

„Asi to bylo spojeno s tím Drápalem, ale já nic nevěděl.“

Teda věděl od Mareše. Ale to až dlouho po tom, co ho pustili z kriminálu; že s ním seděl a že se Drápal často vytahoval, kolik je v týhle zemi jeho padělků

místo originálů, který mezi tím zmizely za hranicemi. To jsem jim tak akorát mohl říct, protože nic víc nevím.“

„A bývalého, řekněme operativce Plška znáte?“

„Od jeho dětství pane Baudyši.“

„Ale váš bývalý klient Mareš také figuroval v jisté akci, - tedy ne jako Plšek, policajt, ale „na té druhé straně řekněme – barikády“, napověděl Plašil...“

„Na druhé straně, jako protivník,“ nedal se rušit Baudyš, „tak na té druhé straně byli Drápal i Dr. Svoboda, také ten jeho řidič...Svoboda a Mareš jsou oba nyní starožitníci,“ zamyšleně přemítal nahlas kapitán. „Asi tam bude asi nějaký společný jmenovatel ne?“

„To má logiku pánové,“ odpověděl Pepa – „Ale jen do jisté míry. To si spíše asi měli vyčíhat Plška ne?“

„Něčím vás asi doktore tlačili ke zdi.“

„Já vám pánové nevím, mně to smysl nedává, ale pořád něco mleli o Vápeníkové. Jako proč chceme se synem právě její barák, co o to víme a já ale nic nevím, co by stálo za řeč. Tedy pokud se jedná o místo samé, tak to ano, je to...“

„Ono to je vůbec komplikované, s Drápalem seděl i Vápeník – dej mu pámbu aspoň ten očistec,“ vmísil se do toho Baudyš.

Ale Pepa pokračoval:

„Vápeníková nejdříve jen hovořila o tom, že když je teď sama, tak mně bylo hloupé se ptát na synovo úmrtí. O tom hovořila asi až později, ano, to až pak mně řekla. Nedivím se, že kvůli té jeho minulosti raději o něm ...“

„Ano a jednou v hospodě, tam jen někdo konstatoval, že nešťastně zahynul a pak se to nějak zamluvilo...od kdy že je mrtvý?“

„Když dovolíte, tak se ptáme my, tedy já.“

„No tak nic pane kapitáne.“

„Ale jo, tak vám to řeknu, to není tajemství.“

Už to budou asi 2 roky, no nějak v září, byl na návštěvě u příbuzných někde na Moravě – už ani nevím, jak se to tam na Zlínsku jmenovalo – Rusava tuším, spadl opilý do strouhy – někde za obcí, ale bylo to uzavřeno jako nešťastná náhoda.“

„To je najednou náhod“, odtušil Pepa.

„No právě, pane doktore.“

„Oběd!!“ Zařvala sestra od dveří.

„Ale my tu s panem doktorem...“

„Necháte ho alespoň najíst ne,“ odpověděla rázně sestra.

„Ale my tu máme věci.“

„Ty si dejte třeba k panu primářovi, on tu není, já vám to zamknu.“

„A můžeme po obědě pokračovat?“

„Jestli to nezničí tadyhle pana doktora, tak ano.“

Sice bych měl na přemýšlení víc času, říkal si Pepa, ale nakonec, ať to mám za sebou, ať v tom páni nevidí nějakou kličku!

„Ale ano, vy si zaskočte na lepší a já...“

„Vám to tady nechutná doktore?“ Ozvala se trochu nevrle sestra.

„Na laciné komplimenty jsem už dost starý sestřičko, takže – pokud nechci umřít hlady a představím si, co se jedlo za obou válek...“

„Ale nechte toho doktore“, nedala se sestra.

Pánové odešli, ale zůstala tam polévka šedého vzezření i chutí a čočka s čímsi, co snad snesla slepice.

Mezi sousty Pepa přemýšlel. Co oni mohou vědět, že on ví. Karla ani Radima se to asi netýká, každopádně ne přímo, takže vsutku teď jde o něho a jde do tuhého.

Že svolil k nahrávání rozhovoru, stejně to je jen obezlička, - kdyby nesvolil, pro vlastní potřebu by to nahráli; potají, i bez jeho svolení.

„Dobré zažití pane doktore!“

„I vám pánové; vám se asi bude zažívat lépe, copak jste měli k obědu, jestli to není služební tajemství?“

„Je, ale vám to pod přísahou můžeme sdělit: Pan Plašil si dal kuře a já svíčkovou. Ale ta držková, ta byla, tu polívku uměj jen v hospodách, doma se to tak nikdy nepodaří!

Co jste měl vy, to jsme viděli, no za čas také budete mít lepší!“

„Jak to ale vidím, tak mě tlačíte spíš do tepláků!“

„Kdepak pane doktore – tepláky se teď v kriminálech fasujou jen na sport!“ Dal o sobě vědět Plašil.

„Pokud se týká toho zájmu o Vápeníkovou chalupu, může být z 80% kvůli poloze, - ale věřte doktore, že těch zbývajících 20 stálo už nějakou slzu a krev.“

„A životy“ – přidal se Plašil.

„No to především. Především paní Vápeníkové!“ Doplnil Baudyš

„Ježíšmarjá!“ – Nevěřicně ze sebe vysoukal Pepa.

„Ne, to není nic vůči vám, mají v tom prsty ti dva mrtví!“

„Nájemník trouba si vzal hodinky po jejím manželovi a oba měli v domech schováno každý po cca 50 000!“ A Baudyš upřel zrak na Šulce.

???

„Ona se Vápenice pochlubila, když šla na koupi, že má vod vás fóršus,“ důležitě sdělil Plašil.

„Vy jste doktore u ní byl jenom v ten den podpisu oné smlouvy?“

„Ano, syn tam byl dvakrát, ale to mohu s klidným...“

„Jo, to můžete, to máme už prověřené.“

„No a ti dva – Brunner s Nájemníkem hledali u ní kromě peněz evidentně ještě něco.“

„Myslíte něco z některých předchozích lupů jejího vypečeného synáčka?“

„Přesně!“

„No když to chtěla prodat, až teď, tak alespoň doteď – pokud je vaše úvaha správná, tam něco - tak snad tam něco muselo být!? Ale že na to šli tak pozdě – tak pozdě po synově smrti ?“

„To je nám také divné doktore!“

„Skoro na stopě tomu byl už kdysi Plšek – jakési padělky“ – zase jakoby zadumaně pronesl Baudyš a dodal: „Opravoval se třeba starobylý objekt, obrazy se uskladnily kamsi, kde bylo především přijatelné prostředí,“ - „ale nikoli z bezpečnostního hlediska“ doplnil Plašil.

„Ano kolego“, přitakal Baudyš a pokračoval: „Opravy obvykle trvaly několik let. Na kolik z těch obrazů, případně soch se přišel do mobilních depozitářů někdo podívat? Tak akorát na ty, které také, podobně jako objekt restaurovali.“

„Takže myslíte?“

„Ne, my to víme, že Vápeník se s Drápalem na tom podíleli. Konečně, policejní archívy ještě nikdo nezrušil a jméno Petra Brandla tam taky figuruje. No a zřejmě nějak okrajově, se na tom podílel i Nájemník.

A vy tedy doktore o tomhle nevíte?“

„Pánové, po letech Mareš něco někdy pustil, když vyprávěl o svých zážitcích z kriminálu jako že ..., ale nakonec oběma se dokázalo – pokud vím, jen to, co mají napsáno v těch smolných knihách.“

„Ono je opravdu něco jiného vědět a jiného dokázat, to přece víme všichni“ - navázal Baudyš a pokračoval:

„Oni toho měli víc; některé obrazy se ztratily téměř hned poté, co se oba vykulili z kriminálu – tak s rozpětím půl roku.“

„Ale některé se prý později našly“ – konstatoval Pepa, přičemž se snažil dostat z pololeže do sedavé pozice a zadýchaně pokračoval, jakmile se to podařilo: „Některé byly padělané – což se u nich zjistilo s poměrně značným odstupem - a že by ten Brunner v tom nefiguroval?“

„On v té době měl neotřesitelné alibi“ vyhrkl Baudyš a pokračoval:

„Tak tedy ti dva na vás vylítli a pořád jenom mluvili kolem toho stavení Vápeníkové?“

„Tuším že většinou, ale taky naráželi na Drápala.“

„A tlačili vás ke zdi nejen verbálně že?“

„Ano, asi ano, postupně se mně to vybavuje. V té souvislosti si matně vzpomínám, že jsem je nějak postavil proti sobě. Mám ten dojem, že jsem... asi jo, že jsem nějak – asi náhodně trefil nějaký jejich neuralgický bod – no já dlouho nevěděl co mají přímo na mysli...“

„Ale tušil jste, že obrazy,“ vyhrkl Baudyš.

„Když se dohadovali o pravosti nějakých obrazů, a pak do toho vzpomenu toho Drápala...“

„Vidíte, že to jméno vám něco...“ neopomněl o sobě dát vědět Plašil.

„Ano, ale po té havárce, neberte to, jako že vám nechci...“

„Dobrá; tak jste něco udělal...“

„Já nevím, ale asi jsem tvrdil, že Nájemník něco prodal Svobodovi a Brunner na něj vylít.“

„Jak vylít?“

„Spontánně, plnou silou, pěstmi.“

„Měl něco v ruce?“

„Nevím, nedokážu se upamatovat.“

„A co pak?“

„Pak nevím.... jo vím, Brunner toho měl hned dost. Máte pravdu, Nájemník měl něco v ruce“

„Měl dost – vysvětlíte to prosím podrobněji!“

„Brunner mu dal ránu pěstí, někam do žaludku, nebo žeber a Nájemník ho majzl, něčím...“

Oba policajti sotva zřetelně přikývli.

„A víte doktore čím?“

„Mně se zdá, že to bylo jako ploché, ale nějak jako s rukojetí. Nojo, asi kuchyňským prkénkem s držadlem...nebo něčím podobným.“

„A co dál?“

„Nájemník začal řvát: Ted' musím já tebe, nebo něco takového.“

„A vy jste?“

Přesně si nevzpomínám, ale je možné, že jsem ho praštil.“

„Jak?“

„Berte to že to je jen tak matná vzpomínka.“

„Sem i s tou matnou vzpomínkou“ – pobízel Plašil.

„Nějak snad levou jsem odrazil jeho útok, on se dost převážil, takže měl pravou část boku odkrytou a pak jsem ho nabral kolenem do žeber, ale to nevím přesně. Pak jsem mu hodil ten kabát na hlavu, jednu přidal tuším do hlavy a utíkal k autu.“

„A on?“

„Myslím, že když - jo, když jsem se rozjížděl, tak se snažil naskočit, ale když se mu to nepovedlo, skočil do té své – já nevím bylo to bílé auto že?“

„To musíte vědět vy doktore!“

„Tak asi jo, možná že 120, 105 by tak rychle nejela.“

„Já byl nějaký rozklepaný, pak myslím, že mě dojel – ten den mi to moc nešlo, někde jsem trochu šel do hodin a pak už nevím.“

„A jak jste vylezl z auta?“

„Nevím; to fakt nevím, jen jsem asi koukal co nejrychleji zmizet. Nejdřív šlehly plamínky..., ano, a tak se někam plazil pryč. Asi tam, kde mě našli.“

„Připoutaný jste asi v autě nebyl, že?“

„Určitě ne...přece v tom spěchu?“

„Nájemníka jste viděl, třeba jak se snaží dostat z auta?“

„Jakoby se pootevřely dveře, ale určitě nevyšel, to ne.. nevylezl.“

„Máte pane podpraporčíku něco vy k panu doktorovi?“

„Jen tak na závěr doktore. To vás ani nenapadlo se nějak přesvědčit, co se děje vedle v autě?“ Přece jen využil možnosti dotazu Plašil.

„Já nevím pane Plašile, já byl v situaci, kdy jsem koukal zmizet, když to začalo hořet a ten žár, hrozný, oslepující světlo!“

„Pane doktore“, ujal se slova Baudyš – „ono to bylo trochu komplikovanější, díky vašemu bezvědomí, než jsme předpokládali. Souhlasíte, že to, co jsme si tu řekli - přepíšeme a přineseme vám k doplnění a k podpisu?“

„Pokud to bude přepsáno podle pásky, tak ano! Ale bez těch přebřebtů a nesouvisejících vsuvek!?“ Pokusil se Pepa rádoby mírně humorně připomenout, že jen tak něco nepodepíše.

„No to je jasné, že tam nebudou, ale ...“snažil se Plašil.

„Rozumíme si“, vskočil mu do řeči usmívající se Baudyš.

„Tak zítra odpoledne?“

„Kdybych mohl požádat, tak pozítří..., konečně přijdou návštěvníci!“

„Jen ještě něco doktore; neslyšel jste něco o padělcích prací P.J.Brandla?“

„Lhal bych, kdybych tvrdil, že ne. Slyšel a asi s nějakým časovým odstupem.“

„Jakým?“

„Nevím přesně, pár měsíců to určitě bylo od nalezení originálů, respektive jejich vypátrání. Jak pak to bylo dál, to už nevím.“

„To vám řekl Plšek?“

„Ano, Plšek.“

„A co vám všechno řekl?“

„Že se obrazy našly a že snad nebyly poškozené, takže se vrátí tam, kam patří.“

„A víc nic?“

„Tuším že ne.“

„O padělcích nic neříkal?“

„Myslím, že ne; ne, nevzpomínám si. O padělcích nic Plšek neříkal.“

„A někdo jiný?“

„Ne, opravdu nevím. Kdysi se cosi probíralo v televizi v souvislosti s Drápalem, ale pokračování toho mně nějak uniklo. To snad měl Drápal něco na Moravě a za to byl odsouzen, ale na nic víc si nevzpomínám – ne, určitě mně to nic neříká.“

Po chvíli mlčení Baudyš narovnal skloněnou hlavu, podíval se očí Pepovi: „Ale to, co se našlo, byly padělky. Sice velmi zdařilé, nicméně padělky.“

A po další pauze : „Originály, ty už jsou asi mimo republiku, - i když myslím, že jsme nějaký čas od nich nebyli příliš vzdálení.“

A Drápal v tom taky lítal, protože to bylo jeho dílo. Jenže on nic neřekl; velmi dobře si spočítal, že by tím pro sebe nic moc nezískal. Pro něho o pár měsíců snížený trest v podstatě nic neznamenal.“

„No nic, takže pozítří, říkáte. Zítra máte tedy návštěvu, tak si ji užijte!? Tak dobrá, pozítří naschle...“

„Na viděnou pánové“, spíše jen mechanicky reagoval Pepa. Ještě že začal koukat „jak když nadloube voloj“ až poté, když za sebou zavřeli dveře.

POODHALENÍ

Bylo tak po 2. odpoledne, když odcházeli a jako by se dohodli na střídání, objevila se Marta s Robertem.

Pepa duchem polopřítomen, si všechno přehrával až dodatečně, po jejich odchodu.

Marta mne udivila svým zájmem – tedy o mě... snad jen kvůli synovi to nebylo. Nakonec „co jsme si, to jsme si“, někdo nám ve stáří ty léky musí podat, takže asi lepší ve dvou, než v jednom.

Něco mlela o Paříži, jak tam – kunsthistorička – ale spíš svým teatrálním projevem divadelnice přednášela na Sorboně studentům i později na sympoziu. Že byla u Alžběty, že má nemocné děti, tak že pozdravuje a že bude dobře, abych zatím, když jsem zlikvidoval Robertovo auto, tak abych mu přenechal to naše. To mně nemusela říkat, to vím taky ne?

O mne se zajímala více méně povšechně, že je dobře, že žiju, že to mohlo být horší – pindy starý mindy.

Robert byl věcnější – že vše je OK, že vše předal, jak bylo dohovořeno. Kejval jsem jako že vím – vlastně vím..už mně ti policajti dostali do obrazu!

Když si Marta odskočila, už nezdržoval svou zvědavost a ptal se, proč mu bránili mně navštívit. V kostce jsem to synkovi vysvětlil a pak se objevila Marta. Nos nelhal, byla si zakouřit – uklidnit si nervy.

Víceméně pak už jen zdvořilostně nějaké ty bonmoty a byla večere.

Po večeri audience u Dušana.

„Tak jak jsi dopad, Pepíku?“

„Jak bych - to nevím, nic neříkali – tedy ohledně dopadu na mě, jen si to nahráli, teď to přepíšou a bude.“

Dušan se pátravě podíval..

„No event. se ještě na něco zeptají, bude nějaký dodatek a pak snad klid.“

„Ale dáš si kafíčko ne?“

„Rád Dušane, ale cigára jsem zapomněl...“

„Tak zas ty tvý Sparty?“

„Když jí fandím, ne?“ Chechtal se Dušan, věrný klubu od dětských let.

„Hele Pepo, já tady asi týden nebudu, ale měl bych tě tu ještě zastihnout, tak se koukej uzdravovat!“

Zpočátku se jen tak otřeli o téma, pak začali gruntovněji vzpomínat jak celá třída šla za školu, jak školu reprezentovali v hokeji a fotbale, na vzájemné tahanice o Květu, Jarmilu, Ivanu..

No a pak ta cikánečka...vandry.

„To mně tenkrát Josko, to mně s tou cikánkou naši dali! Přitom když ses podíval na mámu, tak vypadala taky jako cikánka – Černohorka no.“

„Pamatuješ Barona? Když jsme byli na tébichu u ředitele kvůli tomu pozdnímu příjezdu na chmel?“

„Ale on tam byl ale kvůli nákejm ženskejm ne?“

„Říd'a se ho přeci ptal, proč chodí za vdanými ženami a co na něm ty vdaný ženský vidí.

A jak von s tím svým sluníčkovým ksichtem a modrejma vočima se na něj podíval jako Švejk a řek: „Jo soudruhu řediteli, dyž to ženský pořádně uděláte, můžete se k ní kdykoli zase vrátit.“

„Ale když začal ředitel řvát, jak když dostal do kulí, tak Barona ten jeho úsměv přešel!“

„To je fakt, ale ty paničky mu stejně nikdo nevymluvil.“

Jedna vzpomínka stíhala druhou, včetně Vítkova kamene a na mrtvé spolužáky - až se Dušan podíval na hodinky:

„Hele Pepíku, už bude večerka!“

„Nojo, ale jak já se ti Dušane...“

„Hele Pepo, víš co, já se přihlásím – třeba mně pomůžeš se rozvést, nebo levně zakoupit zámek, co se nebude restituovat...“

„Ty a rozvádět? Že by do tvé rodiny taky zabrousil Baron?“

„Alespoň se ti vrátil humor!“ A Dušan při tom típl vajgla.

„Jo a kam že to Dušane jedeš?“

„Asi na své poslední symposium – do Berlína, pak už na ty vandry budou jezdit mladší.“

„Tak dobrou noc,“ zaznělo téměř současně, když zřízenec odvážel Pepu zpět na pokoj.

Josef chvíli nemohl usnout – bylo toho na něho dost.

Co ten Robert – počkat, jasně, tohle je v suchu.

Martu budu mít dál na krku, Alžběta na mě prdí, policajti ti tedy ne, ti se ještě ukáží, ze staré party na velkém pokoji zbyl jen už jen jeden.

Druhý den se po vizitě objevil Mareš. Stále dobře naladěný, se svým typickým pozdravem „Stálý zdraví!“ „Jak se ti vede, doufám že brzo budeš fit...?!“

Má prý cestu – bodejť ne, Robert mu dal vědět.

„Stav se u Roberta, až pojeděš zpátky, ale dej mu vědět předem, ať ti někam neujede!“

„Ale ještě předtím se zastav u Brunnerových – maj po funuse, budou potřebovat peníze a možná tam něco najdeš – i když jen asi nějakou skicu – Sedláčka, Nejedlého, Blažíčka. Původně to nechtěli prodat, ale když je teď tlačí finance!?“

„Já vím, on mně Robert už informoval..ale přesto díky Pepo!“

Pak se více naklonil ze svého postelového posezu u Pepových nohou „Kdy myslíš, že se vrátíš do práce?“

„To ti Karle takhle říct nemohu, ale to víš! Rád bych co nejdřív - hele chceš se rozvádět nebo co?“

„Ale ne, nakonec víš, že to vždycky ustojíme, ženuška už zase zmoudřela.“

„A co Jiřík?“

„Teď je na Kamčatce; asi to je tam pro vulkanologa jedno z nejzajímavějších míst na té naší planetě. Nakonec sám víš, vždyť od té doby, co vyštudoval, tak je věčně v luftě.“

„A tys myslel, že převezme živnost vid’?“

„Člověk míní, pánbůh mění,“ odtušil Karel.

„Když táta vydělává, ani se nemusí ženit, vid’ Kájo! Nebo přece jen něco hrozí?“

„To teprve uvidíme!“

„Tak brzo na pivu U Rudolfína! A tady máš Pepo ode mne něco na zub!“

Oběd jako vždycky, ale když se zásoby z domova rozšířily o dárek od Karla, včetně kartonu cigaret, to už zvedne náladu!

Ve 17,00 jako na koni Radim.

Popřál zdraví, porozhlédl se po pokoji a jen tak ledabyly pronesl: „Udělal jsi to brilantně, ale nic mi neříkej! Co se nepodařilo mně, to jsi zvládl ty!“

Pepa nesouhlasně vrtěl – jak jen mu to s ohledem na stav šlo – hlavou i levou rukou, na kterou Plšek ukázal a mírně zahrozil.

Pepa už věděl, že Plšek ví.. ale co všechno?

„Tak jak v novém manželství – teď budete mít 2 roky vid’?“

„Zaplat’ pánbů Pepo, zatím ne jako v tvém.“

„No to je fajn, to ti gratuluju!“

Jakmile nakoukla sestra, Plšek hned, jestli si může půjčit vozík a jestli může s doktorem ven.

„Ale jó, pokud nebudete jezdit v blátě...“ téměř nezúčastněně odpověděla sestra.

„Ale vždyť už skoro týden nepršelo, tak kde by se vzalo! A vy tu máte samý asfalt a beton ne?“

„Právě že ne, to jen vepředu, vzadu to je samý jíl a voda se tam dlouho drží“ - odtušila sestra, a vedla Radimu k nějakému volnému vozíku.

Pepa si vzal cigára a vyjeli do zapadajícího slunečného, pozdně jarního podvečera, který záhy bude večerem.

„Cože mně takhle vyvážíš za zapadajícím sluncem – to v tom má být symbolika, nebo mě chceš jen vyvětrat?“ Napůl žertovně, ale napjatě očekáváje odpověď.

„Vyber si“, odpověděl Radim a opakoval: „Udělal jsi to dobře Pepo!“

„Ale prosím tě, co?“

A Plšek jakoby pro sebe: „Nájemník levák, Brunnerova zranění dle pitvy jasně od leváka, pak do tebe vrazil a odnesl si s sebou do peklíčka zbyteček tajemství...“

„To, že Nájemník ležel přes dvě přední sedadla, asi nic neznamena. Pitva na tý jeho vohořelině prokázala, že měl přeražená žebra a tak asi už nestačil vylízt.“

„Hele Radime...“

„Nic rači neříkej Pepo, všechno je jinak, jak správně říkal starý rabín, tak to nech při tom starým rabínovi, bude to tak lepší!“

????

„Divíš se, jak to vím? Hochu z té party před léty tady dosluhuje – ale spíš přesluhuje Hejda, ale to ti nic...“

„Jó říká? Zareagoval na Pepovo kývnutí Radim. No tak se ti paměť vrací!“

„To byl přece jeden z té party v akci Klička“ – doplnil Pepa.

„Správně Pepo!“

„Takže...“

„Takže máš nikoli kličku, ale pořádnou kliku, protože to policie bere tak, že Nájemník zabil Brunnera a začal ohrožovat tebe, tys ujížděl a on pak pod vlivem...“

„Vlivem čeho?“

„Už toho máš asi za ty dva dny dost Pepo; přece pod vlivem alkoholu do tebe picnul!

Oni totiž před tím oba – Brunner i Nájemník chlastali v místní putyce a tak se i ví, kolik tam vypili. Po 10 dvanáctkách a 3 rumech během 3,5 hod...“

???

„Neboj. Voba si to zasloužili.“

„Víš jak to bylo s Vápeníkem?“ Jen tak jakoby mimochodem se zeptal Radim.
„Řekl bych, že neskončil náhodou, ale že mu někdo pomohl.“

„Takže jsi to tušil.“

„Ale Šerlokové netušili?“

„Ale tušili, jenže něco jiného je myslet a...“

„Já vím, ale stejně Radime!“

„Teď už se to vpodstatě ví. Ony se totiž v Nájemníkově pozůstalosti našly jízdenky s místem určení a datem vydání souhlasícím s dobou úmrtí Vápeníka; ale to tys Josefe nemohl vědět, takže jak jsi na to přišel?“

„Jo hochu, když sem jezdíš nějakou dobu, musíš se stravovat v místních osvěžovnách a tam se něco semele! Také se dost vzpomíná, nejlépe po 5 pivech - to má každý 3-4 své verze...“

A když tak posloucháš, mozek ti někdy sám přehází ty výhybky a najednou to nějak sepne. To přece znáš Radime, s intuicí si tykáš, nebo alespoň dlouho sis tykal!“

„Co tím chceš Pepo naznačit?“

„Hele, Brunner to měl všechno jištěný; sice nějaký průsírky, ale v úrovni spíše přestupků ne? To se ale nedá říci o těch dalších dvou: Vápeníkovi a Nájemníkovi – kteří leccos spolu vyváděli a leccos na sebe věděli...“

„Ale tohle nemůže být motiv, tam muselo být ještě něco většího Pepo!“

„Hele Radime, neblbni!“

„No tak dobře!“

„Ale když máš Radime tak perfektní zprávy, kam zmizel Drápal?“

„V době plyšáku Pepo seděl, ale pak přišla smysluplná amnestie.“

„A kde je teď, to nevíš?“

„Vrátil se na Valašsko.“

???

„Uvažoval jsi správně, byl to Nájemník; Drápal byl mistr falz, ale ne vrah. Na dobu, kdy zahynul Vápeník a pitvou se to zjistilo docela dobře, tak na tu dobu má doslova neotřesitelné alibi! Byl ve špitálu víš!?“

„Ale proč si Nájemník schovával jízdenky z ty mord cesty? To už dnes nikdo – vlastně komu dnes by měl kdo co dokazovat, ulehčeně potichu uvažoval Pepa.“
Z úvah ho vyrušil Radim.

„Když máme tu intuici oba tak rozvinou, mohli bychom dát hlavy dohromady a podniknout něco spolu!“

???

„Já musím u policie končit, teď teprve jim došlo, že jsem bejvalej chacha...“

„No proč ne, když jsi už svou práci udělal!“

„Jo, mouřenín může jít!“

Rozloučili se přátelsky, ale na Pepu toho bylo už nějak moc... v duchu si přehrával celou debatu; no dobrý, aspoň za tu trojku jsem to zmydlil. Ale stálo to sil.

Jak asi Radim naloží s tím svým věděním?

Jinak se to ale uhrát nedalo, Radim je dobrý pozorovatel, hráč – hráč, spíše se hodí šachista; je to sice také hráč, ale nikoli hazardér!

Následující den se objevili oba policisté; měli sice pár dotěrných dotazů, ale jen se doplnil a upravil protokol o výsledku a pak se podepisovalo.

Během měsíce byl Pepa ještě asi 2x kontaktován a dotazován na věci, upřesňující některé dílčí děje a skutečnosti z původního protokolu. Pochopitelně na přání státního zástupce, nikoli z vlastní píle policistů; dělala se i něco jako rekonstrukce.

Jenže na místě činu byla napůl šotolinová a napůl asfaltová vozovka zbavena skoro všech stop záhy po nehodě...

Ty znehodnotila auta první pomoci a hasičů, i hasicí pěna, takže brzdné dráhy byly v pánu, obdobně jako Nájemník, takže to byla jen taková jalovina, stínohra, oční výtěr – jak libo!

Za týden od výsledku, během něhož se nic podstatného neudálo, se Dušan vrátil do práce. S Pepou sáhodlouze projednával možnost privatizovat část nevyužívaného areálu nemocnice a předělat ji jaksi „lukrativněji“. Spolužáka neopomněl přizvat ke spolupráci – samozřejmě ve věcech právních.

Když po skoro měsíčním pobytu opouštěl Pepa nemocnici, čekal ho Radim. Navlékl to na to, že Robert je zaneprázdněný a že po tom nemocničním věznění by Josef nemusel tak úporně spěchat domů, aby si mohli spolu trochu popovídat. „A kamže to pojedeme?“

Radim vážně – nevážně - „přece se podívat na poklad ne?“
Tůňka...jak on to říkal? „Ze zistnej důvodů ne! Radim a nezištné důvody?“
Pepa v duchu hodnotil situaci...

Konec konců, teď na tom nejsem špatně: Dva Brandlové, 1 Rentz – a penízky na kontě!

A že ten Hans Joachim ...hlavně - dobře platil!

„...a tak si myslím Pepo, jako zdálky zaznívalo v uších adresátovi, že bychom mohli spolu něco podniknout, co ty na to?“

„Jojo, to určitě“ - přispěchal s vyjádřením Pepa.
Radim si asi ani nevšiml až přemrštěné rychlého a důrazného souhlasu, ale Pepa, aby to vyznělo přirozeněji, dodal:

„Podnikání přeje připraveným; a sám člověk nic nezmůže! Ty už asi máš něco za lubem ne?“

Jen ale aby mně zbyl ještě čas na to ostatní....pak už jen pod fousy zamrmlal právník a nahlas se zeptal : Tak kam tedy jedeme Radime?“

„Nejdřív tam, kde jsem začínal“
„Z nostalgie Radime?“

„Ale ne, tedy ne tak úplně, jenom mě něco napadlo... a ty se tou historií také zaobíráš..tak jen na skok, co tomu říkáš?“

Poklad – tak Radim oprášil Smiřické!?

Nahlas pak jakoby jen tak prohodil „Ale tam se přece nic nenašlo!“

„No právě - tenkrát asi ještě chyběla ta příslovečná intuice!“

O PÁR LET POZDĚJI

Všude světlé nátěry a malby. Na jedněch dveřích vizitka : PhDr.XY – psycholog.

Právě přemítá:

Jakže to napsal Lion Feutwanger?

„Vítězství, za která se lidé modlí, často znamenají jejich zkázu.“

Tak nějak...

Zkusme sledovat tok jeho myšlenek a běh událostí.

Přemítám a mechanicky listuji v mnohastránkovém elaborátu, JUDr. Šulce. Na přečtení čeká pak ještě jeden – Mgr. Radima Plška.

Terapeutické deníky jsou sice dobré, ale tady to nemá cenu – už proto, že při tom neustálém přenášení to je z hlediska diskrétnosti nepochybné riziko.

Ale víc než deník nebo nedeník musí být zájem něco řešit – tak uvidím, co tak hoši napsali.

Já holt jsem ten typ: „Chceš, tak ti pomohu, seč budu moci. Nechceš – zkusím ti to logicky a po pravdě vysvětlit, třeba i opakovaně, ale pravdivě, neteatrálně. A ty si vyber!“

Znám sice několik úspěšných kolegů „oblbováků“ – i když oblbuji v dobrém úmyslu, je to pořád jen oblbování.

To je skoro to samé jako s pozitivní diskriminací – pořád to je diskriminace, i kdyby se ti rádooby humanisté rozkrájeli – ale to jsem někde mimo.

Dnes to byl trochu hektičtější den, tak se asi mozek brání.

Já sice nikoho příliš nenutím, teď ale nějak musím přesvědčit především sebe; donutit se alespoň k přečtení.

Úvodní setkání spíše jen „zahřívací kolo“, dohoda, že napíší – a o čem - a teď nezbyvá, než to přečíst. Pepa šel na řadu první, tak se na něj podívám...

Takže dva lidé, krajané, kteří několik let spolupracovali...no krajané – Pepíka znám, ten Radim – asi jsem o něm cosi slyšel...

Ano, jednou nám přednášel – nebo to byla panelová diskuse? To je jedno.

Ten Pepův partner Radim to docela dobře vymyslel... archivy. Nojo, podniky se rušily a než stát to nějak sjednotí, tak si zařídili na několika místech archivy zaniklých firem a odborníky - důchodce k jejich obhospodařování.

Peníze asi pravidelně odkudsi přicházely; fungovat to muselo, protože přece lidé potřebují leccos i ze zaniklých podniků – třeba jen při žádostech o důchody.

Po čase to jejich podnikání začalo skomírat a najednou...Joska chlastá a hraje hazardní hry, Plšek má deprese a pokus o sebevraždu. Podle lékařské zprávy pod vlivem prášků.

Oni ale ty deprese mají evidentně oba!

Farmaka – klasika; ráno na povzbuzení, večer na spaní, pak nějaké na prostatu, na tlak – a třeba taky na erekci...

Když se to tak všechno pomíchá v žaludku a ve střevech, tak se nelze divit, že potom i v hlavě..

Josefovi doporučila poradnu manželka. (Víme jak to chodí, to doporučení určitě mělo poměrně dost nabroušené ostří pod krkem – asi- no skoro určitě! Než se rozvádět a dělit majetek...)

Plšek se pobyl nějaký čas v Bohnicích, ..medikace uvedena, nyní kompenzován, doporučena pravidelná ambulantní péče.

Ještě si vyžádám jeho tamní deník – to si tam raději zajedu, jestli mně ho půjčí.

O psychoterapiích jen běžná zmínka – že byl spolupracující, otevřený...

Asi bylo více skupinové, než individuální, nebo proč by jinak z toho nebyly skoro žádné poznatky?

Rozmýšlím co dál..

Když to shrnu: Josef - jedináček, rodiče by mohli být spíše prarodiči, většinu dětství prožil – taky by se to tak dalo...na samotě u lesa.

Kontakty spíše na dospělé, než na vrstevníky.

Učení asi bez problémů, manuálně zdatný – před nástupem do školy řezal a štípal dříví, asi i zodpovědný, když měl běžně v dosahu rodinné peníze, zápalky i hořlaviny; zřejmě nikdy nic zlého nezpůsobil...

Matka naivně romantická, rigidní, dosti sebestředná, pedantská, histriónská, do manželství zřejmě vstoupila nepříliš sexuálně zkušená (nebo vůbec ne) - spíše bez sex.zkušeností.

Princové – jak on to Joska psal? Jo tady – princové nebyli tehdy na skladě. A pak už je nedodali.

Pepův otec měl kariéru asi dobře rozběhnutou, ale vstoupila do toho válka – ta konečně změnila osudy milionům.

Jeho táta při té bídě, dopadl ještě jakš takš. Vychován hrubým, panovačným, despotickým, ale asi přirozeně inteligentním tátou – tedy Pepovým dědou, který byl autodidakt a synovi dopřál vzdělání.

Ten se ale nijak pedagogicky nevyznamenal; vychovával Pepu asi tak, jak to viděl doma, trochu víc kasárensky. Celkem brzo invalidní důchod, pak nemohl skoro nic duševně ani fyzicky, jen krátkodobě. Náhražkou mu byly drobné, rukodělné práce – malování, síťování, dřevoryty atd..

Ačkoli hovořil plyně 3 jazyky; Joskovi moc nepomohl, neměl s ním trpělivost. Jenom vždycky : Je třeba aby ses... učil, snažil, atd.

Tak se Pepa protloukal, žádná intelektuální výhoda..akorát mu zadělával na psychické problémy řešením jestli Stalin byl stejný lump jako Hitler.

I přesto Joska vystudoval práva... pak vojna, na čas doma a – dá se říct že útek do Prahy.

Úspěšný právník; do konce 80. let se zdá, že žil docela spokojeně; navenek určitě.

Do té doby v zaměstnání pohoda – určitě, v opačném případě by o tom psal jinak.

Pokud byl doma – a tehdy, ještě když byly děti malé, tedy koncem 60. a počátkem 70. let, se asi skutečně snažil být doma často; kvůli dětem a tenkrát ještě asi i kvůli manželce.

Starostlivý táta a pozorný manžel, který žil pro rodinu. Zatím co jiní chodili do hospody a za svým zájmy, on s rodinou na výlety, dovolenou i za kulturou.

Když děti chodily do atletiky, tak s nimi jezdil i na závody, - dělal něco jako pomocného trenéra.

Sice to časově nijak neupřesnil, ale dá se vystopovat, že mezi ním a Martou to začalo skřípat při dospívání dětí a v době, když se pomalu vytrácely z domu. Tady někde bude odpověď!

Ale že by najednou, jenom s osamostatněním dětí, nebo větším pracovní vytížením?

To pracovní vytížení by se spíše dalo očekávat koncem 80. a začátkem 90. let. Nevěra? Kdož ví! Ví – oni to vědí a zatím nepovědí.

Oba se pak vrhli na práci...

Joska taky ještě na kšefty... tam muselo být něco...

Zejména, když dcera s mámou se na sebe vzájemně upnuly, vztah otec syn se spíše utužoval během jejich společných, sice kulturních, ale zároveň finančně zajímavých zájmů.

Když si ho Marta brala, sama nebyla téměř nic; promovaná historička, - ale on již byl celkem známý a úspěšný právník.

Jenomže milostpaní – alespoň v historické branži, se pak začala dosti dravě prosazovat. Určitě ale...alespoň v povědomí historické veřejnosti „to někam dotáhla“. Publikovala i v zahraničí, i když z toho nezbohatla, tak jako manžilek z těch svých kšeftů; ale její kariéra začala strměji stoupat až když děti chodily do školy.

Sympozia se v posledních letech bez ní neobejdou; zkrátka je uznávanou autoritou.

Pár článků jsem od ní četl, ale knížku ne. Profesuru si asi zasloužila již dříve, jenže ta česká řevnivost!

Prosazení, ambice... aby se prosadili, to určitě, ale tady jde i o vzájemné si dokazování těch dvou – Josky a Marty.

Proč asi? Že by milostpaní, když zpočátku měla jen ten holý zadek, možná i přitažlivý; to bude možné zrekonstruovat až se tu objeví při manželské terapii – pokud k ní děvče vůbec svolí.

Bez toho, že je tu budu mít oba, to prostě nepůjde. Jinak budu vařit jen z holé vody.

Ona to na sobě nenechá, bude obviňovat manžela a ten nakonec také promluví. Docela zřetelně to vypadá, že v tom bude sex.

Častěji sice selhávají chlapi, což je jasné, ale i ženušky někdy dávají k sobě nožičky předčasněji než je zdrávo a mnohdy dost zarputile. Tedy alespoň vlastním manželům.

Ve škole sice Joska nebyl žádný trhač dívčího prádla, ani později, pokud vím, nebyl vymetač dámských ložnic, – vypadal spíš jak „mladej starej“, jak říkala babička, ale celkově se jeví jako normální chlap.

Když on je to takový konspirátor, takže kdoví!?

Docela mu to mlžení jde, přestože u policie nebyl...nebyl? Oficiálně určitě ne.

Tak si holt to dětství probereme znova a k tomu pubertu, školy, lásky, vojnu, partnerský vztah, ...atd..

Pořadí je rutina, ale otázky musí obzvláště sedět. Jinak z toho zase vyklouzne. Ale že si vybral zrovna mě?

Úspěšný právník, dnes se nikde nic neutají; mě alespoň trochu zná, určitě si mě trochu i oklepl a s těmihle diskrétními záležitostmi se svěřovat úplně cizímu?

Třeba si i myslí, že všechno nemusí na sebe prozradit, že zkušený terapeut si leccos domyslí a třeba na něho bude „hodnější“, než kdosi neznámý?!

A když máme ten kapitalismus a soukromé ordinace, dokonce i psychologů, tak proč si nevybrat ?

Ono za sociku by se k psych - iatrovi, nebo -ologovi nešlo, - nějak se to vnímalo jako předsálí blázince.

Ale teď, když na to máš, tak se klidně vykašleš na pojišťovnu a v rámci absolutního, no dejme tomu že v dnešních poměrech spíše jen utajení, si můžeš i tak trochu diktovat.

Náš zákazník, náš pán.

Popsal toho dost, domácí úkol kvantitativně splnil dobře, ale – holt právník!

Slova, slova – někde chyběla, jinde nebyla ta pravá...

Jejda, tady se něco nesměle krčí!

Že to po 2. porodu začalo mezi nimi skřípat v intimní oblasti. Tak to jsme doma, jojo, to bude ono!

Že jsem to to při tom rychločtení přehlíd? No co, dvě holé věty!

Takže tohle budeme řešit mezi čtyřma očima; a pak možná šesti.

Jen jestli milostpaní bude souhlasit s manželskou terapií!?

I když se evidentně nejdříve s Plškem pohádali, nakonec mu doporučil mě.

Josku znám ze školy, Radima ..no co na tom, tak tedy mám krajany pohromadě.

Původně vypadalo, že v těch problémech si „jedou“ každý spíše sólo.

Ale v tom elaborátu se ukazuje, že si vjeli do vlasů, takže u obou toho asi bylo najednou trochu víc...

Rozhádání kamarádi..

Oni vlastně kamarádi dlouho nebyli, vždyť – alespoň co píše Joska, v bydlišti se mýjeli, z profesního hlediska stáli spíše proti sobě: Advokát a policajt.

Kamarády se stali, nebo spíš dobrými známými – v čemž se oba shodují, až při Radimově rozvodu. Pak tam začaly...

Co začaly, nikde nic, to by jsou jen moje domněnky. Oba tohle jaksi lehce přecházejí. Ale jo, začaly tam určitě jejich společné akce. Penízky je spojily.

A konflikt mezi nimi?

Při prvním sezení Joska uvedl, že ..“ještě k tomu všemu podraz od kamaráda“ a o jiném konfliktu nemluvil. A když to měl popsat v elaborátu, tak to je všechno víc než uhlazené – ba co víc... ale to je jedno, prostě informace na prd.

Tak takhle ne. Co a kolik vám toho chlapci zůstalo za drápy mě nezajímá, ale zajímá mě, kdo a co jste jeden druhému udělali! Jestli ještě na hraně - řekněme slušnosti, nebo za ní ..

I když by také nebylo na škodu vědět toho víc, každý jsme tak trochu – trochu víc drbný, jenže já si o tom mohu podrbat jen tak v sobě.

Jo pánové, chcete něco, ale já nejsem děd vševěd a navíc mám vlasy stříbrné a ne zlaté.

Snahu se dát psychicky i fyzicky do pořádku, nějak solidně urovnat vzájemné vztahy, chtějí společný a společně rozbitý hrnec zase nějak slepit.

Konflikt ale je jen částí časové posloupnosti, která se ale pěkně pokroutila jako ratan.

Takže nejdříve doplnit časovou posloupnost, a pak se uvidí!

Pánové jsou v balíku a člověk za pár šušní aby je tahal z maléru; až se z toho dostanou, si ani nevzdechnou a budou zase hrabat dál...

Co naplat, profesi jsem si vybral dobrovolně, tak bych se asi měl vykašlat na kdyby...

Je to s lidmi trápení, ale nějak mě to pořád baví – a k stáru už toho člověk zase tak moc nepotřebuje.

Dovolené u moře, chata na Vysočině, nová Fabie, děti úspěšné, manželka pohodová. Kdyby byla jako Marta - alespoň podle Joskových náznaků, tak bych asi takhle pohodový nebyl. To tedy určitě ne.

Ještě si přečtu dílo toho Plška a práce jim při prvním sezení vrátím; on ani ten Radim na sebe asi nic moc neřekne; podle toho, jak jsem do toho zběžně nakoukl. I elaborát má tenčí.

Ale přece jenom: Kantor – i když toho mnoho nenaučil - to vlastně nevím, spíš neodučil, tak asi v té škole to do nich řádně nalili...ano, koukám, že to má řád.

Rodinná anamnéza, pěkně zahrnul širší rodinou, hereze žádná, pak osobní anamnéza – profesní, sex, ...tady se lze ptát ..

Doplňující otázky jsou nabíledni; dá se čekat, že se nebude zdráhat...

Tak mám asi oči z Kašparový krávy, jak říkala babička. Kam jsem to koukal, že jsem to zpočátku neviděl? To už je dnes podruhé!

Docela to jde, ale vrátím mu to také a budeme si jen povídat.

Jak říkala kdysi sousedka – bejvalá bordelmamá – „jó paní, dycky jen disgrétně, dycky jen disgrétně!“

„Tak co jsi vyčetl v tom mém povídání?“ Hned po zběžném pozdravu, rádoby klidně, ze sebe vysoukal Josef.

„Něco ano, něco ne,“ odpovídám tajuplně.

„A toho „ne“ zas pro zkušeného terapeuta není tolik vid’?“ Snažil se ujistit Josef.

„Ba ne hochu, řekl bych, že toho je spíše více.“

A po chvilkové odmlce pokračuji: „I když mně může být leccos jasné – ale to jasné je trochu jiné než v soudní síni...Tam je přece otázka důkazů jaksi natvrdo, kdežto tady jde Pepo především o tebe, aby sis ujasnil to, co mně je jasné,- ale tobě to jasné není!“

Josef se téměř neznatelně začal ošívát. „Vždyť mně je vcelku všechno celkem jasné. Teď jde jen o tom, co ty s tím!“

„Já? Copak to je můj problém? Já ti mohu pomoci, ale dejchat za tebe nemůžu.“

„Jo tak ty myslíš, že je to třeba něco jako zpověď?“

„Třeba Pepo, třeba zpověď, jak chceš.“ A po nezbytné pauze pokračuji:

„Ale taková zpověď nemá smysl, pokud to neřekneš – jak se říká naplacato a budeš si něco nechávat pro sebe. Když mně oblbneš – jako že zas tak úplně to

nepůjde, to si piš – ale uvědom si, že především oblbuješ sebe! Někdo se z toho vypíše“ ...

„Jinej vykecá, vskočil mi do řeči klient.“

„Třeba.“

„Pepíku dáš si kafe?“

Rozpačitě se na mě podíval a přikývl.

„No tys minule sám říkal, že někdy ano, někdy ne, tak abych tě nenutil do kofeinu!“

„To víš že jo, - když mě podezříváš, že ti něco tajím, tak to si musím po té denní lopotě trochu udělat dobře!“

„Hele Pepo, v úvodu jsme si řekli pravidla té naší hry o lidské štěstí. Je tak?“

„No, jo.“

„A ty jsi s tím souhlasil, pravda?“

„Ano, ale...“

„Neříkám Pepo, že bys něco vědomě zakrýval. Ale nechceš – li o něčem hovořit, psát apod., tak to napiš, nebo řekni: Nechci o tom...“

„No ale já...“

Sundal jsem si brýle a „díky“ svému astigmatismu se nemusím dívat přímo na klienta a ten si vědom momentálního většího soukromí, se příliš nekontroluje. Přece jenom něco nechce, říkám si..ale na to jsem zvyklý.

„Víš, ono to Pepo skutečně nemusí být až tak záměrné; prostě mozek jen plní předchozí příkazy a ten tvůj nový příkaz prostě nerespektuje. Dlouho byl úkolován zcela jinak!“

„Jako v ututlávání?“

„Tak to třeba nazývájme ututláváním, když myslíš – no a pak mozek tu informaci, tolikrát schovávanou v mozkových závitech, zkrátka nechce pustit ven.“

A poodešel jsem, abych přinesl kávu a Pepa měl čas na rozmyšlení.

„Oslad' si, co hrdlo ráčí“ a zapálil jsem si čibuk.

Jakoby to byl povel po Josku, hned vytáhl tabatěrku.

„Tak co práce?“ Ptám se.

„Té je dost, asi podobně jako té tvojí,“ radostně přijal změnu tématu.

„Byl jsi teď někdy za Dušanem?“ Přerušuji chvilkové ticho.

„Ono se to tam už trochu usadilo, už to všechno běží, tak sem tam ještě nějakou práci potřebují.. abych nezapomněl, Dušan tě pozdravuje!“

„Díky a také mu prosím vyříd' pozdravení ode mne a ať se někdy staví!“

„A ta tvoje advokacie?“

„Kancelář jde pořád tím svým rytmem...“

„A obrázky?“

„To víš, teď už tam v podstatě nic není. I běžný, venkovský člověk se naučil znát cenu kulturních hodnot... teď tam jezdím spíš za synem.“

Pepa se najednou uklidnil, uvolnil – a rád trochu pochlubil.

„Rozsah synovy působnosti se rozšířil; už má stavebniny, uvažuje i o stavební firmě. Zájem o byty v regionu roste, kamarády má stavaře. I jednoho velmi dobrého architekta – ale no řekněme obchodně neprůbojného. Tak to dali kluci dohromady.“

„Dcera, ta se chová podle toho, jak přicházejí do její domácnosti podpůrné tintily...“

„Nebo nepřicházejí...“

„No jasně.“

„A milostpaní?“ Abych uzavřel malý rodinný kruh..vynechávám otázky na vnoučata – aby se to příliš nerozplizlo.

„Marta? Ta nějak člověče, jakoby obracela..ale to fakt až jindy. Taky si to musím sám trochu srovnat...“

„Ale ano, necháme to na jindy.“

„Hele Pepo, vzpomeneš si někdy na dětství?“

„Určitě - řekl bych že určitě častěji, než třeba před 20 lety. Především před svátky, Velikonocemi, Vánoce, narozeninami.“

„A co se ti tak před očima míhá?“

„To není vždycky stejné, to nakonec znáš, ale jsou to vesměs takové ty pohodové chvíle, kdy mně, nebo nám bylo fajn.“

„A máš jich hodně v záloze Pepo?“

„No, nějaké jsou, ale že bych z toho udělal román, to tedy ne.“

„A jakou máš nejstarší vzpomínku?“

„To člověče bylo ještě když jsme bydleli v obecnáku. Mně byly asi 3 roky a asi jsem marodil, byl jsem v postýlce, v pokoji, ale tak, aby na mě matka viděla při práci z kuchyně a tím pádem jsem i já viděl na ni, jak vaří.“

Trochu si poposedl a pokračoval:

„Na stěně, kam jsem dosáhl, byl pověšený posvěcený mateřídouškový věneček, asi z Božího těla. Zkrátka to pěkně vonělo - zejména, když jsem to těma dětskýma ručkama řádně promnul.“

„Takže tam byl...“

„Ano byl z tam z toho přímo nepořádek – na což matka v zápalu práce přišla, až když z věnečku zbyl jen ten korpus.“

„A taky delicti.“

„Jo, to taky.“

„No a co bylo, když na to matka přišla?“

„Řekl bych, že se chovala pedagogicky - tenkrát. Něco mně sice řekla, ale asi v klidu, zametla to a posunula postýlku z dosahu toho zbytku.“

„Ještě něco ti utkvělo v mysli z toho období?“

„Ale ano! My dostávali od příbuzných na dokrmení 1 – 2 husy, pro které otec udělal takové posady v kůlně. Těm husám se dělaly šišky, které se sušily na peci. Já to jednou zkusil ochutnat a nějak mně to zachutnalo a tak jsem z toho uždiboval.“

???

„A otec mi řekl, že když jím žrádlo pro husy, že se mně udělá časem takový zobák, jako mají ony.“

„A tys...“

„Já – tak jsem přestal.“

„Ale představ si hochu, že já, ve 3 letech – tedy šel mně na 4. rok, jsem ty husy krmil! Tak, jak jsem to viděl u našich.

Namočil jsem šišku, otevřel jim zobák, zastrčil jim tam šišku a posunul ukazováčkem do krku, který pak jsem oběma rukama jaksi důrazněji hladil od hlavy k tělu a tím i posunoval, až ta šiška zapadla, kam měla.“

„A to tě...“

„Jako myslíš nešťípla? Představ si že ne, ony ty husy to chtěly nakonec ode mne, vždycky se nějak přitočily – asi dětská ručička byla pro ně přijatelnější.“

„A co ještě se ti vybavuje Pepo?“

„Víc věcí, ale vím co myslíš, takových podstatnějších.“

„Ony jsou po tom čase v podstatě důležité všechny, ale co tě teď napadá?“

„Kromě těch příjemných chvil se občas objeví některé excesy.“

„Povídej!“

„To bylo myslím rok po válce. Matka mě chtěla mít jako princátka a taky mně podle toho strojila. Měli jsme jít někam na procházku a já dostal bílé punčocháče a něco světlého – nějaké bundičku k tomu – a poslala mě ven, že za chvíli za mnou přijde. Tak jsem šel za kluky, kteří skákali přes vyhaslé ohniště. No a několikrát jsem skončil jaksi v prostředku toho spáleniště.“

„Co na to matka?“

„Řvala člověče jak pomatená!“

„A to bývalo často?“

„Tenkrát málokdy, ještě snad jednou, když jsem namířil proud vody z natržené hadice do susedova bytu a pak ještě jednou, ale to na otce, kterému nešlo zatopit v ložnici, kde předtím povlékla čisté ložní prádlo.“

„Tatík si pomohl petrolejem, který potom zapříčinil, že všude bylo černo. I já jsem prý vypadal jako černošské dítě, i když jsem byl dost daleko od kamen. Ale kromě těch sazí, mně nic nebylo.“

„A otec?“

„Jako jak na to reagoval? To už si nepamatuji, jen matku mám dost živě před očima.“

„Nebo jsi spíš myslel, jak on řešil ty mé úlety?“ Registroval moje příkývnutí a pokračoval.

„Jak které: On byl vzteklý, ale spravedlivý.“

„Dostávalš od rodičů na zadek?“

„Od matky někdy, to už muselo být, ale od otce často.“

„Myslíš že i zbytečně?“

„To ne, ale jaksi nadměrně vzhledem k provinění. Bezdůvodně mě nikdy neřezal, ale řekl bych, že dával dobré 4 hrsti na dobrou váhu! Rákoska mně asi v 8 letech prosekla i kůži na zadku.“

„A co na to matka?“

„Snažila se ho mírnit.“

„Dařilo se jí to?“

„Někdy, ale většinou se pak hádali spolu.“

„Vadilo ti ještě něco na otci?“

„V té době to, že když jsme byli třeba na procházce a já jsem nerespektoval jeho příkaz, tak on mně nedal na místě. Většinou říkal: Já si tě doma vypůjčím!“

„A to..?“

„A to důsledně dodržoval, takže když jsme přišli za další 2-3 hodiny domů, přistoupil k exekuci.“

„A matka?“

„Ta se v těchto případech do toho nepletla. To je divné vid’?“

„Takže ty jsi Pepo třeba už pořádně nevěděl za co to vlastně dostáváš?“

„To ne, to on to otec řádně zopakoval, co jsem provedl a tedy za to teď budu pykat.“

„To až později jsem zjistil, že to tak nějak praktikoval i jeho táta.“

„To se Pepo dalo čekat.“

„Takže...“

„Takže to byla taková rigidní, ale to víš nejlíp ty, co to bylo za výchovu.“

„Zdá se Pepo, že za našich časů bylo často lepší tomu nechat volný průběh, dát jen mantinely a etické normy a sledovat a korigovat průběh...“

„Myslíš děti ulice?“

„No dnes už ne, dnes by je tam něco přejelo, někdo ukradl, zdrogoval, nebo znásilnil.“

„To ano, pokračoval Pepa, ale naše generace, nebo její část, - my jsme ještě pozůstatky prvorepublikové, ale spíše rakousko – uherské výchovy, se vším všudy.“

„Ale také to bylo dobré jako průprava pro sluhovství, dodávám.“

„No dnes se zase sebevědomím nešetří; dokonce si myslím, že některé školy to mají jako hlavní předmět.“

„Nás kdysi na právech učili, že okolí má značný vliv na vývoji člověka. Já jsem se vyvíjel na okraji města, kde sice byla krásná příroda, ale sám víš, jak to vypadalo těsně po válce. Zejména tzv. měšťáci žili postaru, ale přitom koukali, jak by se přitřeli k nové, dopředu se deroucí garnituře.“

„Počkej Pepo, to trochu uhýbáme od tématu!“

„Ne, pořád se ho držíme. Když se i kosteláci dávali do všelijakých organizací národní fronty, ale i do partaje, tak naši dávali - řekl bych docela okázale najevo svůj nesouhlas s režimem.“

„Jak to myslíš Pepo, jako že něco nahlas komentovali, nebo...“

„Nebo taky, ale nejdříve dění komentovali v okruhu těch lidí, kterým jako náplava věřili – spíš instinktivně.“

„To se ale nemuselo vyplatit!“

„To skutečně ne a fotřík měl značnou kliku. Plšek mně jednou řekl, že jak se probíral nějakým tím svazkem, že tam byly zprávy i o mém tátovi – a to od člověka, kterému táta téměř bezmezně věřil – od bývalého továrníka.“

???

„Ne, to nebyl ten, u kterého jsme nějaký čas bydleli.“

„Když už jsme u toho, tak jak to, že táta neměl nějaké větší problémy – ty ses o nějakých polízanicích nezmiňoval!?“

„Nevím, tak tohle už by byly dohady, ale možná proto, že byl invalidní, ale hlavně, že by jako důkaz museli použít vlastního agenta, co...“

„Nojo, jasně.“

„Ale chtěl jsem ti jen říct, že ten netradiční odpor spočíval hlavně ve strojení. Ale vždyť jsi je musel přece znát!“

„Ano Pepo, vzpomínám si především na Tvou matku – ale jo, i otce, tak pomalu, váhavě chodil.“

„No vidíš brachu, ještě ti paměť slouží!“

„No něco si jak vidíš matně pamatuji!“

„Ale abychom se vrátil k tomu, co jsi nedořekl; mluvil jsi o tom strojení.“

„Ale to jsme přece prožili i na vlastní kůži – my přece dávali najevo odpor štruksáky a džínami taky!?“ Neodpustil jsem si poznámku.

„No jo, ale ono v době tepláků a šátků chodit po městě tak, jak v té době snad ani nechodili do plesu, to nebylo zrovna přiměřené! Neberu nikomu, když se chce lišit, ale tohle bylo plané gesto.“

„To je jen seznámení s nejbližším prostředím, co mě mělo modelovat – které asi nějak zдалky jsi také vnímal. No a ještě těch pár syčáků v ulici, ti mne také modelovali.“

„Ale to ti tuším vaši záhy zatrhli ne?“

Pepa přisvědčil kývnutím a já „otočil list“.

„Chodil jsi Pepo do školky?“

„Nejdřív, když chodili vrstevníci, tak jsem chtěl, ale nechtěla matka. Pak chtěla matka, ale po zkušenosti 3 dnů na zkoušku, když jsem byl u tety, tak pak už jsem nechtěl já.“

??

„Já tam viděl jen kasárna!“

„Takže tě přešel humor.“

„Úplně, ale do školy jsem šel rád. Už proto, že budu mezi dětmi.“

„Ale když přijdeš jako jelimánek mezi děti, otrkané školkou, tak si to dovedeš představit, jak mohou být děti zlé, když mají příležitost si na někom smlsnout. Učení – to nebyl problém...ale problém byla ta matčina opičí péče! Děti se pak ze mě dělaly prču.

Dnes je dětem jedno, že jim někdo řekne mámin mazánek, nebo chcípáček, - jen když nemusí cvičit, zkrátka, když si prosadí svou.“

„Takže tebe to štvalo a tak jsi se pral?“

„Asi měl, ale já se prát neuměl a tak jsem se snažil vysvětlovat. Pochopitelně, marně. Takže nakonec k těm nějakým potyčkám došlo, ale že bych v nich vynikal, to ne.“ Přitom se lehce jakoby poškrábal na pravé tváři.

„Prospěch – většinou tak 1 – 2 dvojky. Jednou jsem měl 4 – z kreslení. „To jsou tenké čáry kolomazníku?“ (Ptal se mezi buráky a taháním za vlasy učitel) „A čímpak je tvůj otec?“

„Důchodce pravím.“

„Tak to mu děláš pěknou radost; co jsem ti navrhoval z kreslení?“

„Trojku.“

„Kdepák, tohle není na trojku, to je na čtyřku!“

„A měl jsem ji.“

„A kamarádi?“

„Docela mne zaujali ti před chvílí vzpomínání ludráci, třebaže spěli k tomu, co se později vyplnilo; řada z nich byla později trestána za nějaké výtržnosti atd..“
???

„Byli aspoň féroví. Tenkrát. Ono to má svůj zažitý scénář. Jak jde jen o 2 nebo 3 z chování, tak to ještě férovost funguje. Jak se pak jedná o 2 – 3 roky v kriminále, tak se to svaluje na ty druhé.“

„Co jsi dělával ve volném čase“, ptám se.

„Sport, taky se mně líbily holky, ale to víš, na malém městě se to neutají.“

„Co na tom, randili přece i jiní“, divím se.

„Nojo, ale vem v potaz moji matku.“

???

„Tak třeba: Když už mně bylo 17, tak jsem představil doma svoje děvče. Ona představila rodičům mě, tak se slušelo...“

Nojo, ale moje matka mě a otce pod nějakou záminkou pro něco poslala a milé děvy se vyptávala na její sexuální zkušenosti, jestli je ještě panna.

Když jsme s otcem přicházeli, já se divil, že holka kvapně odchází.

A co o mně, vlastním synovi jí napovídala!“

„A byla to pravda??“

„V jádru ano, ale když už jsme u toho - ona, jako matka, když mně začala dělat problémy v manželství, neustálým vyvoláváním rozbrojů mezi mnou a manželkou, tak jsem s ní přerušil kontakt. A ona si nelenila, přijela do Prahy a tam – to ještě bylo za hlubokého sociku, mě zostouzela u šéfa advokátní kanceláře!“

„To muselo být!“

„Bylo hochu, to si piš! Kolegové se tím bavili – naštěstí ji šéf vyhodil dřív, než na mně stačila nablít ještě větší špínu. To už na její výpovědi byla pravda minimální!“

„Pepo, ty tu mámu nenávidíš ještě po její smrti!“

„Hele, kdybych byl taková svině, tak ji nechám ať si po smrti otce dělá co chce. Ale já ji jezdil uklízet, přitom jsem musel poslouchat ty její obsedantní žvejky a příběhy již tisíckrát vyslechnuté!“

„Ty ses Pepo ale rozohnil!“

„Jo, rozohnil, protože si každý říkal: Paní Šulcová, taková hodná paní a von ten její syn, když ho tak vypiplala, tak teď na ni kašle, ani si ji nevezme s sebou do Prahy; chudák ženská! Taková hodná, starostlivá a paní a takhle dopadla! Ty vole, to já nemůžu přijít do pekla, protože očistec jsem měl už tady, na zemi! Rady, porady, pořád dotazy, věčný zpochybňování jestli to či ono nezvořu, jestli umím řídit auto, že ten a ten je už docent a já ne.. pokračovalo to furt...vona mně nebyla mámou, vona mně byla rovnou tchýní!“

„A že mně napekla pro rodinu (řízky pro celý regiment) a já - zpočátku ze slušnosti jsem to bral, i když jsem se zdráhal. Nakonec tedy žejo, co ona by s tím dělala, když byla sama?!“

„Pomalů a postupně je jedla, - ledničku snad měla ne?“ Nějak jsem to nevydržel a „smočil si hubu“.

Ale Pepa pokračoval: „Příště, při příjezdu, mně vyčetla: „Já ti napekla řízky, bábovku, dětem poslal mlsy a ty neumíš ani přijet jak jsi slíbil!“

Ale mamí, já ti pak volal, že jsem služebně na Moravě.

Ve sklípku žejo? Vostatní tady maj návštěvy každéj tejdě – děti s celejma rodinama (ve vzteku zapoměla mluvit spisovně, což jinak ráda), ještě svejma rodičům přilepšujou!“

„Tak jí jednou ujely nervy,“ povídám jakoby nevěřicně.

„Ale kdepák, to bylo pořád. I když jsem přijel v dohodnutém termínu, stejně měla připomínku, že jsem klidně mohl přijet o týden dříve!“

A neopoměla dodávat“

„Já ti tadyhle dávám a ty ani nemůžeš přijet! Já ti říkala – a to nemůžeš zapřít, já ti říkala, neber si Martu! Vona je taková nevděčná. Holej zadek měla, když ste se brali. Ta tě proti mně poňouká, žejo, tak aspoň mámě řekni pravdu! Děti taky navádí, aby za mnou nejezdily, žejo? To já, když...“

„Poslední správdlivá, hystriónka a já nevím co ještě.. to si vlastně úsudek uděláš sám. Mám kamaráda, který toho byl často svědkem.“ „Vím, že když náhodou přijde řeč na mě a lidi mu říkají, že jsem byl nevděčný atd...tak spustí: Všechno je jinak paní, já o tom vím svoje, ale o mrtvejch a nadřízenejch jen to nejlepší!“ Ví, že umanutejm je těžký něco vyvracet!“

„Hlavně nic špatného o nadřízených, mrtví ti už neublíží“ povídám a ptám se:

„Takže tam ani moc nejezdíš?“

„Jenom k tomu kamarádovi, ve městě se příliš nezdržuji.“

„Nepřeháníš to?“

„Ale ne, nějak mě to tam netáhne – a proč bych si měl na stará kolena dělat násilí?“

„Ale teď pravdu Pepo: Když ti umřela matka, tak...“

„Tak to ti mohu říct,- ulevilo se mně. Když celý život děláš všechno blbě a jen ona ví, jak to mělo být správně, všechny tvé úspěchy zpochybňuje, nebo bagatelizuje...“

„Stará paní Pepo!“

„Ale hochu, tohle bylo od puberty furt!“

„Ale matce jsi dosloužil...“

„Díky kamarádovi; s ním jsem pak večer šel na pivo. Po službě staré osobě, jak jsem si to v duchu sesumíroval – víš, to nebyla moje matka, to byla jen stará paní, které je potřeba pomoci - jinak bych to nepřežil.“

„To sis Pepo vymyslel docela dobře, aby sis uchoval duševní zdraví!“

„Víš, já ji nenáviděl – jako puberták; pak to na čas polevilo, ale jak začala vrtat do mé rodiny a pak ještě to přenesla na pracoviště, tak bych ji nejraději něčím praštil.“

Pak, když jsem se během advokátní praxe sešel s různými osudy, začal jsem o tom uvažovat trochu jinak.

Prostě se včas nedostala k Chocholouškovi a tak já jsem ten samaritán, co ji pomůže. Ale většině lidí bych to stejně nevysvětlil, tak i proto poslední roky jezdím do rodiště jen občas, hlavně k tomu kámošovi.“

„A tys ji nedělal nějaké naschvály?“

„Ivoši, představ si, že jako mstu ne. Já – co bych zato dal, aby byla pro mě mámou a ne tchýní už od puberty. Jenže ona pořád vyhrocovala situace a já ... já ji občas něčím tnul.“

„No to snad Josko!?“

„Slovem hochu, já vím, ty sis myslel, že snad pohrabáčem?“

„Ne, řekl jsem jí, že ona nic nedokázala, tak teď chce ode mne nemožné..“

„Ale tos někde slyšel ne?“

„Nevím, nepamatuji si, ale když pořád říkala, co mohla, ale kvůli tátovi, nebo mně, nebo celé rodině to neudělala, tak jsem ji přestal věřit.“

Tázavě jsem se na Pepu podíval, ale nic jsem neříkal, abych ho nevyrušil.

„To jsou ty stejný, nebo podobný kecy, jak se vychloubaj strejci v hospodě:

„Kdybysem chtěl, tak sem mistrem světa, ale já na to seru, mně stačí bejt 12. v okrese.“

„Mě furt masírovala, že musím to či ono, že to tak má bejt – ale vona to byla jen přiblblá fasáda podle Gutha – Jarkovského“ (kterého konec konců měl i T.G.M. plné zuby).

„No a když se tímhle máš řídit v době, kdy se „staví hráz proti imperialismu“, když to je fakticky přežití, když to neuplatníš teď, ani nevidíš možnost to uplatnit v daleké budoucnosti? Tak jen se sebe děláš blbce!“
???

„Tím, že tu hru přijmeš, i tím, že ji nepřijmeš – nemáš na výběr!
Když ji přijmeš, tak třeba mému věku nepřiměřeným slovníkem, reakcemi atd., prostě seš mimo mísu starej – mladej.

Když to nepřijmeš, tak zase ze vzdoru uděláš jiný hovadiny.

Víš přece, jak ve starých filmech znázorňovali ty zkostnatělé staré panny?

No ona asi jí byla dlouho, pak když k tomu čichla, tak fotr onemocněl a bylo po radovánkách. A robertky nebyly ...“

„To bys už snad Josefe nemusel?“

„Asi ne, ale člověče, napadlo mě, že ona se za ten svůj osud mstila - tedy jen tam, kam dosáhla a kde to neohrožovalo její pověst.

Tak nějak zákeřně, ale s takovým bludem, že to je pro dobro věci, že to dělá pro lidi. S tímhle zdůvodněním si přece nemusela dělat výčitky.

Pak jsem si přečetl pár knížek od renomovaných psychologů a pozvolna jsem se v tom začal vyznávat.

Pochopil jsem, ale že bych jí odpustil, to nakonec vidíš sám, že ne.

Ona totiž byla sobecká a takovej zábukář od dětství – pořád a ve všem se schovávala za někoho. Do všeho kecat, to jo, ale jen nemít zodpovědnost.

Nebo něco rozmíchat a jít od toho a jen z povzdálí sledovat..a pak říkat.. já to věděla – ale stejně nepochopím, proč se ty lidi k sobě nechovají slušněji...“

„Pokud to všechno z její strany bylo namířeno jenom na mě, tak – sice to od mámy bolí, ale to bych zkoušel, ale že štvála moje děti proti nám, zejména proti ženě, to už je silný kafe. To nejenže nepřispělo k rodinné pohodě, a i když nejsem žádný pedagog, tak mně bylo jasné, že na výchově dětí, fungující rodině musí mít podíl i prarodiče.

„Však ony vám to děti vrátí“ - to byl její největší zločin, že když nemohla sama, tak připravovala „časovanou bombu“ - rozeštvávala rodinu.

Ona dokonce štvála sestry mezi sebou.

Jenže ty se domluvily a už s ní nechtěly nic mít.“

„To, že k nim děti později nechtěly jezdit, to nebyla naše agitace, to vyplynulo z jejího vyzvídání, co se děje v našem domácím prostředí a neustálého zdůrazňování našich – tedy zejména manželčiných nedostatků.

I když jsem si nedělal žádné iluze o matčiných pozitivních vlivech, tak jsem předpokládal, že alespoň ke stáru najde tolik soudnosti, že si bude věnovat vnoučatům a nebude rýt do naší rodiny.“

„Co se v mládí naučíš, k stáru jako když najdeš – návyky jsou návyky“, povídám.

A Pepa pokračoval:

„Co se v mládí naučíš, k stáru zapomeneš, ale abych nezapomněl - možná hloupost, ale charakterizuje to její myšlení. Když malé, sotva mluvící děti jí řekly „babičko“, tak jim na to sdělila, že není žádná babička.“

??? „To snad ne, opravdu Pepo?“

„Děti z toho měly pocit, že je cizí, což chováním dotvrzovala a samozřejmě nám to řekly.

Zeptal jsem se matky přímo, ale ona to vehementně popřela.

Pak mě při jedné návštěvě zastavila sousedka a při hovoru se o tom sama zmínila a divila se, na co si to matka hraje.

Tak jsem se jí zeptal znova a ona pak řekla, že se necítí tak stará, aby se jí říkalo babičko.“

„A kolik jí bylo v té době let?“

„To už by mohla být i prababičkou, nějak kolem 64.“

Nedalo mně to a zeptal jsem se: „Jak dalece myslíš, že tě tohle všechno poznamenalo? Řekněme od puberty do současnosti?“

Pepa se chvíli zamyslel a pak pomalu začal uvažovat nahlas:

„Víš, ještě dřív, před tou pubertou, pořád mně nutila, abych věřil v Ježíška. Byl jsem poslední ve třídě, který se dostal k tomu - tomu nevěřit. Nevím přesně, asi v 8 nebo 9 letech.

Dovedeš si představit, za jakého mě měli vola. Když jsem jí to řekl, řekněme spíše vyčetl, tak se na mě obořila, že mně chtěla prodloužit dětství.

A tam asi byla moje první tichá vzpoura. Začal jsem bedlivěji pozorovat domácí cvrkot, dávat si pozor na pusu.“

„A taky i lhát?“

„No nejdřív spíš se vyhýbat tématům, která by mohla zneužít a jasně, postupně i lhát.

Ona totiž, čím byla starší, tak dělala čím dál delší mravokárné přednášky. Byla to kolikrát pustá fantasmagorie, ale já jí už nevěřil nic, já už byl podezřívavý – někdy pravda i ke své škodě. On často bývá mezi škvárem i nějaký démant!“

„Ale měl jsi snad někoho, komu ses svěřoval ne? Tohle všechno nelze dusit jen v sobě?“

„Ono se to nedá říkat ani kamarádům. Zkusil jsem to – asi znáš Jirku Fáberu...“
Přikývl jsem..

„Tak jeho máma o tom dala řeč s mou matkou a byl oheň na střeše. Matka byla mistr v retušování, tedy mlžení – Fáberovou se snažila přesvědčit, že lžu a že mě přeskočilo.

Fáberka ale naštěstí nebyla blbá a záhy pochopila, která bije.“

„Nebo třeba, když něco evidentně zvorala, – a to jsem zažil během těch let mnohokrát, tak ona – když už nevěděla kudy kam, tak přišlo na řadu: Ale já jsem to přece vždycky myslela dobře.“

Udělal jsem takovou jemně nevěřící grimasu...

„Pak 2 hodinové povídání, do kterého zapletla všechno možné a nakonec zdůvodňovala úplně něco jiného, než co bylo předmětem sporu.“

???

„Vzala to od Adama, pěkně od nás do Budějovic přes Košice. A v cílové stanici hovořila úplně o něčem jiném. A přitom chtěla, aby jí druhá strana potvrdila že pochopila, nebo prostě souhlasila s jejím názorem. Řeknu ti, úplně na palici.“

„A jak jsi tohle řešil?“

„Jak? Sportem a snažil jsem se být doma co nejméně.

Na střední škole jsem si pořídil mopedu, jezdil jsem s kámoši po okolí.

Peníze jsem si našetřil, - chodil jsem po škole vykládat vagóny, takže jsem měl na tehdejší dobu – na konci 50.let třetinu, čtvrtinu, nebo i polovinu matčina měsíčního platu. Pravda, byly v tom i některé soboty a neděle.“

„Ale to jsi musel chodit ze školy pozdě domů a v sobotu a neděli se z domu nějak dostat ne?“

„Nejdříve mě nechtěla pouštět, ale otec, který byl zvyklý z domu na práci při studiu, ji přemluvil.“

Promnul si čelo a pokračoval:

„V té době jsme si s tátou začali trochu víc rozumět a pak, když jsem odcházel na vysokou, mně řekl: Dobře děláš, že jdeš z baráku, tady to je blázinec; já to holt už nějak musím vydržet, když jsem nedokázal včas zmizet.“

„Tohle člověče muselo poměrně dost poznamenat; třeba k celkovému vztahu k životu!“

„Jo, to ano. Jak jinak? Třeba k ženám. Sám víš, že nejsem žádný balič; ne že bych se přímo nechal balit ženskými, ale musím mít jistotu, že to druhá strana myslí také skutečně vážně.“

„Bál by ses odmítnutí?!“

„Bál – bojím dodnes a nejen u ženských, obecně!“

„A jak - pokud mně to chceš sdělit, jak jsi to měl a máš se sexem?“

„První, to mně nebylo ještě 18, na horách.

Já, když mě naši nechtěli někam pustit – tedy většinou jen matka, tak jsem jí neustále omílal totéž: že si to platím ze svého.

Na horách jsem se seznámil s jednou, co utekla z domu, chodila do práce a studovala při zaměstnání. Byla o rok starší a nějak to přišlo samo.“

„A hned to - vyšlo?“

„Erekcce ano, ejakulace předčasná; poprvé to bylo takové rychlé, ale záhy jsme to doladili.

Na VŠ jsem měl...to mě skutečně sbalila manželka námořníka. Ne říčního, ale zaoceánského, co bývají několik měsíců na moři.“

„Jenže pak zase několik měsíců jsou doma že ano Pepo!?“

„To ano, to už se nějak udělalo, abychom se alespoň jednou týdně viděli. Vždyť ten její také musel za kamarády do hospody atd.!

Dost dlouho – asi 3 roky to fungovalo. Pak jsem byl rád, že umím tak rychle utíkat. Manžel se vrátil nečekaně a já taky na nic nečekal. Pak jsme to spolu ještě chvíli táhli o pár let později, když jsem se vrátil do Prahy už jako advokát.“

„A mezi tím? Přeci jsi nežil v celibátu?“

„To ne, ale ty lásky trvaly půl roku, maximálně rok.“

„A tvoje manželka byla kolikátou ženou?“

„Asi 6., nebo 7.“

Hm.

„Hm je málo, nebo co si o tom myslíš Ivoši?“

„Sice jsi nebyl žádný proudník, ale ani žádný jelimánek!“

„Když to říkáš ty!“

„A s manželkou?“

„No ta byla ostýchavá, taková, co dává naději a vzápětí se stáhne. To mně imponovalo a po těch některých divoškách – i když i ona se dokázala rozparádit; to ale trvalo jen do narození dětí.

Ale zpočátku dávala naději na poklidný rodinný život. To ještě nešla po kariéře, řekl bych, že si mateřství užívala.

Zpočátku jsme se milovali denně, pak tak 3-4x do týdne, ale po prvním porodu už ráda pauzovala, po druhém to bylo – no pomalu, abych o to žádonil.“

„Tak sis našel nějakou?“

„Přišlo to taky samo; její manžel se také časem vybarvil v jiném světle. Původně pozorný, veselý, společenský, i tak se ale držel doma, jak se říká.

Pak začal pít s partou, byl dost hrubý a záhy odpadl – tedy ne v pití, to dokončil až do prochlazených jater, ale v posteli.“

„Ale tys ho Pepo začal nějak napodobovat, alespoň v tom pití! Někdy jsem tě zasáhl, že mlčíš?“

„Tak daleko jsem se nedostal!“

„Zaplat' pánbůh, ale zase od toho tak daleko nejsi!“

„Když to říkáš!?“

„Ale k tomu vztahu Pepo!“

„Našli jsme se při jednom školení v Krkonoších, taková jiskérka čiperka a pak jsme se scházeli.“

„Podrobnosti nemusíš sdělovat, ale zajímalo by mě, co na to Marta? Ženy přece mají čich na to, když...“

„Tím, že o sex přestala mít zájem, tak asi – no něco tušit mohla, ale já jsem ji k tomu nedával příčinu.“

„Ty jsi takový konspirátor.“

„To jsem musel i vůči matce, tak už to nebyl takový problém.“

„Přišla na to Marta vůbec?“

„Sama ne, ale znáš to. Nějaká by tě chtěla, ty ji ne a ona najednou sežene kompromitující materiál.“

???

„Prostě a sprostě ti otevře soukromý dopis, psaný ženskou rukou. A v tom dopise zrovna ta dotyčná psala změnu kontaktu do zaměstnání. Pak už to není tak těžké zjistit jméno, příjmení atd..“

„Ta neuspokojená byla předpokládám tvá sekretářka?“

„Moje ne, ale tehdejšího šéfa a rozdělovala korespondenci. Stačilo o den pozdržet dopis, v klidu rozlepit, přečíst, zalepit a dát na to správné místo. Potom zavolala domů a své poznatky sdělila; nikoli mé ženě – ta nebyla právě doma, ale dceři.

Ta s oznámením matce otálela, ale mezi tím, když se nic nedělo, já chodil v pohodě dál do práce, tak dotyčná poslala anonym přímo Martě. Pak se matka s dcerou nějak vzájemně informovaly a dohodly se, že budou mlčet.“

„Jak dlouho?“

„Asi – no skoro rok.“

„Tak dlouho to držet v sobě, to jsem snad ještě za svou praxi nezažil a pokračoval jsem: Ale pak tedy musela následovat pořádná diskuse?!“

„To ano. Představ si, že pořád něco cítíš ve vzduchu a pořád to je tíživější. Nic se jakoby neděje, ale v duchu si říkáš, že ses v té hierarchii propadl až za psa.“

???

„Pak kvůli úplně jiné záležitosti dojde ke výměně názorů, která se změní v hádku a milostpaní ti řekne: Tak si běž za tou svou Jitkou Vaňousovou do Vysočan a ty koukáš jak tele.“

„To se nedivím, ale co ta sekretářka?“

„Já nemlčel, - ona nejdřív zapírala, ale šéfa to pěkně dohřálo a tak ji šlapal na paty, až raději odešla.“

„Bodejt' ne, co kdyby to někdy udělala i jemu?!“

„Jéžiš, už je půl čtvrté, já musím být za chvíli...“

„Dobře Pepíku...“

„Nějak jsi se zadumal,“ sykl ve spěchu Pepa.

„Nezapomeň tady ten elaborát, ale nemusíš ho hned ničit. Co kdyby ses z těch problémů vypsal?“ Jen tak letmo jsem opáčil.

„Já nejsem žádný spisovatel!“

„Čeština ti problémy nedělá, analyticko – syntetické a vyjadřovací schopnosti máš na vysoké úrovni; vymysli si to nějak, vždyť to nemusí být „ich“, udělej z toho děj!“

„Hele, teď píše kde kdo a spíš už dnes vyčnívá, kdo knížku nenapsal, než kdo ji napsal a ...“

„Vždyť to nemusíš ani zveřejňovat, nemusíš vůbec nic, ale taky můžeš, to už je na tobě! Ty můžeš psát i do „trezoru“, určitě to bude mít svou hodnotu, každopádně pro tebe – terapeutickou. To bude zpověď na papír, určitě se ti uleví“ snažím se ho povzbudit.

„Tak jo, pouvažuji o tom - a kdy že příště?“

„Víš co, spěcháš, tak zavolej, doladíme to po telefonu!“
A zmizel.

Hm, tak nějak se to sezení na jednu stranu rozplizlo, ale materiálů z toho je dost – a spontánních, takže co mně vlastně ten chlap tají, když tohle dokáže rozbalit bez okolků?

Nějak mi to nejde...

Najednou mně v uších zazněl hlásek – tehdy asi 3leté vnučky: „Dědouši a to nejde, aby to šlo?“

Setkání – po tom „zahřívacím sezení“ s Mgr, Radimem PLŠKEM bylo spíše „ořukávací“.

Už asi jen odvar původního štramáka a policejního Einsteina. Sice statný víc než padesátník, evidentně dříve energický, - s takovým tím pozůstatkem rázných, přitom úsporných pohybů, jakoby nezúčastněným, ale přitom velmi pátravým pohledem rádoby nikam, zvyklý systematicky uvažovat.

Během setkání uvedl, že má odslouženo víc jak 25 let u policie, že přežil několik čistek, ale tu poslední ví, že by nepřežil, tak odešel sám.

Zkoušel to u bezpečnostní agentury, ale „to nešlo sloužit s bývalými kriminálníky a všelijakými světskými figurkami.

Nějaký čas učil na základní a poté i střední škole. Od jeho školní docházky se školství natolik změnilo, že se nedokázal přizpůsobit době – sám to nazval „soumrakem pedagogiky“.

Potom byl krátce zaměstnán v jedné vzdělávací agentuře, pak nákupčí ve velkoskladu potravin.

Několik let měl s Pepou firmu „Archivy“ (skladovací prostory pro materiály firem v likvidaci), což oba nikterak nezatěžovalo na úkor jejich hlavního zaměstnání, ale postupně to komíralo a stále komírá i při nynějším zaměstnání referenta jedné developerské firmy.

Domácí situaci vnímá jako předzvěst rozvodu.

K elaborátu se stavěl pozitivně, „Skálovskou školu“ znal a uznával. Nakonec jsme se domluvili, že si budeme povídat.

Další sezení bylo docela příjemné, ptal jsem se ho na různé záležitosti a vztahy – všechno bylo tak nějak v rámci širší normy. Někaká ta traumata zažil každý, ale pořád jsem se příliš nedokázal orientovat v tom jeho osobním životě.

Na jednu stranu měl ten člověk šmrnc, ale bylo tam v podtextu vždycky něco zkostnatělého.

„Podle toho, co jste mi řekl pane magistře, jste se zaměřil na práci, v níž jste měl řadu let nesporně dobré, nebo až vynikající výsledky. Chápu, že po změně politické situace jste byl v nejistotě a také evidentně i nadřizenými opomíjen.

Jak jste mně uvedl v písemném vyjádření, neměl jste užší, řekněme kamarádské vztahy s kolegy, spíše jste kamarádil s lidmi, kteří, jak se říká, nebyli od fochu.“
„To ano, protože tahle pracovní kamarádství jsou zavazující a těžko pak můžete někomu něco vytknout...“

„Ano, to docela dobře chápu, zejména, když jak to tak vidím, jste nebyl žádný politický horlivec, řadu tehdejších problémů jste vnímal dosti kriticky....ale přece jenom kamarádství z dětství přetrvávají, nebo se na ně dá dobře navázat v pozdějším období. Udržujete s někým z těch let hlubší kontakt?“

„Ale ano doktore, s několika, ale úzké vztahy? Snad jen s o rok starším, se kterým jsme se nejdřív dlouho neměli příliš v lásce, ale skamarádili jsme se nějak ke konci základní školy.“

???

„On to také neměl lehké – táta Němec, invalida, takže nenarukoval, máma po tátovi židovka ze Slovenska, kdekdo si o něho otřel hubu.

Já, jak jsem byl v tom sportovním laufu, tak si na mě nikdo netroufl a nebyl problém se ho zastat.“

„A jezdíte někdy na srazy ze základní či střední školy?“

„Na srazy ze základní školy ano, docela to jsou příjemná setkání. Spolužáci ze základky ani tak moc nedávali najevo změnu poměrů, někteří začali podnikat – někteří z nich sice měli plnou pusku kapitalismu - jak se peníze válejí na ulici, jen je potřeba nebýt líný a zvednout je – ale nějaké invektivy přímo vůči mně snad ani nepadly.“

„Ale při setkání středoškoláků to asi bylo trochu jiné, že?“

„Víte, ono to bylo dáno i tím, že zrovna v té třídě na SVVŠ, kterou jsem navštěvoval, zdaleka nepanovaly tak přátelské poměry jako v základní škole. Dnes kdekdo říká, že je, nebo že byl rebel.

Já jím byl a často vůči učitelům i několika načančným slečinkám, které měly plná ústa socialismu, budování a kádrování spolužáků v rámci ČSM.

Ostatní ve třídě vesměs jejich svazácké nadšení nesdíleli, ale navenek byli zdrženliví. Ona to ale byla spíše osobní rovina...“

???

„No já v tom viděl prospěchařinu, podobně jako ostatní, ale já jim to řekl do očí. A to se nezapomíná!“

„Ale to jste pane magistře přece v těch letech už mohl vědět ne?“

„Věděl pane doktore...“

„Takže frajeřina?“

„Určitě také, ale hlavně jistota, že i kdyby mě ze školy nějakým způsobem vystrnadili, tak se buď chytím na 2 dalších, které byly v okruhu 20 km. Ať už v denním, nebo večerném studiu.“

„A peníze jste si byl schopen vydělat?“

„Ano, tenkrát spíše chyběly pracovní síly, takže jsem si to povídání mohl dovolit – alespoň z existenčního hlediska.“

„Oni vás pane magistře vždycky zvali na setkání?“

„To ano, zvou jak ze základky, tak i ze střední.
Se spolužáky ze základní školy se vídám skutečně rád.“

„Víte doktore, ony ty největší prosocialistické živly ze střední školy se po roce 89 náhle daly na podnikání, což zdůvodňovaly ústy jedné agilní dámy, „že podnikání není vlastně vykořisťování, jak se původně domnívala, ale poskytování pracovních příležitostí jiným, v podstatě těm méně schopným.“

„K té dámě se přidali i ostatní zbohatlíci, především ty největší, nejurputnější svazačky nějak více či méně se stále divily, jak já jsem v socialismu mohl dělat policajta a jak s tím cejchem ho mohu dělat dál.“

„No a co vy nato?“

„Co bych doktore? Má cenu vysvětlovat něco lidem, kteří jen koukají, odkud vítr fouká a podle toho jsou zarytými zastánci idejí právě foukajícího větru?“

„Ale vy podle toho, co je mně zatím známo, jste v životě tápal také!?“

„Ale jo, to nepopírám, ale něco jiného je tápat a něco jiného dělat čistě z prospěchu – i když ono se to mnohdy dost dobře nedá od sebe oddělit.“

„Právě!!“

„Prostě nemám chuť komukoli něco vysvětlovat ze své minulosti – akorát vám doktore, ale to je jiná situace.“

„Takže,“ ale než jsem stačil pokračovat, Plšek se začal ubírat cestou svých vzpomínek.

„Víte doktore, tohle vám musím říct: Z naší třídy – na základce, máme jen 2 vysokou školu.

Ten druhý je ekonom a nějakou dobu jsme se neviděli – přestěhoval se do Brna. Občasná korespondence toho moc neřekne, a to řešíme především na setkáních. No a na tom posledním jsem si zamluvil pokoj v hotelu a počítal jsem s tím, že druhý den se bude pokračovat v užším kruhu, nebo třeba s kamarádem – ale ten musel náhle odjet.

Víte, my jsme se opravdu jako třída za těch 9 let dali natolik dohromady, že ta atmosféra se do dnešních dnů příliš nezměnila.

Zato někteří v manželství takovou pohodu nemají.

To jeden spolužák – Jarda, ten se nedávno oženil potřetí. Nynější tchyně je o 3 roky mladší než on.

Ale abych moc neodbočoval:“

„Začala i docházet i Jitka, jak jsme měli spolu problémy s „milostnými dopisy“ na 1. stupni.“

„My jsme se potom ve škole spíše míjeli a na sraz přišla tuším podruhé; poprvé si pro ni manžel přijel asi po nějakých 3 hodinách. Ale na tomhle srazu, po 40 letech...jsme se domluvili.

Ano, dokonce se mně omluvila, že vystoupila proti mně, ačkoli se jí ty naše procházky líbily.“

„Tak koukám pane magistře...“

„Koukáte dobře, tak po takové době jsme se to snažili nějak dohonit.“
???

„Nejdříve jsem povídal s tím kamarádem, nyní žijícím v Brně, ale pak jsme s tou mou první láskou tancovali, popíjelo se, tak jak to bývá. Protože měla manžela na cestách, děti „již z baráku“, tchyni s tchánem na místním hřbitově...“

„Tak se naskytá otázka, co s načatým večerem...“ přerušil jsem pauzu, „tak jste ji pozval na pokoj.“

„Ne, pozvala se tam sama.“
???

„Já už byl na sešupu a nakráplé sebevědomí jsem si nepotřeboval léčit těmito zážitky...“

„Ale matka příroda byla silnější, že? A jaké jste měl z toho pocity?“

„Víte, zpočátku trochu rozpačité, ale pak jsme měli co dělat, abychom v pozdějším ránu to nějak diskrétně zvládli s jejím odchodem.“

„Ale co to ve vás zanechalo?“

„Oba zřejmě na to setkání ani po letech nezapomeneme, to asi ne. Bylo to opravdu moc hezké, ale s jakou perspektivou? Mailového dopisování – i když příjemného.

Ono se z tohohle, i když krásného, ale jaksi ze životního kontextu vytrženého zážitku nedají dělat nějaké závěry.

Ale myslím, že v každodenním životě by to stejně nehrálo; ona už má svůj životní styl, své stereotypy, já svoje - a držet to jen díky občasným schůzkám? A rozvést ji manželství, když jak říkaly naše babičky: „On slepovanej hrnec nikdy tak dobře nedrží jako ten původní.“

„Určitě se ale budete těšit na další sraz.“

„Určitě, ale to bude muset být ten její žárlivec hodně daleko mimo domov. A navíc – pokud ona přijde a bude to bude chtít zopakovat!“

Tak tady jsem se toho dověděl značně méně než od Pepy a docela jsem měl obavy, že se k tomu jádru pudla budu jen těžko dostávat. Pokračovat v dolování informací v tom jalovém odpoledni nemělo už cenu. Plšek se rozkecal a já do toho nedokázal nějak vhodně vstupovat.

Na závěr sezení jsme si domluvili další termín a s pocity koloniálními, jak říkal Horníček – tedy smíšenými, jsem očekával příští sezení.

Přišel téměř na vteřinu přesně. Profesionála nezapřel, navenek klidný. „Dobré odpoledne pane doktore!“ Zaznělo při prvním kroku do místnosti.

Jenomže já jsem také profesionál a tak mně holt neunikly drobnosti, prozrazující napětí.

„Dobré odpoledne i vám, pane magistře, udělejte si pohodlí, sedněte, kde vám libo – dáte si kávu, čaj, minerálku?“

„Kafíčko, mohu – li prosit a trochu minerálky.“

Nechal jsem klienta, aby se usadil a odešel jsem vedle, do kuchyňky připravit žádané.

„Jak se vám v tom lijáku jelo a podařilo zaparkovat? Jste alespoň někde poblíž?“ Ptám se, abych přerušil rozpačitou pauzu. (V duchu si říkám: Teď už to je zřejmě jedno, ale papíry mu v klidu nechali i v tu kritickou dobu!?)

„Děkuji za zeptání pane doktore, jelo se mně jako vždycky v tuhle dobu, tedy spíš popojížděním, než plynule – ale to vy znáte také, ale představte si, zaparkoval jsem akorát před vchodem. Právě totiž jeden človíček odjížděl, takže blíž, než se podařilo vám.“

„Jak to víte?“

„Pane doktore, policajt – i když jen bývalý, si oklepne všechno! Přiznávám, je to profesní deformace a měl bych ji asi dostat do přijatelnějších mezí. Faktem ale je, že se ty „návyky – zlozvyky“ ledaskdy hodí.“

Poté, co jsme se usadili, mě sice svrběla ruka na fajfku, ale protože Plšek nekouří, svědění jsem nechal zajít.

„Pane magistře, poměrně stručně a jasně jste napsal větší část elaborátu, minule jsme si trochu popovídali, takže mně zbývá ještě něco doplnit, abychom mohli pokračovat ve společném úsilí.“

„Beze všeho pane doktore, ptejte se, já nemíním nic zastírat a protože oba víme, co je služební, resp. lékařské tajemství - nás to ještě řádně naučili ctít - tak proč ne.“

Pokýval jsem hlavou a jen tak zběžně dodal, že lékař sice nejsem, ale léta jsem ve zdravotnictví pracoval..

„Nejste, ale jako klinický psycholog skoro jako byste byl“, doplnil Plšek.

Už abychom pokročili, říkám si v duchu, ale nahlas prohlašuji:

„Pane magistře, jak bylo pro vás těžké se přeorientovat na tzv. civilní život? Po letech – a o tom jsem skutečně přesvědčený, po těch letech usilovné, soustavné a také úspěšné práce – ale ve zcela jiném prostředí?“

„To je pane doktore asi jeden z hlavních, ne-li hlavní můj problém. Já jsem té policajtské práci dal opravdu všechno. Dal jsem jí i to, co mně vlastně ani nenáleželo, dal jsem i část své rodiny.“

„To ale dávají i herci, lékaři, skoro všichni ve službách!?“

„Na jednu stranu máte pravdu, ale přece jenom v té policajtské branži je to trochu jiné. Tady se celý život pohybujete v negativním poli lumpů, potencionálních kriminálních – musíte být, jak se říká, furt ve střehu; a ve službě jste pořád.

Nechci snižovat práci druhých, ale časy staré Čtyřky a rady Vacátka jsou nenávratně pryč.“

„Můžete tedy - alespoň rámcově porovnat službu v bývalém a současném režimu?“

Dosti udiveně se na mě podíval; evidentně tuto otázku nečekal.

„Když to chcete slyšet pane doktore!“

„Nebudu to brát od Adama, ale přece jen – trochu zpátky musím.

Rakousko – Uhersko bylo – ať se nám to líbí, nebo ne, po policejní stránce vzorem mnoha státům. Mělo propracovaný policejní systém, metodiku, ale – i když se to vám to třeba nebude pozdávát, i určitou etiku práce.“

To všechno – i přes různé excesy, se i v 1. republice v podstatě dodržovalo.“

„Pak přišla německá okupace, převrat ve 48. a to vše s bezprostředním dopadem na policejní službu.“

Takové čistky, které prodělala naše policie od roku 39 do současnosti, evidentně napáchaly řadu škod – ale to nebyla policejní, ale politická rozhodnutí; většinou diletantů.“

„Přicházeli noví lidé, přidávám...“

„Ano a ti se museli zaškolit, „vyučit policejnímu řemeslu“, což představuje řadu let praxe!“

„Jasně“, povídám – „čím náročnější práce, tím delší zaškolování.“

„Ano doktore, u běžného policajta, to trvá nejméně 3 roky, na kriminálce více jak 5 let..

Záleží na jednotlivci. Ono přece nejde o to jen vědět jak je to napsáno v učebnici...“

„Ale mít to pod kůží,“ skáču mu do řeči..

Přikývl a pokračoval:

„No a když se ti staří vyházejí dřív, než zaučí mladé, kteří navíc mají možnost po 10 letech odejít s určitou rentou...“

Pokyvují souhlasně hlavou ... a Plšek pokračuje:

„Definitiva žádná, tak raději odejdou s vrabčákem v hrsti, protože ten holoubek by jim po 20 nebo 30 letech klidně mohl kvůli nějakému průsířku z té střechy uletět.“

Cítím, že už to trochu ujíždí:

„Takže ti, co něco umí, jsou na roztrhání,“ vstupuji do krátké pauzy.

„Ano, to také. Víte, to jsou zase takové protipóly. Od pangejtu k pangejtu. V 50. letech stačila partajní knížka, pak VUML a dnes zase jen vysoká škola, psychotesty a abych nekřivdil, solidní znalost cizích jazyků.“

„Ale to přece... to přece neřeší celkové nároky na tuto práci!“ Skáči mu nezdvořile do řeči:

„To určitě ne a navíc, dnešní adepti mají vžitě trochu jiné chování – oni se snaží přizpůsobit těm manažerským manýrům, ale především těm nesprávným. Sebevědomí – někdy až přílišné, dávání najevo jakési nadřazenosti, se vším jsou hned hotovi a když jim potom dojde, že sekli vedle, tak už ...“

„Tak už je to nenávratně pryč“ – dávám najevo, že sleduji jeho myšlenky.

„Ano, třeba při lajdácké práci na místě činu.“

„A to vám vadí pane magistře až nyní?“

„Ne, to mně vadí celý život.“

„Já, když jsem nastupoval, tak tam ještě pár zkušených bylo, ale záhy byl 68...“
na chvíli se zamyslel..

A ze mě vyjelo: „Ti co po něm zůstali, se „drželi při zdi“ a tak jste byl...“

„Téměř autodidakt“, dodal Plšek.

„Ale zřejmě úspěšný“ - doplňuji - zatím co klient se lehce napil kávy.

„Dá se to tak říci – i když úspěchy musí posoudit druzí, jak se říká, ale skutečně nějaké byly.“

„Ale jak jste se udržel po revoluci u policie jako .. jako“, nějak mně to nešlo z pusy, když se to teď vnímá skoro jako nadávka..

„Jen to klidně řekněte, jako bývalý státovák?!“

„Budete se divit doktore, já s tím chtěl praštit hned po srpnu 68.“

??

„To je kotrmelec vidíte? Nejdřív jsem chtěl mizet a pak jsem skončil takhle. Ale v 68.jsem měl po přísaze u SNB a kdybych chtěl odejít, tak to tenkrát bylo až po 9 měsících – ano celé těhotenství od podání žádosti.

A po tu dobu bych to ve službě moc příjemné neměl a pak – tenkrát to bylo – opustíš – li mne, zahyneš!“

„Tak až zase snad ne?“

„No já obrazně – nechtyl byste se v okrese na žádné trochu lepší práci – jediné se vystěhovat někam mimo kraj. A to moje tehdejší žena nechtěla – už kvůli rodičům.“

„Nakonec jste se stejně rozvedli, i když tehdy se to nedalo předpokládat.“

„Ne, to ne, i když měla k mým službám výhrady. Ale já se ve svém volnu nevěnoval ničemu jinému, než rodině; koníčky jsem hodil za hlavu a nakonec to stejně přišlo vniveč.

Volna moc nebylo, ale všechno – tedy skoro všechno jsem věnoval dětem.

Vlastně dětem i jí - ale ono toho volna bylo opravdu málo.

Tak jsem to doklepal do toho 89.“

„Jasně, že jsem nevěřil tomu „nebudeme jako oni“- když nic jiného, tak tuhle složku museli rozpustit.

Ale že to vezmou tak hákem, že rozprášej i kriminálky i ty další ... ale to už je pryč.“

„Ale oni vás tam nechali, i když jste byl...“

„Nechali, protože jsem dělal ven a asi opravdu mě potřebovali.“

???

„Já byl u rozvědky a umím rusky, německy a anglicky. Spolupráce s Interpolem byla na spadnutí, tak holt takhle.“

„Pane magistře, ale stejně mně tam něco nehraje. Když jste - dá se říci tak humánně a humanitně zaměřený - a to bez nějaké ironie, tak proč jste...“

„Proč jsem se k tomu vůbec dal?“

„V té době, kdy tu byl „socialismus s lidskou tváří“, jsem přece jenom doufal, že nám něco málo nakonec Moskva povolí.

Pak ale, když se jim a jejich partnerům odsud nechtělo odpochodovat po vojenském cvičení, tak - tak se dal vstup čekat.“

„Pravda, no jak jste před chvílí říkal pane magistře – už to je pryč.“

„A co vaše děti?“ Měním téma.

„Děti o mne nestojí – mají nového, movitého tátu, který na ně neměl a nemá žádné výchovné nároky, jen když obdivují jeho manažersko – podnikatelské schopnosti a ženuška – doslechl jsem se nedávno – opravdu jen náhodou, že se mezi těmi miliony nudí a že..ale toho také nechme.

Děti prostě... no možná, že to přehodnocují, ale zatím mají, co chtějí a třeba se i trochu stydí.“

„Myslíte pokusit se o kontakt s vámi?“

„Možná, nevím.“

„A co kdybyste vy sám se chopil iniciativy?“

„Teď, když jsem - když jsem v té mizérii?“

„Ne, nyní ne, ale až se všechno ustálí.“

„Neustálí hned tak pane doktore... no uvidíme...až“ ...a dlouhá pauza.

???

„Podívejte, moje druhá žena je v podstatě z branže. Pracovala vedle na odboru na spisovně. Jakmile začaly zvěsti, že se to zase bude čistit, tak – nevím jestli to je náhoda, ale v té době jsem na chodbě, už při cestě domů, potkal kolegu, který něco jen tak pronesl. Něco ve smyslu, že budu mít studenou večeři – ale s až nápadným důrazem ...“

„Já na to, že ano, když mají tu slezinu – nějakou oslavu na oddělení. A pak se ještě tak se divně usmál, tak jsem...“

„Se řádně poptal, že?“

„Ano, zašli jsme na pivo, pak se mně omlouval že...“

„A vy jste se šel přesvědčit.“

Chvíli bylo ticho, pak magistr přisvědčil a dodal: „Dokonce si v tom jeho bytu ani rolety nestáhli!“

„Vztah stále trvá?“

„Ano.“

„Také policajt?“

„Už ne, ale výborný blafuň, tak v té politice a podnikání má zelenou. To víte, lehké topné oleje, pak petroprůmysl.“

„To snad ale má nějakou genezi ne?“

„Má; když jsme se poznali, ona byla také rozvedená. Mělo mně to trknout... Ale já po rozvodu, ona po rozvodu, oba potřební, tak holt když rozum klesne k poklopci, tak to takhle dopadá.“

Holt „kundička je krásné, ale drahé kožešinové zvířátko“ – pak se vzpamatoval – „promiňte doktore!“

„Ne nic, nic se nestalo, to je docela trefné“, pravil jsem pobaveně.

A Plšek pokračoval:

„Ono jeden čas se to s těmi „bývalými“ u policie uklidnilo a dokonce - pokud by se do toho příliš nevrátilo, tak bych se možná stal jakýmsi šéfem, nebo bych měl solidní samostatnou práci... to by jí dělalo náramně dobře, neboť předtím byla

jen manželka majitele 2 stánků s rychlým osvěžením a asi 3 trafik, které sice vydělávaly, ale co to je za společenské postavení?“

„Dnes to je ale jedno, „host jako host, jen když má peníze!“ Špitnu, aby řeč nestála.

„To vesměs ano, zejména ve Švejkovi, ale u ní to bylo ještě postaru, u děvčete z kotárů..

No a manžilek se chytil jiné, ona mu na to přišla a ...“

???

„Nevím až tak o průběhu následné diskuse, hlavně ale ji manžilek odstříhl od penězovodu.“

„To pak ano, to se najednou objeví pevné zásady!“ Dodávám.

„Přesně. No a já vůl jsem...“

„To už se žel odstát nemůže pane magistře.“

„Já vím, ale když jsem chtěl – já blbec, zachránit tohle 2. manželství, tak jsem ji kývnul na to, že budeme podnikat.

Ona totiž má hotelovou školu a tak myslela - a ne zrovna špatně, ale jen penízky chyběly.

Tak jsem udělal takovou blbost – ono když se udělá jedna, tak se většinou na ni nabalí další že?“

„Ano, dost často, respektive - většinou to tak bývá,“ dodávám zamyšleně.

„Takže jste ty peníze začal shánět že?“

„Ano, jenomže čím jsem mohl ručit? Pravda, nějaké úvěry bych dostal, ale to by na rozjezd nestačilo.“

„Takže?“

ODHALENÍ

„Takže jsem žádal Pepíka, tedy Dr. Šulce, zda by mně nepůjčil.“

„Faktem je, že žádného chudého advokáta neznám, ale že by půjčil víc než peněžní dům?“ Ptám se.

„Já nevím, co vám Pepa řekl, ale“ - nemohl najít ta správná slova. Chvíli jsem ho nechal a potom se zeptal: „Co by mně měl říci?“

„Já vím pane doktore, že to nemůžete sdělit, ale vlastně jak koukám, tak asi úplně přesně nevíte, proč my jsme tady – já i Pepa.“

„Vy máte pokus o sebevraždu a i když bych to snad ani neměl sdělovat, ale když jste kamarádi...a Josef...“

„Teď už o tom kamarádství doktore asi netřeba hovořit.“

„Pepa má nyní rozháraný život, pokračuji, ale něco mně říká, že vy o tom hodně víte a nevím proč, ale prostě vaše i Pepova situace vyplývá z něčeho, co jste měli společné.“

„On vám tedy něco řekl, přiznejte to!“

„Ne pane magistře, nemám co přiznávat, ale léta praxe, to přece znáte! A kdo vás sem doporučil? Pepa!“

„Máte pravdu, trochu skleslým hlasem“ - spíše jen zašeptal klient.

„Jestli nechcete, nehovořte o tom, ale pokud se máme dostat dál, bylo by asi lepší „se vyzpovídat“. Ale netlačím na vás, jestli hned, nebo později, nebo vůbec.“

„Tak tedy hned pane doktore!“

A začal vyprávět oficiální příběh Pepovy dopravní nehody. Když skončil, tázavě se na mě podíval.

Já zase na něho a po chvíli se konečně vyjadřuji: „Ono to asi bylo trochu jinak, že pane magistře, vy jste mu pomohl cosi zaretušovat že?“

„Ne, rázně se ohradil Plšek, žádná retuš!“

A pak s mírně sklopenou hlavou: „Víte, já jsem přišel na to, jak to skutečně bylo, ale přesně – to byla jedna z těch nedotažených policejních prací, počínaje místem činu, přes motiv.. atd..atd..

Všechno jim – tedy těm policistům zapadalo do jejich, od počátku asi jediné verze, které se drželi.“

„Takže myslíte, že Pepa má na svědomí lidský, nebo lidské životy?“

„No, řekněme, nepřímo určitě, ale nejen to.“
???

„On se hnal za mamonem – ne snad bezohledně, ale víc než důsledně.“

„Dobře, ale to přece dnes skoro každý, když se staly peníze pánembohem i se všemi svatými?!“

„Jo, ale jeho aktivity zapříčinily sběh událostí, řekl bych řetězovou reakci, která holt stála 3 lidské životy.

Víte doktore, já jsem jako kriminalista léta pátral po některých, historicky cenných věcech. Mezi nimi byly i obrazy – třeba Petra Jana Brandla.

Z krádeží 2 těchto obrazů, respektive ze spolupachatelství, byl podezřelý jakýsi Vápeník. Ten odešel z tohoto světa před svou matkou – mimochodem daleko od svého bydliště.

Jak se Pepa pohyboval po regionu a sháněl obrazy a zajímal se o koupi chalup, tak dostal tip na tu Vápeníkovou, která po synově smrti žila sama na samotě.

Tak tam zajel, zajistil si předkupní právo a dal jí tuším 100 000,- Kč foršus.

Jenže bába to hned vytroubila ve vsi, tak když ji Nájemník s nějakým

Brunnerem přepadli, při potyčce zabili a sebrali peníze, policajti to vzali jen jako – ono se vlastně nedá říci jen. I když tam ještě něco mohlo být...“

„Vzali to jako vloupání s vraždou kvůli penězům, že?“ Začal jsem chápat.

„Ano, dá se to tak říct.“ A pokračoval:

„Pak co bylo mezi Nájemníkem a Brunnerem se až tak neví, ale nějak se cosi dovtípili a vylákali Pepu k Brunnerovým.

Že Nájemník zabil v hádce Brunnera je nejpravděpodobnější; Pepa ho trochu popíchl, ten vyjel na Nájemníka...“

???

„Víte, ono se o tom v okolí příliš nehovořilo, ale Vápeník od dětství byl dost dlouho nejlepší Brunnerův kamarád. A jestli Pepa...“

„Myslíte“, táži se udiveně – „že je nějak...“

„Nevím, ale je to nejpravděpodobnější, že se mu podařilo je v té hádce rozeštvat“ – je to možné.“

„Co to ale bylo, aby se tak naráz otočilo?“ Táži se, ale už mně svítá...
Hned si odpovídám : „Muselo to zřejmě být něco, co zcela změnilo situaci, když ti dva – původně spiklenci, se dali do sebe.“

„Určitě, to ano, ale ono těch zajímavostí je víc.“

„Třeba podle pitevního protokolu – zranění byla z větší části způsobena levákem – i když v případě Brunnerova zranění na hlavě to nebylo až tak 100%, ale ostatní zásahy byly od leváka a v případě Nájemníkových zranění to lze tvrdit na 100%.“

???

„Již při příchodu Pepy do baráku Brunnerových, když dveře od kuchyně se otevírají dovnitř tak, že zůstává volná levá strana, tak by necvičený pravák tak dobře útok neodrazil. Ten se nezdařil, pak se hádali a ...“

„Dobře, ale Pepa je přece pra..ale ne, máte recht magistře, teď si vzpomínám, když si sepjal ruce v na stole! Pepa je přeucený levák že?“

„Ano doktore!“

„Víte a při té honičce..tak Pepa zřejmě chtěl vytlačit Nájemníka!
Ano, to zřejmě chtěl, ale když se to nepovedlo, předjel ho, prudce zabrzdil – to je tedy sice moje verze, ale hodně pravděpodobná! Počítal, že když do něho Nájemník najede zezadu...“

„Jasně, bude pachatelem a ještě s alkoholem v krvi, dodávám.“

„Určitě“ - a podíval se na mě.

„Ta stará škodovka byla jako harmonika, mohla dost ztlumit náraz, uvažuji nahlas, ale tyhle popelnice hned hoří...“

„Ano, ale co když Nájemník z té popelnice vylézal a došlo opět mezi ním Pepou ke střetu? Pepa sice s autem narazil do stromu, ale Octavie něco vydrží, takže Pepovo zranění nemuselo být takové, jako Nájemníkové.“

„Co tím chcete říct pane Plšku?“

„Každopádně Joska před policajty tajil, že je přeucený levák. Proč asi?“

A já pane doktore jsem v tomto případě figuroval jen jako policajt, který se informoval o případu, což nebylo zase tak nápadné – zejména, když jsem neinzeroval, že jsem Pepův kamarád.“

„A kdy jste mu řekl svůj názor?“

„Ještě když byl ve špitálu, tak to jsem jen naznačil. Mohu vám říci, že se nejdřív chabě bránil, a pak jsem se k tomu vrátil, když ho z toho propustili. To tenkrát rázně odmítl a já pak jsem toho nechal být“

„Až do doby, než jste potřeboval peníze.“

„Ano, ale ještě něco vám řeknu: V době, když jsem u policie končil, němečtí policajti zachytili stopu prodeje 2 Brandlů a snad ještě rytiny od Rentze. Myslím zjistili i toho překupníka – nějak Hans Joachim – už nevím. Chtěl jsem mu skočit do řeči, že pak není těžké zjistit od koho a rozplést řetěz, ale klient pokračoval: Ten podezřelý zahynul při leteckém neštěstí někde v Africe.“

„No ale v tomhle Dr. Šulc jak se říká jet nemohl, ale určitě mu umlčení důležitého svědka...“

„Ano, pokračoval Plšek, v tomhle neštěstí teda Pepa nejel.“

„Ale jak se dá podle vašich slov soudit, zřejmě se touto náhodou zbavil svědka,“ povídám s lehkým úsměvem.

„To ano. Víte doktore, ty dva vesnické trouby bych mu nevyčítal; určitě ho napadli. Joska není žádný rváč, ani blbec, aby se pustil do křížku se dvěma gaunery. Ale?“

„To už mohu doplnit sám“, vyhrkl jsem – prostě mně to nedalo. Jakmile by se šlo po detailech, mohlo by se zjistit.“

„Kdo měl za drápy ty cenné obrazy?“ Skočil zase do mé řeči Plšek.

„A s tím jste přišel za ním, aby vám půjčil?“

„No víte, my s Josefem jsme nějaký čas podnikali, trochu jsme pátrali i po různých záhadách – tak nějak spíš amatérsky, jako koníčka – zkrátka jsem docela dobře věděl, že má tolik peněz, aby mně mohl půjčit.“

„Zpočátku jsem ho žádal, pak prosil, nakonec...tak to řeknu už celé, už nemá cenu to v sobě dusit.

No nejdříve jsem ho požádal o výpomoc, o půjčku. On mne odmítl.

Žádal jsem ho znovu s tím, že se přeci dobře známe atd..

On byl jako kámen doktore.

Tak jsem mu řekl, že nás pojí víc než pár kšeftů a on se tak nějak povýšeně na mne podíval a řekl, že nás už nic nespojuje. Podnikání že nám vyšlo tak napůl a co si vlastně myslím..že..

Tak jsem mu skočil do řeči a řekl jsem mu, to co vám doktore!“

„Co on na to? Ptám se až neprofesionálně zvědavě.“

„On se bránil, že to jsou moje výmysly, že si myslím, když jsem úspěšně vyřešil pár případů, že mám patent na rozum.

On že nemusím...protože mně žádné nepůjčí.

Postupně hádka gradovala, vzájemně se vytahovaly stále těžší kalibry.“

???

„Pak se mně Joska začal posmívat, že si ani ženskou neudržím.

Já opáčil, proč tedy on chlastá, jestli zapíjí své advokátské úspěchy, nebo se chce jen protáhnout poté, co vyleze zpod pantofle.“

„A on na mně, že jsem fachidiot, že jsem se musil zviditelnit v práci, když mně to nešlo v posteli; protože prý proč by o mě ženský nestály, když jsem jinak docela normální chlap a on, že se se podobně jako ty ženský, že se na mě vykašle – von ale řek...“

„Výrazně nespisovněji, že?“

„Jo a že prej jediný vysvětlení je v tom, že jako chlap stojím za prd!

Kdybych prý za něco stál jako chlap, tak po čase přece ode mne ženský jen tak nebudou odcházet.“

„To už jsem nevydržel a...a vytáhl jsem na něho pistoli – legální, soukromou - tu mně už ale hned potom sebrali ...

On mně ruku odrazil, vyšla rána – někam do stropu.“

„Takže jste ji měl nabitou.“

„Když já měl něco alkoholu a po nějakých prášcích – ne že schválně, ale akorát to tak vyšlo – ale proč byla už natažená, to vám fakt nedokážu říct.

Já v tu chvíli jsem měl rudo před očima, zatemněnej mozek a celkově mizerné reakce.“

„Takže když vyšla rána, Joska se mně tuším snažil vypáčit zbraň, ale to se mu nepodařilo a tak po mně hodil těžítka, který mě trefilo do ruky.“

„Ve které jste měl zbraň?“

„Jo, při tom padl druhý výstřel, rána šla do zdi a ještě mně vypadla pistole. Chtěl jsem ji sebrat, ale Joska byl rychlejší, zvedl zbraň a pak se seběhli sousedi.“

„To se odehrálo u něho v bytě?“

„Ne na jeho chalupě! Já věděl, že tam bude sám.“

„A tu pistoli jste si tedy připravil předem?“

„Tu jsem nosil, tu jsem měl legálně, jak jsem vám říkal.. Zůstala mně trochu z protekce, když jsem musel končit.“

„No a ti sousedi?“

„Chatová oblast, tak tam byli natotata; po jejich příchodu jsme oba nějak rychle vychladli a ...“

„Joska jim duchapřítomně sdělil, že jsem chtěl spáchat sebevraždu a on že mně v tom zabránil.

Já nejdřív, jak jsem byl zblblej z těch prášků, jsem chtěl všechno uvést na pravou míru...ale alespoň za tu krátkou pauzu mně došlo, že bude lepší, když budu zticha.“

„A myslíte pane magistře, že nyní už nemáte touhu Dr. Šulcovi nějak dodatečně dát najevo svůj nesouhlas s jeho oceněním vaší mužnosti?“

„Pane doktore, poté, co Joska to tak brilantně vymyslel s tou sebevraždou, tak si holt odbudu povinnou terapii, možná spolykám ještě nějaký další prášky, mezitím se ženuška ode mne odstěhuje, - tedy ona už skoro je a já jako cvok budu nezaměstnaněj...“

„Pistoli – jak už jsem říkal, mně odebrali, takže bych se musel naučit házet lasem, kudlama nebo se ze mě stát škrtič.

Ne, nic takového doktore nehrozí. On měl Joska nakonec kus pravdy.“

???

„Ne v tom, že bych u ženských selhával jako chlap – no v posteli, - tam fakt to jde jak za mlada, ale já asi selhávám jako chlap v normálním, občanském životě!“

„O děti jsem se staral, to ano, ale ten policajtskej život, myšlení, názory, zkrátka životní styl je něco úplně jiného, než jakej potřebuje normální rodina.“

„A vy byste to s Josefem chtěl dát dohromady, nebo se na to nyní necítíte, nebo už váš vztah necháte osudu?“

„I když vím doktore, že Joska před sousedy nezareagoval tak dobře jen kvůli mně, ale myslím, že v ten moment si taky uvědomil, že přestřelil.

On verbálně... jenže já skutečně.

Ale pokud by to šlo, hrozně rád bych to alespoň dotáhl...že když se potkáme, tak že bychom...tak abychom se k sobě chovali alespoň jako známí – pozdravili se a nepřecházeli na druhý chodník.“

„Doufejme, že se to podaří pane magistře!“ Říkám s určitou nadějí v hlase, ale sám tomu až tak moc nevěřím.

Poté dohadujeme další setkání.

Nemá smysl téměř autenticky přepisovat obsah dalších sezení; ať již těch pár s Plškem, nebo o mnoho víc s Josefem.

Několikrát se už už zdálo, že to Josef přijme jako zpověď, která ho očistí, ale nakonec všechno to, co z Plškových úst znělo docela logicky, vehementně popřel a vysvětloval to jakoby logicky... ale těch náhod a nepřírozeností bylo najednou až moc.

Vzpomněl jsem si na profesora Vondráčka, když hovořil o „úrazovcích“.

Ti také všechno svádějí na náhodu. Ale jaká to je náhoda, když takový úrazovec má při každé druhé akci větší či menší úraz?

Prostě se to stává zákonitostí – to už jsou jiné problémy...moc náhod již náhoda není.

Nezabralo ani jeho utajované leváctví..

Tak jsem se soustředil na Joskův alkoholismus a na udržení jeho manželství. Během sezení spolupracoval dobře a jak se říká, „drží se“ už 15, nebo 16 měsíců.

I přesto, co se seběhlo během jejich sezení, nebo řekněme manželské terapie. To jeho ženuška to rozbalila naplno.

Po druhém porodu skutečně na Josku ztratila chuť. Děti, neděti, manžel nemanžel, najednou do ni vjela touha po kariéře. No proč ne, ale přitom tak nějak ten sex hodila za hlavu.

Pak jednou, po pár letech, se ve sprše setkala s jednou..a nevěděla si s tím příliš rady.

Někdy už byla přesvědčená, že to manželovi řekne, že je „pod obojí...“

Někdy po něm toužila, ale to zrovna nebyl k mání, nebo se o sex nesnažil; a když pak chtěl, neměla zase chuť ona.

Joska, jak se to dověděl, byl jak opařený; snad by snášel lépe její nevěru s chlapem, ale se ženskou?

Ale mají spolu děti, majetek, stáří na krku..

Jo, jediné co Joska přiznal sám, bylo, že má kdesi zase jakousi lásku. To co sdělil mně, řekl i ženušce, takže si byli fifty – fifty..., no to asi ne, ale hlavně, že se zase dali dohromady.

Snad i dcera k tátovi více přilnula.

Synovi společník utekl jak se říká „i s plukovní pokladnou“ – tatík advokát přišel náramně vhod...

Navenek se rodinka dala dohromady; doufejme, že to nebylo jenom racionální rozhodnutí! Přece snad tam zůstalo i kus toho srdíčka – no ale taky fůra peněz, to je fakt.

Co dělá Joskovo svědomí, to nevím.

Myslím, že ho obklíčil paragrafy jako ostnatými dráty.

Ale několikrát se rámcově zmínil o těch společných akcích s Plškem .. pustil část toho, co zažili při některých pátráních po pokladech ...něco našli, ale to evidentně nesouviselo se Smiřickými; co to bylo, si Joska nechal pro sebe. Zřejmě to pokoutně zpeněžili, ale náklady jim to zdaleka nekrylo.

A Plšek?

Asi po 4., nebo 5. sezení přestal docházet.

Ve firmě ho odstavili a tak nevím.

Asi před týdnem jsem ho viděl s jednou – sice hezkou, ale z každého oka ji koukalo... - zkrátka, že to zrovna není rodinný typ.

On si už lepší asi nenajde.

A já?

Asi jsem zblbnul taky; Joska s Radimem pátrali, pátrali, leccos zkoušeli, ale já najednou začal tušit.

Když se jim nedařilo, rozhádali se a ta jejich intuice před mimi utekla.

Každý se snažil prosadit vlastní teorii a to přirozeně vedlo jen ke konfliktu.

Takhle mne hoši do toho nechtěně vtáhli a začal jsem se pítit také.

Ona Markéta Salomena – za svobodna Smiřická, byla velmi chytrá a všemi mastmi mazaná ženská.

Takže - ano, bylo potřeba jen pochopit její myšlenkové pochody na pozadí historických událostí...

Podle mne totiž - pokud by pánové místo hádek hýčkali intuici a ještě chvíli pokračovali v tom, co společně začali - a netřístili síly, mohli asi dospět k cíli. Určitě by v něm nebyla slavobrána, kterou by projížděly náklad'áky starožitností, ale něco zajímavého by se určitě našlo. To by ale museli táhnout za jeden provaz a ve stejném směru.

Jakže to bylo napsáno v tom vojenském předpisu?

„ Koně se zapřahají zásadně po směru jízdy “.

HISTORKY ZE ŽIVOTA - VYPRÁVĚNÍ SPOLUPACIENTŮ

PITNÝ REŽIM (REMCAL)

Já jako kluk sem akorát slyšel : „Né aby ses napil po třešních!“ Ale jinak se nějakým pitným režimem nikdo příliš nezabýval.

„Akorát možná pár výpitků a jejich manželky, když jim scházel chlap nebo prachy. “Případně třeba oboje!“

„No, někteří chlapi z těch bab měli strach; po 15 – 20 čárkách na pivním tácku a v očekávání domácí držkový neochotně vstávali s průpovídkami jako: „Tak už pudem domů, na žízeň to stačilo, tak abysme si nezažblunili žaludek.“

V tu dobu tam působila pohádková parta: Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Jejich nepsaným šéfem byl otec mého kamaráda Jirky. Skoro dvoumetrový, stovvacetkilový. Takže Jirkův táta, jeho pracovní podřízený Šubrt s osmi dioptriemi a kulatý kuchař Mates.

Když jsme byli poprvé ve škole, zeptala se učitelka, kdo umí nějakou básničku, nebo písničku.

Jiřík se hlásil první.

Jeho máma ve dveřích třídy nadejmala svůj plochý hrudník a kluk spustil: „Už ho tam nesou tou starou cestou, kudy von chodíval s poblitou vestou.“

Matčino následné vyšetřování bylo úspěšné hnedle za rohem školy.

Šubrt mu totiž nakukal, že se musí naučit nějakou básničku, nebo písničku, jinak že bude ve škole „vod počátku stracenej.“

Že pokud neumí, že on, Šubrt, ho nějakou naučí.

Šubrt pak byl do Vánoc bez prémie; jeho docházka do osvěžoven se zlepšila až kolem Silvestra.

Ale k Jirkovu tátovi: Moc nenamluvil, ale když něco vypustil, stávalo to zato.

Třeba když zcela náhodou byl doma a další náhodou skrz kuchyňské okno zahlédl milé tváře – jak se to řekne – no své širší rodiny, procedil skrz zuby: „Jirko, zavři dvěře - dou příbuzný!“ A hned ho poslal buď pro „Mocnou“, to byl bylo tak 72%, nebo „Lizol“, což byl skoro čistý líh.

Jirka, jak musel shánět kořalku, nestačil zamknout; ale jeho táta většinou díky následně přinesené „medicíně“, návštěvu přežil v dobrém duševním zdraví.

Jednou starej Chrpa zcela náhle, v jakýmsi odpoledním rozmaru zavelel k přesunu rodiny a všech přítomných (tedy i mě) na zahradu.

Já bloud myslel, že půjdeme pěšky. Zahrada nebyla daleko, ale hlavně v tu dobu měl tatík Chrpa v sobě dobrých 12 piv a několik tajtrdlíků jedné, nebo obou z těch kořalek.

Hluboce jsem se mejlil – jeli jsme - Spartakem (sice většinou jen na dvojku), ale docela i rovně. Koukal jsem vyjeveně v představě, že se někam zřítíme, nebo někoho přejedeme.

Ale Jirka mě utěšoval: „Voni esenbáci tátu znaj, voni ho nechávají. Říkaj, že by prej i ta chromá bába stačila uskočit, dyž jezdí tak pomalu.“

Když sem se z tohoto zdůvodnění konečně vzpamatoval, už jsme se blížili k jejich pozemku..

To sem si tenkrát představoval pana Chrupu jako Herkula, nebo Bivoje, „který za to vezme“ a ta basa piv, dopravená jeho ženou do auta, to bude pak ta zasloužená odměna za vykonanou práci.

Trochu mně v tom neštymovalo, že po příjezdu na pozemek bodrý tatík – hned jakmile vylezl z auta, rozdělil úkoly, které jaksi neodpovídaly jeho předpokládanému stachanovskému úsilí.

Befél je befél a tak jsme s Jirkou přinesli na kraj zanedbaného záhonu křesílko; napravo - samozřejmě v dosahu ze židle, jsme dle rozkazu položili přivezenou basu a nalevo pak prázdnou.

Jirka pak skočil pro lavór se studenou vodou a já přinesl ručník. Tatík rozšířil požadavek na vybrání pořádného rýče a hrábí.

To už sem se zas uklidnil; bodejť ne, aby nezlomil násadu! A pak se umyje a dá si pivo! Jak jednoduchý, říkám si.

„Dejte ten vercajk na kraj záhonu“, velel ve stoje, ale už s láškou v ruce.

Za chvíli přišla Jirkova matka, přestrojená do pracovního. Říkám si - asi bude za manželem hrabat.

Začala rýt.

Ani jsem nezaznamenal, že mezi tím si Jirkův táta dal nohy do lavóru – to až když sem se otočil po známém zvuku další otevíraný lášky.

Při třetí brázdě a čtvrtém pivu Jirkův táta trochu nevěřicně zakroutil hlavou a zavolal: „Hele Andulo, tam vpravo to zaber eště vo jeden rejč, jo!“

To se asi 3x zopakovalo, jednou dokonce i vlevo. Čuměl sem na to jak čert do Betléma.

„No co jako, pitný režim dodržoval, tak vo co de“ – ozval se jeden z party. A pokračoval s potutelným úsměvem:

Tam asi tenkrát ještě fungovala mužská autorita; podložená řádem, který dodává životu pravidla hry. Ten řád se přenášel i do oblastí, souvisejících s funkcí ledvin a jater, potažmo celého těla, které bylo pravidelně zatěžováno – ale zároveň proplachováno, takže docházelo k takovému souladu protikladů.

„Nemocný dlouhou žízni“ byl doma vzácnější a někdy i váženější (pokud mu nějaké peníze zbydou). I když peníze kazí charakter, zejména když nejsou.

„Tak já to dopovím, povídá remcal“:

Asi po nějakých 30 letech – jsem náhodou potkal starého Chrupu. No kde asi, než u hospody.

Jak to tak bývá, ptám se ho na zdraví, rodinu a tak.

Tenkrát asi 75 letej pán pravil: „Já už se téed' držíím, vííš? Dochooór mně zakázal tóó .. .“

Moje rýma byla sice silná, ale pivo, rum, režnou a vodku sem poznal hned a zcela jasně.

„A co Jirka?“, ptám se.
Zavrával, opřel se vo hůl a tou typicky opileckou mluvou povídá: „Vón se
přiženil do Plzně, má vo 3 roky starší, takovou semetricku.
Jóó předstááv si čóóveče, von chlastá!!?“

„Nojo, jak von se chudák kluk k tomu dostal, žejo?“

VOJNA A DIVADLO MALÝCH FOREM

(pán, co ráno zavelel k odchodu)

S Pajdou se známe léta, od vojny.

Takže to bude víc jak 40 let. A představte si, že na úplném začátku našeho
kamarádství – a později i jakési tvořivosti, byly syrečky.

V úrodné Hané, byla jedna samostatná rota, kde panoval duševní příštípkař – ale
s vytříbeným vztahem k jídlu a pití. Nadbytečná energie se projevovala – soudě
podle pozitivních ohlasů zúčastněných dam, v nadměrné sexuální výkonnosti.
Příroda holt někde ubere a jinde přidá..
Horší je, když je všude jen ubráno.

A tenhle sexuální nádeník, kterému jsme říkali soudruhu majore, velel 120
vojákům základní služby, z nichž dobrá polovina se skládala z hochů,
pochytaným při likvidaci cikánských osad na Východním Slovensku.
Proto se mu zdálo zcela nesmyslné rozhodnutí nadřízených, aby si udělal
večerní dvanáctiletku.

On vyučený obuvník, má dostatečnou kvalifikaci, aby mohl velet bandě, která
při 2 maturantech a 3 vyučených vykazovala průměrné vzdělání 5 tříd a to bez
ohledu, zda zvláštních, nebo základních.

S argumentací neuspěl; ani po soudružském pohovoru u politruka – jinak
vyučeného cukráře, který si mimochodem pletl trilobity s muňkama.
Dovzdělání ten náš švec dostal nakonec nařízeno přímo od posádkového šéfa.

No a když ani napodruhé nedokázal projít do 2. ročníku oné školy pro pracující
a žel, ani ve VUMLu neuspěl - neboť si ve své naivitě úspěšného gynekologa
amatéra pletl výroky Lenina a Trockého, šlo mu tlusté do tenkého.

A právě v této době jsme s jistým Honzou svou přítomností značně vylepšovali
intelektový průměr roty. Musím připomenout, že jsme se tam dostali každý
z jiné části Čech, ale nikoli za odměnu.

Jeho přezdívkou vznikla poté, co nás hlídač hnal z jakéhosi sadu, Honza špatně došlápl a pajdal.

To víte, malý útvar, rozežrané velení a tak jsme to odnesli my vojíni - nutriční hodnotou stravy.

Já a Pajda jsme naštěstí jedli všechno a navíc, když nám skoro třetina sestavu roty ráda přenechávala syrečky s tím, „že se to nedá žrát“, tak jsme se měli relativně dobře; vezmeme – li v úvahu, že syrečky byly nejméně 2x týdně. A to nemluvím, o tom, jakou dlouhou žízeň to vyvolalo!

Vybudovali jsme systém dozrávání, který spočíval v překládání syrečků v rozsáhlé rovnačce fošen – kam nikdo ani nepáchl – když tam páchly sýry. Někteří možná z obavy, jestli to nejsou bojové plyny, kterými nás pravidelně strašili.

Zatím, co jiní u kuchyně žadonili o morkové kosti, my s Pajdou jsme vyplenili okolní zahrádky a se zásobami cibule a česneku jsme konzumovali opečované lahůdky.

Akorát že ani místní poběhlice o nás nezavadily byť jen pohledem – ale to jsme si zdůvodnili tím, že jsme nechodili řádně vojensky upravení.

Při jedné bohubilé konzumaci, když jsme honili pochodující paklík syrečků, přišel majorův zvěd s tím, že se máme dostavit k šéfovi.

Tam jsme se dověděli, že jsme perspektivní soudruzi a že máme v torně maršálskou hůl.

(Nevím, já tam míval jen ukrutnej bordel), což jsem chtěl magorovi sdělit. Pajda jakoby to vycejtil a šeptl : „ser na to vole, von je umanutej.“

Umanutej nám sdělil, že „když jsou teď v módě ty divadla – jak vono se tomu – jo, těch malejch divadelních forem, tak se musíme jako útvar zviditelnit.“

Mně to nedalo a nesměle jsem se zeptal, kým chce při tom intelektuálním výkvětu obsadit role.

Odpověď přišla nečekaně rychle: „Polovinu roty tvoří cikáni; vojáci z nich nikdy nebudou – zrovna tak, jako z vás (nějak při tom zapomněl na tu maršálskou hůl), ale uměj hrát na různé nástroje, to mají od pán..hm přírody!“

Oběma nám bylo řečeno, abychom se sbalili, že následujícího dne pojedeme na týdenní školení režisérů malých divadelních forem do Bratislavy.

Což o to, v Bratislavě bylo fajn - přednášeli Kvietik, Mystrík, Huba atd., – dověděli jsme se řadu zajímavostí.

Celkem nás tam bylo asi 60 a po 2 – 5 jsme spali v různých kasárnách.

My s Pajdou v jakýchsi ženijních.

Oni měli pořád poplachy a my s asertivní pravidelností ohrané desky jsme vyhazovali z cimry nositele špatných, tedy poplachových zpráv.

Školení jsme řádně dokončili, v mateřském útvaru jsme jen složili věci a týden jsme díky asertivitě odpočívali v base.

Dokonce s jedním boxerem. Toho tam z.m.s. Horymír Netuka zavřel kvůli nekázni. Vyprovokoval totiž v opici rvačku, kterou nevyhrál - nařezal mu jakýsi popelář.

„V base jste si řádně mohli probrat, co budete hrát“, pravil na uvítanou z arestu sexuální magor - a teď do díla!

Odlifroval nás tvořit do truhlárny, kde tamní povaleč spravoval nábytek, který denně, ještě před rozdělením do zaměstnání, různě po rotě poškozoval, aby měl co opravovat; takže vůbec nechodil na cvičák – a ještě k tomu měl v zásobě fůru slivovice!

Hlas měl ten povaleč jak dělaný na halekačky a vůbec nebyl proti případnému účinkování. Mělo to i výhodu, že ačkoli truhlář, uměl i něco ze zámečnických prací.

Ze železných mříží, navenek jakoby pevných, vytvořil odšupovací roletu a s pět'arem se tudy chodilo do hospody pro inspiraci.

V náborování členů souboru jsme měli volnou ruku, protože majorovi hořela koudel; musel se zviditelnit. V úspěch touto trnitou cestou snad věřil jen on sám!

S Pajdou jsme během výběru členů souboru tvořili díla – z dnešního pohledu neuvěřitelné hovadiny.

Nakonec nás bylo deset: 2 Češi, 1 Moravan, 3 Maďaři plus 4 cikáni, nyní Romové – hudebníci od pána.ehm od matičky přírody.

Všech 7 bylo od Kapušan a česky uměli jen vycházka, dovolenka a pivo.

Zatím, co já dopilovával „repertoár“, Pajda učil těch 7 východňárů česky.

Postupem času jsme přišli nato, že repertoár je třeba odborně pozvednout a taky, že potřebujeme nějakou kloudnou ženskou!

Sehnal ji jeden z těch Maďarů; ztepilou dvacítku, absolventku SVVŠ – krev a mlíko!

Byla dobrá na scéně i obscéně. Taková rovnostářská – režisér, nebo kroky za scénou, potřebný je každý.

Nejenže došlo k dosti netradičním způsobem ke stmelení kolektivu, ale jejím vlivem se výrazně zlepšila alespoň výslovnost češtiny, později i slovní zásoba oněch 7 neslovanů.

Ještě k tomu dívka měla zprvu netušené množství i v profesionálním divadle.

Stačilo pár ťuků zkušeného dramaturga a z krávovin se staly celkem obstojné kusy. Tedy jen z několika; většinu jsme vyhodili a začali znovu, pamětliví rad zkušeného divadelníka.

Zkoušky se všem líbily; kromě úzkých interpersonálních vztahů, bylo dostatek i piva, pravidelně donášeného v pěťarech přes shrnovací mříže. Byl to plodný čas – naštěstí jen divadelně! Nedokážu si představit ty možné tahanice o otcovství v případě jejího otěhotnění!

Zkušebně jsme zahráli zemědělcům z okolí – děsně tleskali...
Možná že už byli dostatečně namazaní...

Jim se to opravdu asi líbilo, my se konečně pořádně najedli a napili, naše děva prohloubila mezilidské vztahy na jiném poli a velitel roty zářil; snad i z našich výkonů.

Přihlásil nás mezi 86 vojenských souborů tehdejšího Východního vojenského okruhu, tedy z posádek na Moravě a Slovensku.
A tato Pajdou a mnou řízená sebranka se postupně propracovala do dvanáctičlenného finále, konaného v Trenčíně, kde nakonec byla 2. – 3.; když 1. cena nebyla udělena!

Asi proto, že učení jsme měli propracované po malých krůčcích a dlouhých locích...

Umístění nás pochopitelně hrálo, ale ani Pajda, ani já, jsme nepředpokládali nějakou valnou odměnu.
Kázeňských trestů jsme měli tolik, že bychom museli vyhrát Jiráskův Hronov, přehlídku ve Vysokým nad Jizerou a já nevím co ještě, aby nám ty tresty někdo zahladil a mohl nás následně odměnit.

Náš magor, který nás doprovázel, se ještě před vyhlášením výsledků řádně opil, ale stačil ještě zavelet: „Na hrad!“ (chtěl asi citovat, ale to „Běle“ mu vypadlo), takže jsme se vydali ztéci památkovou dominantu Matúše Čáka.

Pajda jako horolezec na počest úspěchu zdolal ve vycházkových botách a s mantlem za opaskem – samozřejmě bez jakéhokoli jištění - skálu i hradby, já chvíli velitele strkal před sebou, chvíli ho vlácel na zádech.
Naše kolegyně slavila s jinými soubory, což otupilo ostří vzájemné nevraživosti, gradující naším umístěním.
Umístění však s sebou zároveň přinášelo povinnost šířit osvětu v okolí festivalového města.

Druhý den jsme měli hrát v jakési obci, asi 30 km od Trenčína.

Ačkoli jsme se zpočátku obávali, jak se budou učit texty osoby, s pouze romskými a uhrofinskými jazykovými znalostmi, nakonec jsme měli kromě soutěžního pořadu nacvičené i 3 jednoaktovky.

Dvě dost možná, že i veselé, ale jednu dle rozkazu majora i jakousi protináboženskou blbinu, kterou dostal od politruka a nám dvěma volům ji nařídil nacvičit.

No a v té vesnici se dlouze podíval na mě a Pajdu - a rozhodl: „Doteďka jste to vedli vy, ale jak víte, celkově velím já a tak vám nařizuji, že po přestávce uvedete hru...“ já už ani nevím, jak se jmenovala.

Ta musela naštvat i tolerantního bezvěrce, natož svíčkové báby!

Ještě, že jeviště kulturáku bylo nad hnojištěm. Dopadalo se tam dobře, ale většinou, až po pár ranách nohou od židlí.

Naštěstí šofér zůstal v autobuse.

Nevím, jak se mne – tehdy nerychlejšího na rotě, mohl velitel držet v závěsu. Zejména když na rozdíl ode mne, který jsem spadl na tu vlhkou slámu nahoře, on skočil vedle, kde to řádně žbluňklo a tudíž měl další kila navíc.

Kdo ho připravil o nárameníky a kdo mu otiskl botu na tvář, to ví jen tehdy rozhněvaný Bůh.

Naše děva i tentokrát předběhla dobu (asi tak o 30 let) a přikvačila k autobusu nahoře bez, dole měla jen jakýsi hadérek, připomínající kalhotky.

Pajda to okomentoval: „My tu potíme krev a vona si potvora ještě užívala!“

Nástroje přišly poštou za týden – nestály za opravu.

Kupodivu i přes ty všechny nezahmlazené flastry jsme jeli na opuštěný; já se zafačovaným hrudníkem a Pajda opět pajdající.

Doma v hospodě se divili, že neumím ani po roce vojny pořádně šlukovat, „dyž to se mnou škube“.

„Nojo, naražená žebra jsou horší, než zlomená...“

Po návratu jsme ještě měli tak půl roku bezstarostného života - objížděli jsme štace se svým programem a objížděli bychom je i nadále.

Jenže velitel roty nám přebral onu děvu! My jsme byli zvyklí tak nějak se dělit,- ale s ním? Nikdy!

Ale skončili jsme to i proto, že jak říkala babička: „Všeho moc škodí.“

BYLO NÁS ŠEST (ING.STROJAŘ)

Nás bylo šest : v této sestavě jsme reprezentovali a tudíž šířili slávu našeho podniku v lecčem; především ve sportu.

Já zářil pouze ve vrhu koulí, v málo obsazovaném vrhu břemenem a v hodu granátem.

Ostatní byli daleko všestrannější borci, ale jako celek jsme solidně běhali na lyžích hladké závody i tzv. Sokolovák (Sokolovský závod branné zdatnosti), jak se říkalo něčemu, co tady bylo před biatlonem.

Pravidelně se nás 6 probíjovávalo do krajského kola a mohli jsme postavit i docela slušné tříčlenné hlídky či štafety, které po několik let pravidelně poskakovaly „na bednách.“

Ono památné krajské kolo se odehrávalo v Harrachově.

Na týdenní akci se vždy rád přiživil nějaký ten placený funkcionář ROH v roli jakoby trenéra – byť byl skálopevně přesvědčený, že na stoupání se pod patu maže psí sádlo.

„To je snad dobrý na průdušky ne?“ Ozval se remcal.

Jo, ale u nás ve městě tehdy řádila chřipka běhavka a ta kosila především těžce pracující intelektuály odborového hnutí.

Nás ochudila o tuto zkušenost zřejmě nepříliš dodržovaná životospráva. Konec konců, „Božkov proti každé viróze“!

Na hory jsme odjeli bez jejich odborného a odborového vedení; „My za vámi přijedeme“, znělo jako hrozba, když vedením pověřovali nejstaršího z nás a předávali mu finance – tzv. kalorné.

Přijeli jsme na místo činu, kde nikoli pučem, ale okolnostmi, změnila maršálská hůl držitele. Od nejstaršího, uvážlivého, přešla k nejmladšímu Rudolfovi, jehož hlavním koníčkem byla turistika po ženských ložnicích.

Ruda zjistil, že v osvěžovně „Pod Čertákem“ pracuje děva, která nemohla zapomenout na společně strávené chvílky. Využil známosti a zamluvil nám nejlepší místa na gala představení striptýzu.

V tom čase se po Harrachově pohybovala jakási Johanka – prý studentka medicíny. Choreografii měla pěknou – jako že se chystá na spaní.

Do pomyslné ložnice přišla jaksi nalahko a s každou odloženou oděvní součástíkou sfoukávala svíci.

Nakonec ta poslední osvětlovala moc hezký výtvar přírody, za který se zcela oprávněně nestyděla.

V tu chvíli Ruda vyletěl ze židle: „Kluci, vona ji nemá načančanou, vona ji má úplně normální!“

„Sed' vole a buď zticha!“ strhl ho Luboš, načež Ruda, už vsedě pokračoval: „Já myslel, že ji bude mít pozlacenou třeba jako jmelí!“

Johanka se jen lehce usmála, ale říčení davu tím nezabránila.

Pár sexuálních maniaků Rudova ražení lehce vyházeli dva pořízci před barák do sněhu, samozřejmě i s Rudou a nespravedlivě postiženým Lubošem.

My zbylí jsme zvládli povinnou konzumaci – tedy i za ony dva létající odboráře. Navíc v naprostém klidu, neboť vše Ruda platil předem – z kalorného.

Druhý den tzv. hladká 15; dopadla jako večer Ti dva před osvěžovnou.

Ale to už se objevilo vedení, nějak až příliš dobře informované o průběhu našeho pobytu.

„Na děvky to vás užije, to jó, ale na place ste jak ponocný! Koukejte se dát do kupy aspoň na ty další závody – na ty - no s těma kvérama! Koukejte se s tím aspoň projet, ať vám ty malorážky při závodě nenamlátí a taky se trochu rozhejbejte!“

Ale bez střeliva, betlemáci, jinak ještě budeme platit lesní správě škody!! S tím kalorným si to vyřídíme dodatečně!“

Vyjeli jsme po obědě; moc se nám nechtělo, tak nejdříve pozvolna kolem Mumlavy, pak jsme se trochu rozjeli a na spojnici Labská – Vosecká, jsme odbočili doleva.

Ruda slovanský původ nezapřel; všude bratra měl!

V tomto případě pingla, který ho kdysi obral v mariáši a Ruda jeho zase o ženu.

Odpouštění bylo asi silnou stránkou obou hochů, chovali se k sobě jako by se nechumelilo - ačkoli když jsme dojížděli, spustila se lautr Sibiř.

Zamrzlé kvéry skončily v mrazáku – „prý tam nikdo jiný než personál neleze.“

Vosecká byla plná turistů, z větší části Němců.

Pivo došlo kolem 17.hod., o hodinu později víno. To už většina hostů zmizela v chumelenici a když po nějakém čase došly zednická, meruňka a zelená, byl nám byl nabídnut Alpský rum. A my už byli v situaci, kdy bychom vychlastali i koze pítí, tak jsme souhlasili.

Když nás konečně vrchní vypakoval ven, nevím kolik bylo hodin. Asi hodně, protože měsíc už byl tak nějak jinde, než by měl být, ale ještě svítil.

Dostatečně nato, abych viděl v jenom z několika tzv. esek záhadně mizet své předjezdce v houští.

To mě ušetřilo cestu za nimi, ale o zatačku dál jsem skončil v kleči nad svahem. Kvér mě tlačil do žeber a měsíc se na mě culil mezi roztaženýma nohama, za které jsem visel. Pohled pod sebe napomohl náhlému vystřízlivění a k návratu na cestu; sjeli jsme se dole u Mumlavy. Tam si jeden - na jménu nezáleží - vzpomněl, že nemá flintu.

To by tenkrát byl průser jak vrata.

Tak zase asi 2,5 km nahoru a s těmi nefungujícíma mozkovými závity jsme jen hádali, kde asi by ten kvér měl ustláno.

Onomu nejstaršímu bylo evidentně zle a tak postával pořád někde vedle.

Nakonec jsme rukama přehrabovali našimi předchozími pády rozhrabaný sníh - a nic.

Jak jsem tak balancoval nad svahem, všiml jsem si cestičky, jako když pošlete kouli po svahu - končila taky jako předtím já - v kleči. Kvér jsme tedy našli. Zase jsme se spustili k Mumlavě a jeli konečně vstříc spánku. Našemu stařešinovi to pořád nějak nešlo, malinko zaostával.

Když my jsme na chatě dostávali držkovou od vedoucího, tak opozdilec teprve odepínal lyže. Když už jsme konečně byli na ložnicích, tak na něj došlo taky - asi musí dostat co my, říkali jsme si už v polospánku.

Jenže šéf vletěl k nám, potom vedle - že Jarda nemá kvér a že jezdit s takovejma volama je akorát vo kriminál.

Teprve po chvíli Ruda - docela klidně sdělil, že „jsme sice zaplatili, ale těch dalších 450,- ještě musíme. ..no nějak nám to nevyšlo šéfe, občanky jsme neměli tak tam ostal jeden kvér v tom mrazáku jako zástava, zítra ho vykoupíme!“

Já mu to řekl, ale ostatní si toho asi ani zřejmě nevšimli, navíc zaostával za námi.

V tu chvíli jsme si mysleli, že našeho odboráře odveze rychlá. Ještě že tam byli jeho nohsledi, kteří ho uklidnili.

Nemohu říci druhý den - protože on byl už druhý v době našeho příjezdu; tak tedy ráno se vybírali 4 nejstřízlivější do hlídky a zbývající 2 + odborář jeli vykoupit flintu.

Závod na 25 km jsme absolvovali v tranzu; na té úzké lávce mezi opileckým heroismem a kocovinou, na té cestičce, kde šlápnutí tam či onde znamená průšvih.

Taková náhoda - všichni jsme to odjeli bez větší krize, byli jsme na tom se silami přibližně stejně, měli jsme dobře namazané i lyže, - jenom nás trochu

zradila střelba, čímž jsme přišli o 1. místo. Ale uznejte, v tomhle stavu taky nalézt ten správný terč!

A taky nám pomohla matička Příroda.

Ve stopě byl v poslední, svažující se čtvrtině trati leďák, který střízlivé nabádal k opatrnosti, kdežto nás utvrdil v tom, že takhle alespoň budeme dříve v cíli a ještě jsme to rozjeli.

Čas jsme měli nejlepší, ale holt ta střelba. Ale v tomhle stavu z 15 manšaftů druzí?!

Vše nám bylo odpuštěno; akorát nevím, jak odborář sehnal v lednu 1970 potvrzení i s razítkem z obchodu Ovoce – zelenina o nákupu pomerančů, citrónů a banánů v celkové hodnotě 980 Kč.

Jo a co že je ten Alpský rum?

No přece francovka Alpa + zbytky rumu!

HANBA BÝT SLUŠNÝM ČLOVĚKEM

(osobní vzpomínka JUDr.Šulce)

Po válce, když jsme se museli v 50. roce stěhovat, byly už všechny solidnější byty a domky v příhraničí, čili bývalých Sudetech obsazené. Dočasně jsme bydleli v podnájmu a tak jsem ještě zažil „cvrkot“ ve fungující fabrice naproti, kam jsme se za nějaký čas stěhovali. Byt jsme měli ze dvou - původně kancelář, právě znárodněné malé továrny.

Pan továrník Krejčí se veskrze nehodil do šablony socialistického pohledu na vykořisťovatele. Kromě lumpenproletariátu, zdravil všechny starší lidi - a ženy od 20 let, které znal.

V práci se pohyboval v čistých montérkách, sem tam prohodil s každým nějaké to slovo a když přišlo, nebo se expedovalo zboží, přiložil ruku k dílu. Vždycky elegantní, nad věcí – navíc takový ten typ, kterému by slušela i pytlovina.

Docela to svádí k domněnce, že když ho měli lidi rádi, tak měl po roce 1948 pokoj.

Navenek ano – „ale když se pár žebráků dostalo na koně“, tak museli hned ukázat, „že je už nikdo nedohoní“; a oblíbený buržoust do téhle hry jaksi nezapadal.

Naštěstí pan továrník byl dosti prozíravý a tak občas, elegantně, byl na tahu dříve, než zdivočelí političtí aktivisté.

Ačkoli zdaleka neměl 50 zaměstnanců, znárodnili ho mezi prvními.

Nebědoval, hned se přihlásil jako nádeník na stavbu místního koupaliště - aby se kádrově očistil, jak sděloval svým známým a při podání ruky říkával: „Srdečně vás zdravím dělnickou pravicí.“

Protože předpokládal, že by se pozůstatkům Revolučních gard (kterým se tenkrát běžně říkalo rabovací gardy) nelíbilo, že se v celkem prostorné vile „roztahuje“ pouze jedna - a navíc, buržoazní rodina, předešel ty duševní malorolníky tím, že si nás sám vyžádal.

Ani si nevzpomínám, jak se s našimi seznámil, ale matka mu občas zaskočila za nemocnou účetní.

Kromě vily Krejčím zůstala zahrada a docela prostorný dvorek. Na jeho konci choval králíky a slepice bývalý panský kočí.

Samozřejmě, že řada opeřenců a ušáků skončila na továrníkově stole i poté, co továrnu zapečetili.

Když skončily domovní prohlídky, nějaký čas se nic nedělo.

Právě tehdy továrník jednou zadumaně obcházel bývalý majetek. Panský kočí pomalu nechal krmení a šoural se za ním a pak opatrně spustil: „Vono se to pane továrník těžko loučí s něčím, co člověk léta budoval, žejo?“

„To taky pane Žejdlo, no víte – ale nejen to.“

„Tak mně to řekněte pane Krejčí, dyť teď už vo nic nejde! Měnu máme pevnou, podloženou prací, voporu ve Stalinoj, tak vo co jim de?“

„Vy jste měl psát humorné povídky, pane Žejdlo“ Továrník v.v. ho vzal za rameno a odváděl ho kamsi za kůlny, k potoku.

„No vždyť se známe léta, pane Žejdlo, tak víte, že před vámi nemám tajnosti.“

„Ale doteď jste aspoň tuhle měl,“ okamžitě odpověděl Žejdlo, jemuž s úst táhla směsice zednické a rumu.

„To ano, ale podívejte se – já jsem celkem odhadl politický vývoj, ale ne – no řekněme, ne už tak úplně časovou posloupnost, některé ty nuance.“

„Něco eště máte jaksi rozdělanýho žejo?“

„No rozdělaného ne, ale spíše zastrčeného.“

„Vono to zůstalo v tej vaší fabrice né?“

„Dá se to tak říci pane Žejdlo, jenže fabrika – jak račte vědět, moje už není a navíc je zapečetěná.“

„Pečetě se pečetěj, ale taky vodpečet'ujou,“ švejkovsky na to panský kočí v.v..

„Jenže víte pane Žejdlo, tohle je úředně zapečetěné a i když na tom úřadě sedí pochybné existence, už holt jiný nebudu – zákon je zákon!“

„Pane továrníku, dneska je hamba bejt slušným člověkem, nedělejte s tím takový štráchy! Kde to máte?“

„No v té kanceláři vedle strojovny,“ vysoukal ze sebe Krejčí.

„Pojďte se mnou a vobejdem to,“ ujal se iniciativy Žejdlo.

Obešli objekt; dvoje venkovní dveře měly pečeť, držící jak helvetská víra, ale na třetích dveřích, u kotelny, byla sice navenek pečeť stejná jako ty dvě předchozí, ale Žejdlo se jen tak pousmál „tudyma by to šlo pane továrníku“!

„Když to říkáte, pane Žejdlo!“

„No já se vám taky musím k něčemu přiznat pane továrníku, já mám takovej šperhák a von vám jako na potvoru pasuje i k těmhletěm dveřím!“

„Ano, ano, pane Žejdlo, náhody se někdy dějí; všiml jsem si, že někdy vzadu, v té kůlně, cosi vyrábíte nástroji – tedy vercajkem z kotelny.“

„Tak už to je na světle bůžím, ale co sme si!“

„Určitě pane Žejdlo, teď jsme si oba proletáři.“

Žejdlo při pomyšlení, že si jsou s panem továrníkem jaksi proletářsky rovni, s rozchechtal, až mu vypadla fajfka.

„Ale pane Krejčí, teď vážně: kvůli tej pečeti nemůžem chodit dovnitř každěj tejden jak do kostela - tohle musíme udělat naráz.“

„Co tím sledujete, pane Žejdlo?“

„No jen to, že pokud i ty další dveře budou zapečetěný, tak jsme v prdeli jak Baťa s dřevákama - ráčej vodpustit. To bysme museli se dovnitř prodrat topenářskou šachtou!“

„Co navrhuje?“

„No máte tady v nájmu slušnou, diskrétní rodinu, kterou nota béne, ste si přived, dyž to tak mám říct a říkal ste, že je slušná“

„Ano, ale podle čeho tak soudíte vy?“

„Heleďte – nevím, jestli ten starej Šulc je takovej nervák normálně, nebo jen dyž se mluví vo politice, ale tuhle sem šel jen tak náhodou kolem jejich v otevřeného voku a starej Šulc mladýmu d'ál - jak se teď poudá, politický školení.

Mladej asi ňák argumentoval tím, co slyšel ve škole – asi vo tom sovětským vobilí – a starej vám vylít, jak dyž mu vopaří prdel - pardon.

Že prej nám dávaj sotva tolik, co si tady ve válce nakradli a že Stalin i Hitler byli stejný pacholci a zločinci! Že Stalin byl vlakovej lupič atd..“

„No ale to víte pane Žejdlo také, nebo ne?“

„Vo mě nejde, ale slyšel jste, že by někdy něco ten kluk prokec?“

„No to ne, zamyšleně pravil bývalý fabrikant – tak vy pane Žejdlo myslíte, že bychom toho kluka?“

„Jak jinak,“ přerušil ho bývalý kočí. „Vy jste jaksi v ramenou...“

„Ale nešetřte mě, pane Žejdlo, já i v pase!“

„No a já sem chromej, smutně ze sebe vysoukal kočí; tou šachtou může prolízt tak akorát mladej Šulc!“

„Heleďte, pozejtří začínaj prázdniny, táta musí k doktoroj a máma bude v práci – dyž se konečně k tomu rozhodla – přece původně vona že né, milostpaní!?“

„Jak víte, kam kdo půjde?“ Divil se vykořisťovatel.

„No voni maj dost často vtevřený to vokno vod kuchyně.“

„Já raději pane Žejdlo už nebudu pátrat, jak se ty informace dostávají k vašim uším, ale musím konstatovat, že máte asi recht.“

„Kluka pak u nás vykoupeme a něco mu za to dám.“

Tak se i stalo.

Z té šachty, vedoucí z kotelny do mistrový kanceláře, kterou jsem několikrát prolezl, se nakonec vysoukalo něco jako kominík s kolomazníkem dohromady.

Na světlo se dostaly tři role, pečlivě stočeného voskovaného plátna a pár nevelkých, ale těžkých, dřevěných bedniček.

„Co sem vám říkal pane továrníku: „Hamba bejt slušným člověkem; člověk se holt musí vohánět, jinak by měl v životě prd. Akorát kurvy by měly furt navrch“ ukončil akci panský kočí v.v.

Staré hadry se spálily za kůlnou a paní továrníková mě vymydčila jako na svatbu.

Žejdlo se na nic neptal, fotřík také ne, když nikdo nepřišel zkrátka.

Já dostal vytoužené kolo – sice asi po některé z jeho dcer, ale funkční, táta sadu výtvarnických potřeb a kočí v.v. nějaké láhve vína a kořalky.

Asi za půl roku se vdávala starší továrníková dcera. Součástí věna byly i 3 obrazy, které nějaký čas předtím účastníci nedělních sezení postrádali.

Jejich hodnotu mohla posoudit jen zúčastněná intelektuální sešlost, protože běžní lidé z okolí znali jen díla Vopšála - malíře pokojů.

Zanedlouho nato byla měnová reforma.

Žejdlo si pospíšil. Když se z města vraceli Krejčí s našimi a mnou, na dvorku je už vítal podnapilý panský kočí v.v.; mžoural na pár papírových a nějaká kovová platidla.

„Ruku líbám dámy, klaním se pánové!“

„Ráčeť vodpustit, ale pan továrník ví, vo čem mluvím: Tak ty kurvy už maj pořádně navrch; to prd, co tady mám, je podloženo akorát cibulí, takže nad tím je možný brečet, nebo to pořádně spláchnout!“

„To druhé už jste důkladně učinil pane Žejdlo,“ konstatoval suše Krejčí a dodal: „Jo,jo, hamba bejt slušným člověkem!“